

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

קורסי בחירה תש"פ

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תוכן עניינים:

1. מחוז חיפה וצפון קורסי בחירה במהלך השנה:
 - עדכונים וחידושים במרחבי הפסיכולוגיה החינוכית.
 - טיפול בילדים ונוער קורבנות תקיפה מינית. המשך קורס שהחל בקיץ תשע"ט
 - תוכנית התקשרות"ת (הורות / הוראה תומכת קשר ותקווה)/ ד"ר צביה אהרון
 - צידי המחשבות – שימוש בכלים קוגניטיביים-התנהגותיים בעבודת הפסיכולוג החינוכי/עופר כהן
 - קצר ודינאמי – הילכו שניהם יחדיו? טיפול דינאמי קצר מועד/דר' יעקב יבלון.
 - הפרעות הקשת האוטיסטית/עדי פרי.
 - הכשרה להדרכה בפסיכולוגיה חינוכית/ציפי מזרחי ומגי מודלינגר
2. מחוז חיפה וצפון קורסי בחירה במהלך קיץ 2020
 - "אתגר הולך לגן" – ליווי התפתחותי מערכתי בגני-הילדים/ נופר וונר-קרון
 - התערבות במצבי חירום – קורס בסיסי/ ד"ר שולמית ניב וד"ר יהודה שחם
 - יסודות הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית/זהר חייקין.
 - להיות מלך הטירה – להתבגר בין משחק למציאות.
3. מחוז תל אביב קורסי בחירה במהלך השנה:
 - קורס הכשרה להדרכה בפסיכולוגיה חינוכית/ איריס נמדארי ויינבאום ודפנה רענן כהן
4. מחוז תל אביב קורסי בחירה במהלך קיץ 2020
 - סוגיות בטיפול בקהילה הגאה בשדה הפסיכולוגיה החינוכית
 - טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית ובילדים שהתנהגותם פוגעת/לא מותאמת/ נורה אדר ועפרה בן דוד.
 - "פסיכולוגיה חינוכית מערכתית משפיעה" קורס מתקדם לפסיכולוגים חינוכיים מנוסים/חיות צפניה.
 - מיינדפולנס: השתלמות בטיפול ממוקד חמלה והכרת התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית
5. מחוז מרכז קורסי בחירה במהלך השנה:
 - לגדול בתוך קשר – בית הספר כמרחב התפתחות וסביבה מקדמת בריאות נפשית של ילדים בסיכון/ חיות צפניה וירדנה יערי לוי.
 - בין תיאוריה לפרקטיקה – הספקטרום האוטיסטי/ד"ר שימרת פרידמן-חיו.
 - צידי המחשבות – טיפול CBT בעבודה עם ילדים, בני נוער והורים/ עופר כהן.
 - מיינדפולנס וחמלה והכרת התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית/ד"ר רוני ברגר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- [טיפול בהורים/ ירדנה גנץ](#)
- [בחזרה לבסיס - מושגי יסוד בפסיכואנליזה במרחב הפסיכולוגיה החינוכית/ עופר שלום](#)

6. **מחוז מרכז קורסי בחירה במהלך קיץ 2020**

- ["העין השלישית" בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי: שניים שהם אחד ואחד שהוא שניים/ ד"ר יבלון יעקב.](#)
- [טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית וילדים שהתנהגותם פוגעת/לא מותאמת/ נורה אדר ועפרה בן דוד.](#)
- ["פסיכולוגיה חינוכית מערכתית משפיעה" קורס מתקדם לפסיכולוגים חינוכיים מנוסים/חיאית צפניה.](#)

7. **מחוז ירושלים קורסי בחירה במהלך השנה:**

- [הסמכות ההורית החדשה/ גלית זיגמן נחמיאס](#)
- [עבודה טיפולית עם מתבגרים/ עדנה רשף](#)
- [מטראומה לחוסן התערבות עם מצבי לחץ וחירום/טליה הנמ](#)
- ["פסיכולוגיה דחופה": התמודדות עם מצבי חירום, אלימות, פגיעות מיניות ואובדנות](#)
- ["השירים המשחקים איפה הם עכשיו" עבודה פסיכולוגית חינוכית בגן הילדים"](#)
- [טיפול נרטיבי למתחילים/רחל פארן וישי שליף](#)
- [גישה אינטגרטיבית להתערבות בבעיות התנהגות במערכות החינוך ועם ההורים/ד"ר איל אליאש](#)
- [קצר ודינאמי – הילכו שניהם יחדיו? טיפול דינאמי קצר מועד/ דר' יעקב יבלון](#)
- [מדיטציה, מיינדפולנס ומודעות – התבוננות בשדה הפסיכולוגי/יוסי ארנרייך ואדר לביא](#)
- [לגדול בתוך קשר – בית הספר כמרחב התפתחות וסביבה מקדמת בריאות נפשית של ילדים בסיכון/טלי טרגר](#)
- [פסיכותרפיה קוגניטיבית התנהגותית בילדים ובבני נוער - קורס דו שנת'](#)
- [קשב בבקשה!!! אבחון, טיפול ויעוץ לבעיות קשב וריכוז/ שימי גלעד](#)
- [טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית.](#)

8. **מחוז ירושלים קורסי בחירה במהלך קיץ 2020:**

- הנחיית קבוצות במערכת החינוך: מידע יתפרסם בהמשך.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

9. מחוז דרום קורסי בחירה במהלך השנה:

- דואט" טיפול רפלקטיבי בילדים, בהורים ובצוותים חינוכיים/ פרופ' נעמה עצבה פוריה ויפית חסן.
- התערבות במצבי משבר וחירום/ יפית חסן
- הנחיית קבוצות במערכת החינוך/חיאית צפניה

10. הרשמה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

קורסי בחירה מחוז חיפה-וצפון

קורסים במהלך השנה

שם הקורס: עדכונים וחידושים במרחבי הפסיכולוגיה החינוכית.

מרכז הקורס: אלון נוימן, פסיכולוג חינוכי מומחה מדריך, מטפל זוגי ומשפחתי ומגשר, מנהל שפ"ח צפת.

מרצים שונים:

שרון פילובסקי, פסיכולוגית חינוכית מומחית - מדריכה : **דיאגנוסטיקה אינטגרטיבית ד"ר רן אלמוג,** פסיכולוג קליני וד"ר לסוציולוגיה : **פסיכותרפיה בשיטת ACT ד"ר יעקב צורי,** פסיכולוג ארגוני מומחה, מנכ"ל שותף בחברת גואפ ייעוץ ואסטרטגיה, אוניברסיטת אריאל: פסיכולוגיה בעולם העבודה": **המאה ה-21 וההתארגנות האנושית: מה השתנה?**

ד"ר נועה אלבלדה ואיריס זיו, מרכז "סגול" למוח ותודעה ומכון מודע למיינדפולנס, מדע וחברה, המרכז הבינתחומי הרצליה: **מיינדפולנס בראי חקר המוח והרלבנטיות למערכת החינוך ד"ר רוני ברגר,** פסיכולוג קליני מרצה בכיר וחבר סגל בתכנית הבינלאומית של משבר וטראומה באוניברסיטת תל-אביב, לשעבר מנהל השירותים הקהילתיים בנט"ל, העמותה לנפגעי טראומה על רקע לאומי. **עבודה במצבי חירום ומשבר-סוגיות וגישות עדכניות אלון נוימן: מעבר לפסיכולוג בית ספר:** מודלים אלטרנטיביים לעבודת הפסיכולוג החינוכי והכישורים שעלינו לפתח לקראתם

מטרת הקורס: היכרות עם פרקטיקות מקצועיות מיטביות בתחומי הליבה של הפסיכולוגיה, תוך התבוננות מעמיקה עם אתגרי ההווה והעתיד הקרוב.

הקורס הנוכחי יציג פרקטיקות מקצועיות מיטביות, בתחומי ליבה מרכזיים של עיסוקינו, תוך התמקדות בהיבטים מערכתיים, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, ומתוך חשיבה על הכישורים אותם עלינו לרכוש על מנת להכין עצמנו לאתגרים של העידן הנוכחי. אף שמדובר בימים שמובלים ע"י מנחים שונים, רוב הימים "מדברים" זה עם זה, ומבטאים פרספקטיבה פוסט מודרנית על תחום העיסוק של הפסיכולוגיה החינוכית, ועל יחסיה עם שכנים, שותפים, לקוחות ומתחרים.

אופן הלמידה:

הקורס יועבר ב-6 ימים מרוכזים של 6.5 שעות אקדמיות כל אחד. כל יום יוקדש לנושא אחר, ויועבר ע"י מרצה אחר. כל יום יפתח וייסגר בתהליך קבוצתי. כל יום יפתח וייסגר בתהליך קבוצתי בהנחיית מרכז ההשתלמות.

הקורס מיועד: למנהלים, רכזי הדרכה, מדריכים ומומחים ותיקים

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה ועבודת גמר באורך של 3-6 עמודים

מדינת ישראל
משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף פסיכולוגיה

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות במהלך 6 ימים מרוכזים (ימי שני) בין השעות 0900-1500

התאריכים: 13.11.19 ; 4.12.19 ; 5.2.20 ; 26.2.20 ; 18.3.20 ; 1.4.20 . תאריך רזרבי 22.4.20

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר היחידות	התוכן	
6	<p>דר' רוני ברגר - עבודה במצבי חירום ומשבר, סוגיות וגישות עדכניות</p> <p>נעסוק בבסיס הניורו-פיזיולוגי לקשיי תפקוד במצבי דחק וטראומה. הכרות עם מגוון הוויסות הרגשי במצבי דחק וטראומה, והמודל לטיפול בטראומה ממוקד-חמלה (CFT-compassion- focused trauma). בסדנה אתמקד גם באבחון של נפגעים בסיכון לפתוח תגובות פוסט-טראומטיות כרוניות ובהתערבות מידית</p>	מפגש ראשון
7	<p>שרון פילובסקי - דיאגנוסטיקה אינטגרטיבית- סוגיות עדכניות בהגדרת לקות למידה:</p> <p>CHC : המודל הבסיסי ועדכונים מהשנים האחרונות : משמעויות להגדרה ואבחון של לקויות למידה ; חשיפה ראשונית לגרסה הישראלית של מבחן וודקוק-ג'ונסון3</p>	מפגש שני
7	<p>מרכז סגול ומכון מודע – מיינדפולנס בראי חקר המוח והרלבנטיות למערכת החינוך</p> <p>אלפי מחקרים מדעיים מראים שאימון במיינדפולנס מביא לשינויים משמעותיים, במיוחד בהפחתה של לחץ ומתח, שיפור במצב הרוח, וירידה במדדי דיכאון וחרדה. תרגול במיינדפולנס נמצא כמוביל להפחתה של שחיקה ולחץ פסיכולוגי אצל מורים, שיפור ביכולות קשב, כבוד לאחר, שליטה עצמית, תפקודים ניהוליים ותפקוד חברתי אצל תלמידים . יום זה יושלב למידה של מיטב המידע העדכני בנושא זה עם דגש על מערכת החינוך, ותרגול של טכניקות בסיסיות שניתן להקנות גם למורים ותלמידים.</p>	מפגש שלישי
7	<p>יעקב צורי – המאה ה-21 וההתארגנות האנושית: מה השתנה?</p> <p>עמימות, מורכבות, אי ודאות ותנודתיות משתלטות על הסביבה</p>	מפגש רביעי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	<p>הארגונית ומחוללות כאוס. איזו "תוכנה" כדאי "לעדכן" בתפיסה המערכתית, הייעוצית והניהולית שלנו? אילו כלים יעזרו לנו להוביל באי סדר מתמשך? לקחים מרכזיים למערכות בכלל ולמערכות חינוך בפרט.</p>	
7	<p>רן אלמוג - טיפול בקבלה ומחויבות (ACT: Acceptance and Commitment Therapy)</p> <p>ACT היא גישה טיפולית חדשה אשר צמחה במסגרת עולם ה-CBT. גישה זו משלבת עבודה קוגניטיבית על תכנים אישיים, עם כישורים של קשיבות (mindfulness). אלמנטים אלה זוכים כעת לנוכחות גוברת והולכת בעולם הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי, והיא משתייכת למה שמכונה "הגל השלישי של CBT".</p>	מפגש חמישי
5	<p>אלון נוימן וקבוצת מנהלים - מעבר לפסיכולוג בית ספר</p> <p>הצגת מודלים אלטרנטיביים לעבודת הפסיכולוג החינוכי במספר שפ"חים שפיתחו היבטים ייחודיים, תוך אינטגרציה של תכני הקורס וחשיבה על תחומים, כישורים ומיומנויות שעל הפסיכולוג החינוכי הפוסט מודרני לפתח. בחלק השני של המפגש תיעשה עבודה סדנאית לפיתוח כיווני התפתחות שונים, לאור מערכות יחסים עם שותפים, לקוחות ומתחרים בשדה החינוכי והטיפולי הרחב. יודגש מעמדם של המשתתפים כמומחים, מדריכים ומנהלים בעדכון והקניית הכישורים למתמחים צעירים.</p>	מפגש שישי
1	סיכום ואינטגרציה	

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

**שם הקורס: טיפול בילדים ונוער קורבנות תקיפה מינית
המשך קורס שהחל בקיץ תשע"ט**

רכזי הקורס: נדאל מוסא, פסיכולוגי חינוכי, מנהל שפ"ח בית גין, רכז מחוז חיפה מטעם היחידה למיניות ומניעת פגיעה, מטפל בילדים קורבנות פגיעה מינית.
מרסלה פלדמן, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, רכזת מחוז צפון ביחידה למיניות ומניעת התעללות בילדים ובני נוער, מטפלת ומדריכה בטיפול של קורבנות פגיעה מינית.

מטרות הקורס:

הכשרת פסיכולוגים חינוכיים לטיפול בילדים ונוער ובני משפחותיהם, קורבנות פגיעה מינית, באמצעות הקניית ידע תיאורטי מתקדם וכלים יישומיים להתמודדות עם התופעה.

הקורס מיועד:

לפסיכולוגים חינוכיים מומחים או לקראת סוף תהליך ההתמחות עם ניסיון בטיפול בילדים.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה. בכל המפגשים.
- קריאה של חומרים מרשימת הקריאה שתינתן בתחילת הקורס.
- טיפול ב- 2 מקרים של ילדים שעברו פגיעה מינית וקבלת הדרכה לגביהם.
- הגשת סיכום טיפול או תיאור מקרה טיפולי.

מרצים:

1. איריס הלמן – פסיכולוגית חינוכית מדריכה, רכזת ארצית ביחידה למיניות ומניעת פגיעה שפ"ח.
 2. ד"ר נאדיה מסארווה- פסיכולוגית חינוכית מדריכה, רכזת ארצית בחברה הערבית ביחידה למיניות ומניעת פגיעה שפ"ח.
 3. עופרה בן דוד- פסיכולוגית חינוכית מדריכה, רכזת מחוז תל אביב למיניות ומניעת פגיעה שפ"ח.
 4. פרופ' רחל לב ויזל - פרופ' לעבודה סוציאלית, מטפלת משפחתית מומחית בטיפול בנפגעים מינית ובטיפול קבוצתי. מכהנת כראש מרכז המחקר לטיפול באמצעות אומנויות ע"ש אמילי סגול באוניברסיטת חיפה.
 5. אסתי בר שדה - פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מומחית בתחום טיפול והכשרה לצוותים חינוכיים לעבודה עם ילדים בסיכון.
 6. ד"ר גלית בן אמיתי- פסיכיאטרית ילדים ובני נוער, עוסקת בתחום מחקרי – השלכות נפשית של טראומה בילדות (בפרט טראומה מינית) ודרכי טיפול.
 7. שרי עוז – חלוצה בתחום הטיפול בנפגעי טראומה מינית וטיפול במשפחות הנפגעים/פוגעים.
 8. עופר קסטל- פסיכולוג קליני מדריך.
 9. גבי מיכל פרידמן- עו"ס מומחית בטיפול בילדים ובני נוער שנפגעו פגיעה מינית, ומנהלת מרכז כרם כרמיאל.
 10. הדר שולשטיין- אלרום- עובדת סוציאלית ומטפלת משפחתית מוסמכת בטיפול פרטני, זוגי, משפחתי. מעבירה סדנאות, הרצאות, והדרכה לקהלי יעד שונים בתחום אלימות מינית.
- בהשתתפות המרכז הרב תחומי של המרכז הרפואי בני ציון, חיפה.

מבנה הקורס:

- 80 שעות אקדמיות למשך **שנתיים**.
- 40 שעות בקורס קיץ. 6 מפגשים מרוכזים.
- 40 שעות במשך שנת תש"פ בימי שישי אחת לשבועיים.

מקום הקורס: קמפוס הנמל חיפה

השלב השני של הקורס יתקיים בימי שישי אחת לשבועיים בין השעות 0900 ל 1400

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תאריכים:

25.10.19 , 8.11.19 , 22.11.19 , 6.12.19 , 20.12.19 , 3.1.20 , 17.1.20 , 7.2.20 , 21.2.20 , 6.3.20 ,
 רזרבי : 20.3.20

שכר לימוד: 765 ₪ לשנה ראשונה
 765 ₪ לשנה שניה

הערה :

1. יתקיים ביקור במרכז לין- מרכז חירום לטיפול בילדים ובני נוער שעברו פגיעה מינית נוסף לימי ההכשרה.

טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית ומתן מענה להיבטים המערכתיים

שלב ראשון – קיץ תשע"ט

מספר יחידות	פירוט נושאי הלימוד	מספר מפגש
7	פתיחה - מבנה כללי של תכנית ההשתלמות, הכירות אישית וציפיות. הכירות ראשונית עם התופעה של פגיעה מינית - הגדרה, סטטיסטיקה, מאפיינים אפידמיולוגיים וקליניים של פגיעה מינית. סוגיות חשובות בהתערבות מערכתית בשלב החשיפה. מקום הפסיכולוג החינוכי סביב מקרים של פגיעה מינית שכולל התייחסות למעגלים שמעורבים באירוע. חובת דיווח והמשך קשר ושיתוף פעולה בין המסגרת החינוכית, הרווחה, המטפל וכד'.. התפתחות מינית נורמטיבית ולא מותאמת בגיל הרך ובבית ספר יסודי. התפתחות מינית נורמטיבית ובריאה בגיל ההתבגרות כולל השפעות חברתיות ותרבותיות והתנהגות מינית לא מותאמת בגיל זה.	מפגש 1
7	תסמונת ההסתגלות לפגיעה מינית, "הסינדרום של סודיות" - למה ילדים לא מספרים. דינמיקה של הסוד וההכחשה. חשיפת הסוד: זיהוי ואבחון פגיעה מינית באינטייק. הילד שחושף את הפגיעה ב"טעות", דרך ציור, חיבור, התנהגות... היכרות עם חוקר ילדים ודרכי עבודתו. צפייה בחלקים מהסרט "Trust", ודיון על נושאים משמעותיים. השאלה הישירה, איך שואלים? מתי שואלים? השלכות של השאלה הישירה. התנסות חווייתית	מפגש 2.
5	חיבור לעולם הילד: טיפול דינמי - ביטויים של טראומה ו/או מיניות בשעת הטיפול עם ילדים ונוער בשלבי התפתחות שונים. בלבול השפות - פרנזי העברה, העברה נגדית, השלכות... "סיפור" הילד משתחזר בחדר הטיפולים.	מפגש 3.
7	טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית: מאפיינים ייחודיים בטיפול דינמי בילד שעבר פגיעה מינית. סימפטומים, מטרות טיפוליות, שלבים בטיפול - התהליך הטיפולי. פגיעה מינית בין קטינים, פגיעה מינית של מבוגר בילד. האם הטיפול יהיה שונה? ה"תמונה הקלינית" של הילד שעבר פגיעה מינית. השפעות קצרות וארוכות טווח. השלכות נפשיות (כגון: הפרעה פוסט טראומטית מורכבת, סומטיזציה, דיסוציאציה וכד'...)	מפגש 4.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	הילד האסימפטומטי. האם כל ילד שעבר פגיעה מינית חייב טיפול? מתי נדרש הערכה פסיכיאטרית וחשיבה על טיפול תרופתי? ... האבחון הפסיכודיאגנוסטי: ביטויים או סימנים של פגיעה מינית במבחנים השלכתיים. טראומטיזציה משנית, בקרב אנשי מקצוע - איפה כל זה פוגש אותי? התמודדות רגשית של המטפל.	
7	שיטות טיפול ממוקדי טראומה: DBT הצגת מקרה - ← Case Study דיון. ויניטות מחדר הטיפול. רגישות תרבותית בטיפול (החברה הערבית, המגזר החרדי, דתיים וכד')	מפגש 5.
7	השלכות של פגיעה מינית על ההורים ועל המשפחה, כאשר הפגיעה מחוץ למשפחה. עבודה עם הורים סדנא חוויתית וכלי טיפולי ואיפה זה פוגש אותנו? סיכום שנה ראשונה	מפגש 6.

טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית ומתן מענה להיבטים המערכתיים –

שלב שני – תש"פ

מספר יחידות	פירוט נושאי הלימוד	
4	התחברות מחדש. מיניות לא מובחנת ומסתכנת בקרב מתבגרות "מיניות בסיכון". Re-victimization - פגיעה מינית חוזרת. גשך בחדר הטיפולים עם הילד הנפגע: כלים טיפוליים עיבוד - סדנא חוויתית על הסוד.	מפגש 1
4	גילוי עריות: השלכות של פגיעה מינית על המשפחה - פגיעה מינית על ידי אבא, בין אחים, אמא או קרובי משפחה אחרים (דוד, בן דוד...) התמודדות של ההורים, האשמת הנפגע, גילוי "הסוד", ההורה הלא פוגע. התארגנות מחדש של המשפחה לאחר גילוי הפגיעה. הדינמיקה בתוך המשפחה כשקיימת גילוי עריות - איך ובמה זה דומה לפגיעה של אחראי - שמר-טף/מדריך או מורה בתלמיד ולחילופין פגיעה בין אחים במה היא דומה או שונה לפגיעה בין ילדים - כולל סוגית ההפרדה... דגשים ומודלים לטיפול. התנסות חוויתית בכלי טיפולי	מפגש 2
4	שיח עם ילדים מגיל הרך עד גיל ההתבגרות על מיניות בריאה כשהליך למניעת פגיעה מינית - מוגנות סדנא ועיבוד. פגיעה מינית באינטרנט וברשתות החברתיות. היכרות עם התופעה, התערבות מערכתיות בהקשר של פגיעה מינית "וירטואלית". דרכי טיפול בפגיעה מינית באינטרנט. האם זה דומה לטיפול בילדים/מתבגרים שעברו בפגיעה מינית באופן אחר? דרכי מניעה. הצגות מקרים לדיון סגירת היום	מפגש 3
4	תהליכים שעוברים ילדים בתוך חקירת ילדים. כניסה לחדר עם החוקר ילדים ומה הוא צריך מאיתנו - הכנת הילד לחקירה כשיש חשד לפגיעה, בלי מספיק מידע - הכוונת הצוות החינוכי וה- Trusted Person לדבר עם הילד.	מפגש 4

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל פדגוגי

אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי

אגף פסיכולוגיה

4	חזרה לחדר הטיפולים עם הילד הנפגע: תאוריית ההתקשרות ויישומה עם ילדים צעירים. הצגת מקרה לדיון והדרכה.	מפגש 5
4	פגיעות והתנהגויות מיניות לא מותאמות בקרב ילדים ובני נוער; עד כמה זה דומה או שונה לעולם המבוגרים. מודל הטראומה של רסמוסן (Rasmussen) והאופן שמבינים התנהגות מינית בעייתית אצל ילדים ומתבגרים. מאפיינים וטיפולוגיות של ילדים ובני נוער עם התנהגות מינית לא מותאמת או פוגעת. כשהנפגע/ת הופך ל"פוגע", הגעה להחלטה האם זו סקרנות מינית הדדית, תגובה פוסט טראומטית או "פגיעה מינית"...	מפגש 6
4	עקרונות הטיפול בילדים צעירים ובמתבגרים עם התנהגות מינית לא מותאמת או פוגעת. הערכת סיכון וצרכים - האם יש דבר כזה? השלכות של ההערכה. חשיבות של הערכת צרכי הילד עם התנהגות מינית לא מותאמת או פוגעת ודרכי התערבות מערכתית. בניית תוכנית מוגנות במסגרת חינוכית - Safety Plan.	מפגש 7
4	פגיעה מינית בין אחאים וחזרה לזירה "שלנו", הקבלה לעבודה מערכתית - כשנחשפת פגיעה מינית במערכת החינוכית. הצגת מקרה והדרכה באקווריום. כולל התייחסות לעבודה עם הורים.	מפגש 8
4	טיפול דיאדי בילדים שעברו טראומה או פגיעה מינית והסתכלות משפחתית בתוך התהליך הטיפולי.	מפגש 9
4	מפגש סיכום: משוב והצגת עבודות בנוכחות מובילי התחום בשפ"י - איריס הלמן, איריס מנדה בן יעקוב, אליסה אלון וד"ר דניאלה פלד.	מפגש 10

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: תכנית התקשרו"ת (הורות / הוראה תומכת קשר ותקווה). התקשרו"ת הורים והתקשרו"ת גן: הכשרה לתוכנית המלאה המיועדת לעבודה עם הורים וגננות

מרצה: ד"ר צביה אהרון, מרכזת תחום הגיל הרך במחוז חיפה.

מטרת הקורס: תכנית התקשרו"ת הינה תכנית לטיפול ומניעה בבעיות התנהגות בגיל הגן, שבבסיסה עבודה עם הורים לילדים עם קשיים בוויסות העצמי (התנהגותי ורגשי). ייחודה של התוכנית הוא בהיותה מבוססת ראיות והמחקר המלווה אותה זכה לפרסום והערכה נרחבים בארץ ובחו"ל. תכנית התקשרו"ת מתפתחת ומתרחבת באופן מתמיד ומתקיימת כיום במספר הולך ועולה של רשויות מקומיות. בשנים האחרונות תכני התוכנית הותאמו לעבודה בגנים ולהנחיית גננות במסגרת השתלמויות "אופק חדש".

תכנית ההכשרה המלאה, כוללת לעבודה עם הורים ועם גננות, באופן פרטני ו/או קבוצתי, מאפשרת מתן מעטפת מלאה לטיפול בקשייו של הילד המגלה קשיי התנהגות.

התקשרו"ת הינה תכנית הדגל של אגף פסיכולוגיה בשפ"י בתחום המניעה לילדים בגיל הגן ונכללת במאגר התוכניות של התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון, בתוכניות "עיר ללא אלימות" ובפרויקט שפ"י.

תכנית התקשרו"ת כוללת כיום את תכנית "התקשרו"ת הורים"- המעניקה להורים ידע וכלים להתמודד עם ילדיהם המראים קשיי ויסות, וכן "התקשרו"ת- גן"- תכנית המעניקה לגננות ידע וכלים תיאורטיים ומעשיים לטיפול התנהגותי-רגשי-חברתי של ילדים בגן בשיתוף עם הוריהם. את הבסיס התאורטי שיועבר בהשתלמות יוכלו המשתתפים להשלים באמצעות הדרכה על הנחיית קבוצת הורים או על הנחיית השתלמות לגננות ולקבל הסמכה כמנחה התקשרו"ת הורים או התקשרו"ת גן. **ההדרכה תעשה ע"י צוות המדריכים הבכירים של התקשרו"ת בשפ"חים שיבחרו להפעיל את התוכניות. ההדרכה תתקצב על ידי השפ"חים.**

אופן הלמידה: המפגשים יתבססו על דיונים תיאורטיים, משחקי תפקידים וקטעי צפייה. יערך תרגול של כלים ודיון בדרך העברה והיישום של התוכנית בעבודה עם קבוצות הורים וגננות וכן בעבודה עם גננות בגני הילדים. במהלך הקורס המשתתפים ידרשו לקחת חלק פעיל בהתנסות ובהבאת המקרים.

שימו לב: ספר ההדרכה של התוכנית (מנואל) יימסר רק לאלו מבין המשתתפים אשר ישלימו את הסמכתם להדרכה בתוכנית, ינחו קבוצה (הורים או גננות) ויקבלו הדרכה כנדרש. ההדרכה תכלול את הצגת התוכנית בפני שותפים פוטנציאלים, גיוס הגננות, איתור הילדים ועריכת הראיונות להורים. כמו כן ההדרכה תלווה את התהליך הקבוצתי ותעמיק את הידע התיאורטי הרלוונטי לשלבים השונים בעבודה עם קבוצות ההורים והגננות.

דרישות הקורס:

נוכחות מלאה בכל המפגשים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

כתיבת עבודת סיכום.

הקורס מיועד: לכל הפסיכולוגים הרוצים להעשיר את הידע ואת "ארגז הכלים" שלהם בגיל הרך. הקורס מסייע לעבודה השוטפת של הפסיכולוג החינוכי בגן הילדים ומומלץ לפסיכולוגים מתמחים, מומחים ומדריכים. המעוניינים להעביר קבוצות (הורים וגננות) מומלץ שיהיו:

- בעל ניסיון של כשלוש שנים בעבודה בשירות פסיכולוגי חינוכי.
- עדיפות לבעלי ניסיון בהנחיית קבוצות.

פסיכולוגים שסיימו בעבר הכשרה של התקשרות הורים יכולים להשלים את ההכשרה של התקשרו"ת גן.

היקף הקורס: ההשתלמות תינתן בשישה ימים מרוכזים (40 שעות אקדמאיות בסה"כ) בין השעות 1500 - 0900 . שלושת הימים הראשונים יוקדשו ללמידת הבסיס התאורטי של תכנית התקשרו"ת- הורים והימים הנוספים יוקדשו ללמידת תכנית התקשרו"ת-גן.

תאריכים: 30.10.19 : 31.10.19 : 5.11.19 : 7.11.19 : 13.11.19 : 14.11.19 ת.רזרבי :-
21.11.19

שכר לימוד: 765 ₪

שכר לימוד לקורס ההשלמה להתקשרות- גן בלבד: 350 ₪ (עבור פסיכולוגים שסיימו הכשרה של התקשרו"ת הורים)

לקבלת מידע נוסף בנוגע לתוכנית ניתן לעיין בשפ"ינט תחת הכותרת התקשרו"ת. מנהלי השירותים הפסיכולוגיים יוכלו לפנות לקבלת פרטים נוספים לגבי הדרכה לגבי רונית גראפי במייל: ronitpsy@walla.co.il

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	
6	1. רקע תיאורטי בנושאים של וויסות רגשי והתפתחות של בעיות התנהגות בגילאי הגן. 2. הרציונל התיאורטי והבסיס המחקרי לעבודה בקבוצת הורים. 3. תהליך גיוס ההורים- היבטים מערכתיים וראיון הקבלה להורים.	מפגש ראשון – התקשרו"ת הורים
7	1. הצגת פירמידת התקשרות והרציונל שלה. 2. חיזוק קשר הורה ילד והגברת התנהגות אדפטיבית של ילדים דרך שימוש בכלים חיוביים של משחק, שבח, תגמולים וטבלאות הצלחות	מפגש שני – התקשרו"ת הורים

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	<p>אישית.</p> <p>3. למידה של מפגשי התוכנית (המנואל) המתייחסים למשחק, אומנות השבח היעיל וויסות עצמי ותגמולים- התהליך יכלול הדגמת ההתנסויות ועקרונות העברת המפגשים.</p>	
7	<p>1. הקניית כלים להצבת גבולות וצמצום התנהגויות לא אדפטיביות אצל הילדים דרך מתן הוראות יעילות, תוצאות טבעיות והגיוניות, פסק זמן והחזקה מגינה.</p> <p>2. עבודה על ויסות רגשי של ההורה תוך התבוננות במשפחת המוצא והבנת תהליכי העברה בין-דורית</p> <p>3. הכרת תהליכים קבוצתיים ומודל של הדרכה ב'קו'.</p>	<p>מפגש שלישי – התקשרו"ת הורים</p>
7	<p>1. למידה ותרגול של מושגים ושיטות עבודה לבניית ארבעת הממדים של קשר בטוח: תומך, שומר, יציב ומתואם (מודל תשי"ם) על פי פירמידת התקשרו"ת.</p> <p>2. למידה ותרגול של מושגים ושיטות עבודה שמחזקים את הוויסות העצמי, שיתוף הפעולה והדימוי העצמי של ילדים מאתגרים בסיכון לבעיות התנהגות, כמו: "מרקור החיובי", "משחק כל הכבוד", "כיסא המחמאות".</p>	<p>מפגש רביעי – התקשרו"ת גן</p>
7	<p>1. למידת מושגים ושיטות עבודה לטיפול התנהגותי-רגשי-חברתי של כלל ילדי הגן, כמו: "משחק ההצלחות", תהליכי סליחה תיקון ופיוס.</p> <p>2. למידת כלים ספציפיים לעבודה עם ילד הסחלב- משחק מכוון ילד ותוכנית הצלחות אישיות.</p>	<p>מפגש חמישי – התקשרו"ת גן</p>
6	<p>1. טיפוח יחסי שותפות עם הורי הגן ולביצוע תכנית התערבות שיתופית עם הורים לילדים בעלי קשיי ויסות והתנהגות.</p> <p>2. למידה ותרגול של שיטת "כוח המוח"- כיצד לכעוס בלי להרוס, פינת רגיעה בגן, פתרון בעיות.</p>	<p>מפגש שישי – התקשרו"ת גן</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: צידי המחשבות – שימוש בכלים קוגניטיביים-התנהגותיים בעבודת הפסיכולוג החינוכי.

מרצה: עופר כהן, פסיכולוג חינוכי מומחה ומטפל קוגניטיבי-התנהגותי. עובד בשפ"ח חיפה ובקליניקה פרטית, מחבר הספר "ציידת המחשבות" – ספר הרפתקאות טיפולי לילדים ובני נוער (thoughthunters.com).

תיאור הקורס:

העבודה הטיפולית עם ילדים ונוער דורשת התמקצעות בנושאים מגוונים – החל בשימוש באמצעים מתווכים כגון משחק או אמצעי ביטוי ויצירה, דרך הכרת מאפיינים קליניים ייחודיים לילדים וכלה בעבודה בראייה מערכתית במסגרת הדרכת הורים או בטיפול הורה-ילד. אחת הגישות המרכזיות בטיפול הינה הגישה הקוגניטיבית-התנהגותית (CBT). גישה זו, הנסמכת על מחקרים אמפיריים, מדגישה את השילוב בין קוגניציה, רגש והתנהגות כדי לייצר התערבויות טיפוליות אפקטיביות במגוון רחב של בעיות נפוצות אצל ילדים – חרדות ופחדים, התפרצויות זעם וקשיים חברתיים, בין היתר.

קורס זה מציע היכרות בסיסית עם המודל הקוגניטיבי-התנהגותי בעבודה עם ילדים, נוער והורים לפסיכולוגים בעלי הכשרה ראשונית בתחום או לאלו המבקשים לרענן את היסודות. הקורס יעסוק בלמידה של עקרונות הטיפול בילדים בראייה-CBT ובחשיפה לתיאוריות הקוגניטיביות וההתנהגותיות הבסיסיות. ההתנסות בפועל תעשה באמצעות פרוטוקולים חצי-מובנים שיעזרו לפתח חשיבה גמישה ויכולת משחק בחדר הטיפול, באופן השומר על ליבת הגישה הקוגניטיבית-התנהגותית מבלי להפוך את המטפל ל"טכנאי". במובן זה, הקורס מציע חוויית למידה שאינה ממוקדת רק בצד התיאורטי אלא גם בלומד כמטפל מתפתח הצובר ניסיון וביטחון בגישת הטיפול הקוגניטיבית-התנהגותית עם ילדים, בני נוער והורים.

כל מפגש יכלול חלקים תיאורטיים וחלקים סדנאיים-התנסותיים, בו המשתתפים יתרגלו את הכלים בפועל. בחלקו השני של המפגש יועבר תיאור מקרה, המשתתפים יתבקשו להביא מקרה טיפולי שלהם מהשטח שיעלה לדיון בקבוצה בפורמט הדרכת.

מטרות הקורס:

- לאפשר תהליך אישי של היכרות עם המאפיינים הייחודיים של עבודה עם ילדים ונוער והדרכות הורים
- לחשוף ולתרגל כלים מתוך עולם הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי שהותאמו לילדים
- הטמעה של ראייה מערכתית בתוך טיפול
- הדרכה קבוצתית על מקרים טיפוליים

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים, מומחים ומדריכים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

אופן הלמידה:

בקורס נסקור את ההתפתחות ההיסטורית של התיאוריה הקוגניטיבית-התנהגותית על שלושת נדבכיה ונכיר את דרכי הטיפול בבעיות השונות הנפוצות בילדים ומתבגרים. בנוסף, נכיר כלים לעבודה באמצעים יצירתיים עם ילדים ובני נוער: טיפול מקוון, משחק טיפולי-ייעודי, ספרים טיפוליים ועוד.

דרישות הקורס:

- נוכחות מלאה.
- עבודת גמר באורך של בין שלושה לחמישה עמודים.
- המשתתפים בקורס יתבקשו להכין ולהציג בקבוצה מקרה טיפולי שלהם כדי לאפשר דיון ושימוש בהמשגות שילמדו.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים.

מיקום ותאריכים: הקורס יתקיים בקמפוס הנמל בימי שלישי משעה 9:00 עד 15:00 בתאריכים:

29.10.19 : 12.11.19 : 3.12.19 : 17.12.19 : 31.12.19 : 14.1.20

תאריך רזרבי – 4.2.20

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר יחידות	תוכן המפגש	נושא המפגש	מפגש ראשון
6	היכרות ובדיקת ציפיות. קביעת חוזה בין המרצה לסטודנטים. הכרת השלבים השונים בטיפול וחזרה על מושגי יסוד, ניתוח פונקציונאלי ותגובות שרשרת, משחקי היכרות (סקויגיגל, סיפור בתשעה חלקים) הצגת המקרה ודיון	היכרות סקירת מבנה הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	
7	סקירה היסטורית, מבנה המודל, שימושים בטיפולים קצרי מועד ותרגול בכיתה הצגת המקרה ודיון	המודל המוטיבציוני מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	מפגש שני
7	סקירה היסטורית, עקרונות טיפוליים של שלוש גישות (קלאסית, וולפה, קראסק), טרמינולוגיה, סוגי התניות, בניית תכנית לעיצוב התנהגות בראייה מערכתית, טיפול בפוביות פשוטות, תרגול בכיתה הצגת המקרה ודיון	המודל ההתנהגותי מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	מפגש שלישי
7	היכרות עם כלים עיקריים בהמשגה ובהתערבות (התשאול הסוקראטי, עיוותי חשיבה) והתאמתם לעבודה עם ילדים ובני נוער. הצגת המקרה ודיון	הטיפול הקוגניטיבי מקרה טיפולי של	מפגש רביעי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

		אחד המשתתפים	
7	<p>היכרות עם מרכיבי המפה הקוגניטיבי – סכמות, אמונות מתווכות, אסטרטגיות התמודדות, תרגול פורמולציות</p> <p>תרגול בכיתה על מקרה של פוביה</p> <p>היכרות עם גישת ACT, לימוד מיינדפולנס לילדים</p> <p>הצגת המקרה ודיון</p>	<p>פורמולציה לפי המפה הקוגניטיבית</p> <p>שילוב עבודה התנהגותית וקוגניטיבית</p> <p>"הגל בטיפול קוגניטיבי-התנהגותי"</p> <p>מקרה טיפולי של אחד המשתתפים</p>	מפגש חמישי
6	<p>דגשים להדרכות הורים ומורים</p> <p>"בוחרים בל"ב" – תכנית שנתית מובנית להקניית כלים קוגניטיביים למורי יסודי, "כלים מגניבים" – מודל טיפולי קבוצתי, מודל פתרון הבעיות של מאירס, "ציידת המחשבות" – ספר הרפתקאות טיפולי, שימוש בספר כמסגרת נרטיבית לטיפול</p> <p>תרגול המשחק בגרסתו הכיתתית והפרטנית</p> <p>סיכום והעברת שאלון.</p>	<p>עבודה קוגניטיבית בפורמט מערכתי</p> <p>היכרות עם מודלים מערכתיים של עצימות נמוכה (LICBT) לשימוש בקבוצות ובבתי"ס</p> <p>היכרות עם המשחק "צייד המחשבות"</p> <p>סיכום הקורס</p>	מפגש שישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: קצר ודינאמי – הילכו שניהם יחדיו? טיפול דינאמי קצר מועד.

מרצה: דר' יעקב יבלון, פסיכולוג קליני מדריך, מנהל שפ"ח גן רווה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז".

מטרת הקורס: מאפייני עבודתו של פסיכולוג השפ"ח, מחייבים גם הבנה ושליטה בעבודה ממוקדת וקצרת מועד ביסודה. עד כמה גישה זו מותאמת ויעילה בעבודת הפסיכולוג? האם מסגרת העבודה קצרת המועד הינה אילוץ של מציאות חיצונית, או הינה בחירה מושכלת ואף מועדפת התואמת את "הקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" המתקיימת במספר שדות פעולתו. כיצד ניתן לעשות שימוש בעקרונות הגישה של טיפול דינאמי קצר מועד בעבודה טיפולית, ייעוצית, הדרכתית ואף מערכתית. מה היתרונות שגישה זו מציעה כדי ליעל את עבודת הפסיכולוג בשפ"ח. כל אלה עומדים במוקד הקורס ללמידה, הטמעה ויישום.

אופן הלמידה: הקורס יתמקד בעקרונות המנחים את הטיפול הדינאמי הקצר. תוך הכרת אבני הדרך ההיסטוריים של גישה זו, וכיצד התפתחו מהם העקרונות המנחים אותה כיום. יינתן דגש לגישות המובילות של הטיפול הדינאמי הקצר תוך סקירת המרכיבים המשותפים והייחודיים של כל גישה, האינטגרציה ביניהם והתאמתם לאוכלוסיית היעד של השפ"ח. כמו כן תהיה התייחסות לאוכלוסיות יעד מוגדרות של עבודה עם הורים ומתבגרים ובהתאם ישולב המודל הטיפולי של "תסריטים נרקיסטיים של ההורות" ותפיסות של תיאורטיקנים נוספים בהתייחס לגיל ההתבגרות. מסגרת הלמידה תכלול גם אופציות של השימוש בה לעבודה מערכתית. הקורס יאפשר למידה ומעקב אחר הקווים המקשרים בין התיאוריה הבסיסית והגישות השונות לסט הטיפולי ולניהולו, תוך הבהרה כיצד עקרונות התיאוריה הדינאמית מותאמים למתחייב מסט זה. יושם דגש על יישום הגישה בתחום הטיפולי, אך כאמור תתאפשר גם למידה של יישומה במרחב עבודת הפסיכולוג החינוכי. המאפיינים הייחודיים של הטיפול הדינאמי הקצר הינם:

- קיומו של מוקד טיפולי.
- תיחום בזמן של משך הטיפול.
- עמדה אקטיבית של המטפל.
- התאמת אוכלוסיית המטופלים.

הבנת יחסי הגומלין בין משתנים אלה וכיצד הרחבתם או צמצומם משפיע על הטיפול הדינאמי הקצר הינה חיונית. היכולת לתכנן ולהשתמש באופן דיפרנציאלי ומושכל במשתנים אלה, תוך הבנת ההשלכות הנובעות מאופן השימוש, הם המפתח לשימוש יעיל וגמיש בגישות השונות, ולהתאמת הסט הטיפולי וההדגשים הטכניים המתחייבים מכך. הכרה ושליטה במשתנים אלה יאפשרו למטפל לבחור עבורו ועבור המטופל את המסגרת הטיפולית המתאימה ולהרחיב את מגוון הטיפולים וההתערבויות שהוא יכול לבצע ברמת הפרט, המשפחה הקבוצה והמערכת.

החלק הראשון של הקורס יהיה הרצאתי ויעסוק בתיאוריה ומסגרת החשיבה וההמשגה של הטיפול הדינאמי הקצר, והחלק השני ביישום הגישה לחדר הטיפולים ולעבודת פסיכולוג השפ"ח. המשתתפים יתבקשו לקרוא קבוצת מאמרים שישמשו כבסיס ללמידה התיאורטית ויהיו קרקע

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

לדיון ולמידה משותפת, כמו גם להביא דוגמאות מעבודתם ביום יום (מתחום הטיפול/ייעוץ/הדרכה/עבודה מערכתית). דוגמאות אלה ישמשו ללמידה אישית וקבוצתית ויחברו את הלמידה וההבנה התיאורטית עם יישום והטמעת עקרונות הטיפול הדינאמי הקצר לעבודתם.
הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומדריכים

דרישות הקורס:

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בקמפוס הנמל, בימי ראשון בין השעות 0900-1500.

תאריכים: 3.11.19 17.11.19 1.12.19 15.12.19 5.1.20 19.1.20

תאריך רזרבי – 2.2.20

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר יחידות	הנושא הנלמד	
6	רקע היסטורי והתפתחות הגישה על עקרונותיה. הגישות המובילות בטיפול הדינאמי הקצר התפתחותם ומאפייניהם.	מפגש ראשון
7	למידת המרכיבים הייחודיים של הגישה ואופן ניסוחם ועבודה עימם	מפגש שני
7	המשך למידת המרכיבים של הגישה ושימוש גמיש ומותאם בעקרונות המשותפים של הגישות המובילות.	מפגש שלישי
7	למידת מודל העבודה הממוקדת ויישומה בטיפול עם ילדים, הורים ומתבגרים.	מפגש רביעי
7	. הדגשים של יישומים ספציפיים נוספים של הגישה במסגרת "בקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" בתחום המערכתי.	מפגש חמישי
6	מהתיאוריה לפרקטיקה. הצגת מקרים של הלומדים ולמידה דרכם את יישום הגישה	מפגש שישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: הפרעות הקשת האוטיסטית

מראה: עדי פרי, פסיכולוג התפתחותי מומחה-מדריך. מדריך בתחום עבודה מערכתית והגיל הרך בתחנת העמקים ובשפ"חים. פסיכולוג התפתחותי אחראי במכון להתפתחות הילד בטבריה ובמחוז צפון של שרותי בריאות כללית. מנהל תוכן ביחידת הצפון של היחידה לילדים בסיכון. בעבר מרצה לאבחון וטיפול בלקויות למידה והפרעות התפתחותיות במגמה הקלינית חינוכית באוניברסיטת חיפה. בעל ניסיון רב בהוראה, באבחון, טיפול ועבודה מערכתית עם ילדים ומתבגרים בעלי קשיים מורכבים ותקשורתיים, הוריהם, ומערכת החינוך המלווה אותם, בחינוך הרגיל והמיוחד.

מטרת הקורס:

מטרת הלמידה המרכזית היא לספק בסיס רחב ועדכני לפסיכולוג החינוכי העובד במסגרות עם ילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי להבנה של המאפיינים הייחודיים של הפרעה האוטיסטית. יושם דגש על הכרת הדילמות והקשיים באבחנה מתוך השינויים בתפיסת הקשת האוטיסטית, על הצרכים הטיפולים המורכבים של המאובחנים עם קשיים תקשורתיים לאורך מעגל החיים ועל האופנים השונים בהם מערכות חינוכיות מתמודדות עם הייחודיות הטיפולית, בכישורי הלמידה ובשילוב החברתי של ילדים עם אוטיזם.

הקורס מבוסס על ההנחה כי תחום האוטיזם מהווה כר פורה להבנה של אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים, להתמודדות עם סוגיות ערכיות, תרבותיות ומקצועיות סביב הגדרת קשיים וליקויים, היכרות מחויבת עם מגוון כלים וגישות טיפוליות עדכניות שצמחו מתוך הטיפול בהפרעות התפתחותיות ממושטות, ושליטה במגוון המענים אותם מערכת החינוך מספקת תחת ליווי הפסיכולוג החינוכי עבור ילדים בעלי לקויות חברתיות-תקשורתיות ברצף מסגרות החינוך.

אופן הלמידה:

בקורס נכיר את האבחנה של הפרעה בספקטרום האוטיסטי באופן מעמיק ורב מימדי, נבחן את התופעה והמורכבות האבחנתית, את המשמעויות הטיפוליות וההתפתחותיות, את המקום של המערכת החינוכית והפסיכולוג החינוכי בחינוך וטיפול בילדים מאובחנים ונעמיק בהיכרות עם הטיפול והליווי הפסיכולוגי של ילדים ומשפחות בספקטרום. הקורס מבוסס למידה פרונטלית בליווי מצגות וחומרי המחשה, בימים מרוכזים.

הקורס מיועד: פסיכולוגים בעלי רקע או ניסיון העובדים בפועל במסגרות ועם ילדים ומשפחות לילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי.

דרישות הקורס:

א. נוכחות מלאה והשתתפות פעילה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

ב. עבודת גמר באורך של 3-6 עמודים אותה ניתן להגיש לכל המאוחר עד 12 שבועות מסוף הקורס, בה על הלומד להביא לידי ביטוי את תהליך הלמידה שעבר. נדרשת הצגת מקרה של דילמה פסיכולוגית (טיפול, אבחון, התערבות מערכתית...), לדון במקרה תוך הצגת מידע תומך בכל צד מתוך הנלמד בקורס זה, להכריע מקצועית בהתלבטות ולנמק את הבחירה באופן מבוסס.

מיקום הקורס: חיפה, קמפוס הנמל

היקף הקורס: 40 שעות

תאריכים: הקורס יתקיים במהלך 7 ימי שישי מרוכזים בשעות 00:00-14:00 בתאריכים: 25.1.19 : 8.11.19: 22.11.19: 6.12.19: 20.12.19 : 3.1.20 : 17.1.20 תאריך רזרבי: 31.1.20

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר יחידות	הנושא הנלמד	
5	היכרות עם המרצה, עם הסטודנטים ועם תכני הקורס. קביעת החוזה בין המרצה לסטודנטים, בדיקת הרקע של הסטודנטים, הידע והניסיון בתחום. רקע והכרת האוטיזם כאבחנה רפואית-פסיכולוגית וכתופעה חברתית-תרבותית: ההיסטוריה, הרקע וההגדרות מליאו קאנר והאנס אספרגר ועד ל DSM-5. הכרת התהליכים והמגמות של האוטיזם ומדוע היא מוגדרת כ"המגפה של המאה ה 21", הכרת הגורמים לממדי התופעה והשפעותיה.	מפגש ראשון
6	הכרת הקשת של הספקטרום: רצף הקשיים, הצרכים והמענים במעגל החיים וברמות התפקוד השונות. היכרות עם תהליכי האבחון והבנת המאפיינים רגשיים באבחון ומתן אבחנה. הדילמות והמורכבות באבחון הפסיכולוגי הבסיסי של הפרעות תקשורת, היכרות עם הדרישות החוקיות, אינדיקציות	מפגש שני

מדינת ישראל
משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף פסיכולוגיה

	בהערכה הבסיסית, השימוש בשאלונים והערכות תצפיתיות מובנות והכלים הייעודיים לאבחון אוטיזם באבחון הפסיכולוגי. אינטגרציה של מידע, אבחנה מרובה ואבחנה מבדלת.	
6	הטיפול והליווי הפסיכולוגי של ילד עם הפרעה בספקטרום האוטיסטי: גופי ידע וגישות טיפוליות באוטיזם, הטיפול הפסיכולוגי ומקומה של הפסיכותרפיה לילדים בספקטרום, התייחסות לתחום הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי וטיפול בכישורים חברתיים בילדים המאובחנים עם הפרעות תקשורת.	מפגש שלישי
6	המערכת החינוכית של ילדים בספקטרום האוטיסטי: גני תקשורת וסל הטיפולים המקדם, כיתות תקשורת ובתי ספר לילדים בספקטרום האוטיסטי, ילדים בשילוב פרטני ודילמות של שילוב.	מפגש רביעי
6	המערכת החינוכית של ילדים בספקטרום האוטיסטי: מקומו של הפסיכולוג החינוכי במערכות חינוכיות בהם מתחנכים ילדים עם אוטיזם וכמרכז מקרה לילדים ומשפחות.	מפגש חמישי
6	עבודה עם משפחות לילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי: החוויה ההורית, השפעות לקויות תקשורת על המשפחה, טיפול וליווי משפחות המתמודדות עם ילד בספקטרום כולל ריכוז מקרה במסגרות החינוכיות.	מפגש שישי
5	אינטגרציה של ידע, מחקר עדכני מחד וייצוגים תרבותיים של האדם האוטיסטי מאידך כהליך של הטמעה והתאמה של הידע הפסיכולוגי ושיפור הטיפול והמסגרות של ילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי. הצגת עבודת הגמר ותמיכה בביצועה, סיכום הקורס.	מפגש שביעי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: הכשרה להדרכה בפסיכולוגיה חינוכית

מראות:

ציפי מזרחי - פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה; בוגרת בי"ס לפסיכותרפיה של החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה; חברה בפורום הכשרה והדרכה של שפ"י; מנהלת שפ"ח קרית-טבעון בשנים 2007-2015; בהווה – פרקטיקה פרטית.

מגי מודלינגר - פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה; בוגרת בי"ס לפסיכותרפיה של החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה; מנהלת שפ"ח זכרון יעקב בשנים 1997-2015; בהווה – פרקטיקה פרטית.

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות בהדרכה בפסיכולוגיה בכלל ובפסיכולוגיה חינוכית בפרט כגון: גישות וסגנונות שונים בהדרכה, התנעת תהליך ההדרכה, יחסי מדריך מודרך, יחסי מדריך מודרך בקונטקסט של הדרכה בשפ"ח, ניהול תהליכי ההתמחות של המודרך וניווטם, אחריות ומחויבות המדריך, הדרכה קבוצתית, הדרכה דיפרנציאלית, סוגיות ודילמות בתהליכי משוב. תילמדנה מיומנויות המאפשרות למדריך לנוע מהוראת מיומנויות לשיח המתבונן על איפיוניו האישיותיים של המדריך עצמו ושל המודרך, וביטויים במפגש בכל רמות ההתערבות הטיפוליות הפרטניות והמערכתיות – הילד, הוריו, והמרחב החינוכי. בכל נושא יועלו דילמות אתיות רלבנטיות.

מטרות הקורס:

היעד המרכזי של הקורס הינו להכשיר ולפתח מדריכים בשפ"חים, מתוך ראיית חשיבות תפקיד המדריך כמגדל, מפתח ומכשיר את הדור הבא של הפסיכולוגים החינוכיים. ההכשרה תתמקד בפיתוח המיומנויות השונות הנדרשות ממדריך, תוך גיבוש זהותו המתהווה כמדריך.

אופן הלמידה: במהלך הקורס יושם דגש על החיבור בין ההתנסות האישית בתהליכי הדרכה להמשגות תיאורטיות.

הלומדים יתבקשו לקרוא חומר תיאורטי ובשיעורים יודגם הקשרם למקרים, דוגמאות ודילמות שהמשתתפים יתבקשו להעלות. בכל שיעור תשולב למידה תיאורטית עם הפעלות סדנאיות (שיתוף בחוויות אישיות כמודרך וכמדריך; משחקי תפקידים).

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מדריכים, או בשלב הסמכה להדרכה, וכן לפסיכולוגים בשלב טרום הדרכה העוסקים בהדרכה של סטודנטים ופרקטיקנטים, ע"פ המלצת מנהל השפ"ח. המשתתפים חייבים להדריך בפועל לפחות מודרך אחד כתנאי להשתתפות בקורס.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2. קריאת פרקי ביבליוגרפיה לקראת השיעורים
3. השתתפות בדיון ובהצגות מקרה
4. עבודת גמר באורך של 3-6 עמודים אותה ניתן להגיש לכל המאוחר עד ארבעה שבועות מתום הקורס.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות, במהלך 10 מפגשים בימי שני, בשעות 08:45 עד 12:00.
 בקמפוס הנמל של אוניברסיטת חיפה.

תאריכים: 13.1.2020 30.12.2019 16.12.2019 2.12.2019 18.11.2019 4.11.2019
 30.3.2020 – תאריך רזרבי – 16.3.2020 2.3.2020 17.2.2020 3.2.2020

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר היחידות	התוכן	הנושא הנלמד
2	היכרות ובדיקת ידע וניסיון בתחום	היכרות
4	קשר מתהווה מדריך ומודרך – הקבלה לקשר הורי. המדריך כמורה דרך. המדריך כמטפל. הדרכה ואינטרסובייקטיביות. מדריך כעד. מדריך בשלב התחלתי. הדרכה בשדה החינוכי.	מהי הדרכה- מודלים תאורטיים
3	חווה הדרכה. תהליך קביעת המטרות תוך התאמת ההדרכה למקום ההתפתחותי של המודרך ולצרכיו בשלב בו הוא נמצא.	התנעת תהליך ההדרכה
6	הגלוי והנסתר בקשר ההדרכתי תהליכי העברה והעברה-נגדית במרחב ההדרכה יצירה והומור בשירות הקונפליקט הבדלים תרבותיים, גילאיים ומגדריים בין מדריך-מודרך מצבי קונפליקט – זיהוי והתמודדות: -בין מודרך ללקוחות -בין מודרך למדריך	יחסי מדריך מודרך
6	להיות מדריך בשפ"ח – ריבוי כובעים של המדריך (קולגה, רכז צוות וכו) מדריך/מנהל (הערכה ופיקוח אל מול הכלה, שמירה והצמחה...) יחסים בין מדריך ומנהל שפ"ח מדריך שהוא גם מנהל של המודרך תיאום בין מדריכים שונים של אותו מודרך סוגיות אתיות העולות ביחסי הדרכה.	יחסי מדריך מודרך בקונטקסט של הדרכה בשפ"ח.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל פדגוגי

אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי

אגף פסיכולוגיה

5	אחריות המדריך לעבודת המודרך, היבטים של אתיקה מקצועית. עידכון בהנחיות: מטה אגף פסיכולוגיה, הועדה המקצועית במשרד הבריאות, מדיניות השפ"ח והנחיות הרשות. ניהול תהליכי התמחות. ריענון ידע מקצועי.	אחריות ומחויבות המדריך
4	הדרכה דיפרנציאלית לסוגי ההתערבויות המגוונות של הפסיכולוג החינוכי. התערבויות שונות-הדרכה שונה? -הדרכה על טיפול. -הדרכה על מערכת. -הדרכה על אבחון.	מאפיינים של סוגי הדרכה
3	מה בין הדרכה קבוצתית להדרכה פרטנית. תהליכים דינאמיים בקבוצה, זיהוי והתערבות. דילמות אתיות בהדרכה קבוצתית.	הדרכה קבוצתית
5	משוב של מדריך למודרך. משוב כמאפשר או כחוסם. משוב והשלכותיו על תוכנית ההתמחות. קבלת משוב ממודרך. מנהל שהוא מדריך – מורכבויות במתן משוב.	משוב על ההדרכה
2		סיכום הקורס

מחוז חיפה וצפון קורסי בחירה במהלך קיץ 2020

שם הקורס: "אתגר הולך לגן" – ליווי התפתחותי מערכתי בגני-הילדים.

מטרה: נופר וונר-קורן, פסיכולוגית חינוכית מומחית, רכזת הגיל הרך בשירות הפסיכולוגי-חינוכי בפרדס-חנה כרכור.

הקורס נבנה בשיתוף עם ד"ר צביה אהרון, רכזת מחוז חיפה בתחום הגיל הרך, על-פי הפורמט המומלץ שנבנה על-ידי הפורום הארצי לגיל הרך. הקורס עבר השנה עדכון והתאמה של התכנים.

תיאור כללי של הקורס

הקורס מבוסס על ההנחה כי העבודה בגיל הרך שונה מאוד במאפייניה מעבודה עם גילאים בוגרים יותר, וקיימות בה סוגיות שהן ייחודיות לגילאים אלו. התפיסה המנחה, רואה בילד הצעיר חלק ממערכת אקולוגית בה שותפים המשפחה, גן הילדים, מערכת החינוך, והמערכת התרבותית הסובבת אותו. הגישה האקולוגית-מערכתית וגישת הליווי ההתפתחותי עומדות בסיס עבודת הפסיכולוג החינוכי בגיל הרך, ולאורן נעשית העבודה המערכתית והפרטנית עם כלל הילדים ובפרט עבור אלו הנמצאים בסיכון התפתחותי. בקורס נעבור על עבודה רב-מערכתית עם כל הנפשות הפועלות בגני-הילדים - צוותים חינוכיים, הורים וילדים.

מטרת הקורס

הקורס נועד להעמיק את ההיכרות עם הידע העדכני לגבי רצף ההתפתחות הנורמטיבית והחריגה מלידה ועד סף הכניסה לכיתה א'. בקורס נעסוק בהתפתחות בתחומים הקוגניטיביים, שפתיים, מוטוריים, רגשיים, חברתיים והתנהגותיים תוך התייחסות לשונות ולהבדלים אינדיבידואליים, בהיבטים נורמטיביים וחריגים. הקורס כולל הרחבת הידע התאורטי בעבודה עם ילדים, הורים ומערכות החינוך בגיל הרך, דיון בסוגיות ייחודיות לעבודת הפסיכולוג החינוכי, דרכים לאיתור, מניעה והתערבות תוך דגש על חשיבות המשחק כאמצעי מרכזי לפיתוח מיומנויות התפתחותיות בסיסיות. בכל נושא שידון וילמד, תהיה התייחסות להיבטים אתיים רלוונטיים, וכן יעשה שימוש בתיאורי מקרה.

אופני הלמידה

הרצאות פרונטאליות בליווי מצגות, בשילוב תיאורי מקרה.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים המתחילים את עבודתם בגני הילדים וכן לפסיכולוגים המעוניינים להעמיק את הידע ההתפתחותי שלהם ואת מיומנויות העבודה עם ילדים, הורים וצוותים בגיל הרך.

דרישות הקורס:

- נוכחות מלאה ופעילה
- כתיבת עבודת סיום בהיקף של 4-5 עמודים המתבססת על יישום התפיסות שהוצגו במהלך התערבות או הצעה להתערבות ברמה פרטנית/ משפחתית/ מערכתית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

היקף הקורס:

40 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים, בחיפה, בקמפוס הנמל.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בקיץ 2020

תאריכים מדויקים ימסרו בהמשך.

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	מועד המפגש
6	<p>עבודה מערכתית בגני הילדים</p> <p>(א) הצגת הגישה האקולוגית-מערכתית וגישת הליווי ההתפתחותי בעבודה בגיל הרך, תוך מתן דגש על תהליכי איתור והתערבות בגישת ה-RTI. התפתחות הילד בהקשר של משפחה, מערכת החינוך, קהילה ותרבות.</p> <p>(ב) עקרונות העבודה בגני הילדים, לוח הזמנים השנתי של העבודה בגן, היכרות עם בעלי התפקידים השונים ("מיפוי השותפים"), עבודה עם שותפי תפקיד, הובלת צוות, ומקום הפסיכולוג החינוכי בדיונים בין מקצועיים עם בעלי תפקידים שונים.</p> <p>(ג) מודלים של קונסולטציה ועקרונות אתיים הקשורים בהיוועצות.</p> <p>(ד) שילוב ילדים דיפרנציאליים במסגרות החינוך: מיהו ילד דיפרנציאלי? הכרות עם אפיוני ילדים הזכאים לשילוב וסיוע במערכות החינוך. מקום הפסיכולוג בצוות הבין מקצועי, בעבודה עם הצוותים ועם ההורים.</p> <p>(ה) תכניות מניעה והתערבות ברמה מערכתית – פיתוח אקלים פרו-חברתי בגן, פיתוח קשר גנת-ילד, הצגת תכניות לאומיות וארציות המיועדות לגיל הרך, כולל התמודדות עם בעיות התנהגות.</p>	מפגש ראשון
7	<p>התפתחות בגיל הרך:</p> <p>(א) גורמים מולדים: הכרות עם מושגי הטמפרמנט והתמודדות עם קשיי ויסות בגיל הרך. שימוש בשאלונים להערכת היבטים אלו. התייחסות ל"טיב ההתאמה" הורה-ילד.</p> <p>(ב) התפתחות מוטורית: השפעת ההתפתחות המוטורית על תפקודו היומיומי של הילד. התייחסות להתפתחות המוטוריקה הגסה, המהווה בסיס למשחק וללמידה והשתתפות חברתית, התפתחות המוטוריקה העדינה, וויסות תחושת-מוטורי. יוצגו המיומנויות הנדרשות בהתאם לרצף הגילאים.</p>	מפגש שני

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	<p>ג) התפתחות שפתית: מהי שפה, התפתחות שפתית נורמטיבית ולקויות בשפה. תפקיד הסביבה בטיפוח שפה. קשיים בהבנה, הבעה וקשיי היגוי.</p> <p>ד) תהליכי סוציאליזציה ולמידה חברתית: התפתחות יחסים חברתיים, התפתחות המוסר ותהליכי אמפתיה. היכרות ואפיון של קשיים בהתפתחות חברתית.</p> <p>ה) התפתחות המשחק וחשיבותו</p>	
7	<p>סוגיות ואתגרים בהערכה בגיל הרך</p> <p>לקיחת אנמנזה התפתחותית, היכרות עם כלי אבחון והערכה המתאימים לגיל הרך, שימוש בשאלונים ובתצפיות, כתיבת הדו"ח ומתן המשוב</p>	מפגש שלישי
7	<p>הערכת הבשלות והמוכנות לכיתה א'.</p> <p>מהי בשלות ומוכנות לכיתה א'? גורמים בעד ונגד הישארות שנה נוספת בגן והדגמה סביב מקרים מורכבים. היכרות עם חוזרי מנכ"ל סביב הישארות שנה נוספת בגן והדלגה.</p>	מפגש רביעי
7	<p>עבודה עם הורים</p> <p>סוגיות מרכזיות בהדרכת הורים בגיל הרך סוגיות הקשורות בהורות - הורות בעידן המודרני, תהליכי העברה בין-דורית, הורות לילד בעל צרכים מיוחדים מעברים, עצמאות וגדילה עקרונות לבניית תכניות חיזוקים תהליכים בתוך המשפחה – דפוסי תקשורת, יחסי אחים, סוגי משפחות ועוד.</p>	מפגש חמישי
6	<p>נושאים ספציפיים הרלוונטיים לעבודה בגיל הרך:</p> <p>חינוך לניקיון וקשיים בתהליך הגמילה פחדים של ילדים התפתחות המיניות</p>	מפגש שישי

שם הקורס: התערבות במצבי חירום – קורס בסיסי.

המרצים: ד"ר שולמית ניב וד"ר יהודה שחם – בעלי מרכז "אנשים", הינם פסיכולוגים, מטפלים משפחתיים ומדריכים מוסמכים בטיפול זוגי ומשפחתי.

תיאור כללי של הקורס

הפסיכולוג החינוכי עסוק בחלק ניכר מזמנו בהתערבויות מערכתיות בזמן משבר. הן יכולות להיות בעקבות משברים נקודתיים, או במצבי חירום ארציים על רקע איומים ביטחוניים. ההכשרה בתחום כוללת התייחסות לתשתית החוסן של המערכת החינוכית, למידה של התערבות מערכתית בזמן משבר והכשרה בסיסית בנושא הטיפול בנפגעי טראומה.

מטרות הקורס

להקנות לפסיכולוגים החינוכיים ידע בסיסי בנושא התפיסה וההשפעות הפסיכולוגיות, הפסיכו-פיזיולוגיות, ההתנהגותיות והחברתיות של אירועי לחץ ומשבר. הקורס יעסוק במצבי לחץ יום יומיים כמו גם במשברים אקוטיים, מצבי אי וודאות בתהליכי עיבוד והתמודדות עם אובדן ואבל. יושם דגש מיוחד על:

- 1) ההשפעות השונות של משברים ומצבי לחץ על הילדים מהגיל הרך ועד תום ההתבגרות.
- 2) ידע באשר לצרכי הילדים והמתבגרים הנתונים במצבי לחץ ומשבר בעקבות מצב חירום.
- 3) גיבוש תכניות התערבות וארגון כלים יצירתיים לסיוע פסיכו-חינוכי באירועי לחץ ומשבר במערכת החינוך, ברמת הפרט, המשפחה, הכיתה והמערכת.

אופן הלמידה

הקורס יועבר בדרך של הרצאות, התנסויות בסדנאות, עבודה בקלפים טיפוליים, ניתוחי אירוע, משחקי תפקיד, וסימולציות. ילמדו ויתורגלו כלי התערבות מגוונים (מילוליים ובלתי מילוליים). יעשה שימוש בסרטים וקליפים. תינתן במה לדיון במקרים אקטואליים שהמשתתפים יביאו מן השדה ו/או מן הכרוניקה היום יומית בארץ ובעולם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים שעוד לא למדו קורס בסיסי בטיפול במצבי חירום.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. השתתפות פעילה
3. כתיבת תרגיל מסכם. (עבודת הסיכום הנדרשת- הצגת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

היקף הקורס:

40 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים, בחיפה, בקמפוס הנמל.
הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בקיץ 2020
תאריכים מדוייקים ימסרו בהמשך.

שכר לימוד: 565₪.

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	הנושא הנלמד
1	היכרות עם המנחה, היכרות עם הלומדים, חוזה בין המנחה ללומדים.	מפגש ראשון הכרות
4	עבודה חווייתית על אירועי חיים של הלומדים וזיהוי מוקדי הכוח להתמודדות (גשר מאחד ודומיו)	מושגי יסוד
4	הגדרה של מצבי חירום והבנה של השפעתם על המערכת החינוכית (שבירת רצפים)	הבחנה בין טראומה וחירום
4	בניית חוסן אישי, כותני ומערכת	בניית חוסן
4	התארגנות מוקדמת למצבי חירום במערכת החינוך	צל"ח
4	התארגנות באירועים רחבי היקף, כולל הצורך בניוד עובדים. עבודה בחדרי מצב	התארגנות בזמן חרום
4	עבודה עם חדר מורים, גיבוי למנהל, עבודה בכתות, הודעות להורים ותמיכה לפסיכולוג המתערב	תהליכי עבודה מסודרים בטרומה
4	חובת הדיווח, סודיות, אישור הורים לטיפול ועוד	אתיקה בחירום
3	הצגות מקרה של משתתפי הקורס שילוו את הקורס עד לסיומו	ניתוח מקרים
5	CBT, גישות טיפול גוף- נפש (ביו פידבק, דמיון מודרך, EMDR ועוד), גישות באמצעות הבעה ויצירה (ביבליותרפיה, אומנות ועוד)	טיפול בטרומה בגישות שונות
2	התייחסות בטיפול להורים, משפחה והצוות החינוכי	החשיבה האקולוגית
1		סיכום הקורס

שם הקורס: יסודות הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית – תיאוריה, טכניקה ופרקטיקה של המעשה הטיפולי

המרצה: זהר חייקין. ראש המסלול לפסיכותרפיה פסיכואנליטית של המדרשה ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה חינוכית. פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה. בוגרת התוכנית להשלמה בפסיכולוגיה קלינית. בוגרת ביה"ס לפסיכותרפיה פסיכואנליטית של אוניברסיטת בר-אילן. בוגרת התוכנית לפסיכותרפיה למתקדמים של מרכז ויניקוט. קליניקה פרטית למתבגרים ולמבוגרים בתל מונד.

מטרת הקורס:

הקורס מיועד להקנות למטפלים בסיס תיאורטי וקליני אשר יתרום להבנה טובה יותר של מרכיבי היסוד במפגש הטיפולי. הקורס יכלול סקירה כללית של הגישות המרכזיות בפסיכותרפיה הדינמית על היבטיהם התאורטיים והקליניים, ילמדו מושגי יסוד בפסיכותרפיה, ותלמד לעומקה התפיסה של ויניקוט בנוגע למשחק ומשחקיות ב"מרחב הביניים המעבריים", תוך חשיפה לכלי הטיפולי בו עשה שימוש – משחק הסקוויגל.

אופן הלמידה:

תכני הקורס יועברו באמצעות הוראה פרונטלית. חלק מהדיונים יתקיימו על בסיס הביבליוגרפיה המצורפת שהמשתתפים יתבקשו לקרוא, ועל בסיס תיאורי מקרים שיובאו ע"י המשתתפים והמרצה. שני המפגשים האחרונים ילוו בהתנסות חוויתית של המשתתפים.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים בעלי וותק מסוים בעבודה אשר התנסו בטיפול.

דרישות הקורס:

- נוכחות מלאה
- קריאת פרקים ומאמרים ע"י המשתתפים לקראת הפגישות.
- עבודת גמר באורך של עד שישה עמודים, אותה יש להגיש לכל המאוחר ארבעה שבועות מתום הקורס.

היקף הקורס:

40 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים, בחיפה, בקמפוס הנמל, חיפה.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בקיץ 2020

תאריכים מדויקים ימסרו בהמשך.

שכר לימוד: ₪ 765

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מבנה הקורס

מספר יחידות	הנושא הנלמד	
6	ילמדו מושגי יסוד בטכניקה של הפסיכותרפיה ("סטינג", "ברית טיפולית", "הקשבה מרפרפת ואחידה", "טרנספרנס" ו"קאונטרטרנספרנס").	מפגש ראשון
7	המשך ההעמקה בלמידת מושגי היסוד בשילוב תיאורי מקרה שיובאו על מנת להמחיש את החומר הנלמד.	מפגש שני
7	תאוריה של דחף לעומת תאוריה של יחס. ההבדלים בתפיסת האדם והתהליך ההתפתחותי, בזרמים המרכזיים בפסיכותרפיה.	מפגש שלישי
7	המשך ההעמקה בהבנת ההבדלים בין הגישות והשלכתם על העבודה הקלינית בטיפול.	מפגש רביעי
7	חלק זה יעסוק ב"משחק ומשחקיות" ויתמקד בהבנתו של ויניקוט את המשחקיות בכלל ובחדר הטיפוליים בפרט.	מפגש חמישי
6	ילמדו העקרונות ההעברה של משחק הסקוויגל של ויניקוט תוך הרחבת ההבנה התאורטית עליה התבסס וויניקוט בבחירתו לעשות שימוש במשחק.	מפגש שישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: להיות מלך הטירה – להתבגר בין משחק למציאות.

מטרת הקורס: היעד המרכזי של הקורס הינו הרחבת והעמקת הידע בתפיסות ותיאוריות מרכזיות המתייחסות למאפיינים וסוגיות הייחודיות למתבגרים. הקורס ישלב חלקים תיאורטיים עם הצגת מקרים שיובאו ע"י המשתתפים ומיועד להכשיר את המשתתפים בשיפור עבודתם עם מתבגרים, בפיתוח תובנות וגישות תיאורטיות וקליניות למען הכלתם של המטופלים והנועצים ובני משפחותיהם, ובעבודה המערכתית במסגרות החינוכיות. כמו כן, הרחבת הידע בדרכי טיפול, וכן הכרות עם מרכזי סיוע/טיפול ייחודיים וייעודיים לסוגיות השונות.

אופן הלמידה: כל אחד מימי הלימוד יוקדש להיבט אחר הקשור לעבודה עם מתבגרים ויועבר על ידי מרצה מומחה בתחום הנלמד. הקורס יכלול הרצאות, עבודה סדנאית, ועיבוד התכנים שיילמדו באמצעות חשיבה על יישום והטמעה שלהם לעבודה השוטפת.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומדריכים העובדים במסגרות על יסודיות ו/או מדריכים על עבודה במסגרות אלו, המעוניינים להתעדכן ולהרחיב את ההכרות עם נושאים שונים הקשורים לאבחון והתערבות בעבודה עם מתבגרים.

פרטים נוספים לגבי הקורס יינתנו בהמשך השנה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

קורסי בחירה מחוז תל-אביב

קורסים במהלך השנה

קורס הכשרה להדרכה בפסיכולוגיה חינוכית

מרצות:

איריס נמדארי ויינבאום, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, שפ"ח גבעתיים, חברת פורום מערכתי ארצי. בוחנת בוועדות בחינה להתמחות, קליניקה פרטית.

דפנה רענן כהן, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, שפ"ח רמת גן, יו"ר פורום הכשרה מחוז תל אביב, חברה בפורום הכשרה ארצי, יו"ר ועדות בחינה למומחיות.

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות בהדרכה בפסיכולוגיה בכלל ובפסיכולוגיה חינוכית בפרט כגון: גישות וסגנונות שונים בהדרכה, התנעת תהליך ההדרכה, יחסי מדריך מודרך, יחסי מדריך מודרך בקונטקסט של הדרכה בשפ"ח, ניהול תהליכי ההתמחות של המודרך וניווטם, אחריות ומחויבות המדריך, הדרכה קבוצתית, הדרכה דיפרנציאלית, סוגיות ודילמות בתהליכי משוב.

תילמדנה מיומנויות המאפשרות למדריך לנוע מהוראת מיומנויות לשיח המתבונן על איפיוני האישיותיים של המדריך עצמו ושל המודרך, וביטויים במפגש בכל רמות ההתערבות הטיפוליות הפרטניות והמערכתיות – הילד, הוריו, והמרחב החינוכי.

בכל נושא יועלו דילמות אתיות רלבנטיות.

מטרות הקורס:

היעד המרכזי של הקורס הינו להכשיר ולפתח מדריכים בשפ"חים, מתוך ראיית חשיבות תפקיד המדריך כמגדל, מפתח ומכשיר את הדור הבא של הפסיכולוגים החינוכיים.

ההכשרה תתמקד בפיתוח המיומנויות השונות הנדרשות ממדריך, תוך גיבוש זהותו המתהווה כמדריך.

אופן הלמידה: במהלך הקורס יושם דגש על החיבור בין ההתנסות האישית בתהליכי הדרכה להמשגות תיאורטיות.

הלומדים יתבקשו לקרוא חומר תיאורטי ובשיעורים יודגם הקשרם למקרים, דוגמאות ודילמות שהמשתתפים יתבקשו להעלות.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מדריכים, או בשלב הסמכה להדרכה, וכן לפסיכולוגים בשלב טרום הדרכה העוסקים בהדרכה של סטודנטים, ופרקטיקנטים, ע"פ המלצת מנהל השפ"ח.

המשתתפים חייבים להדריך בפועל לפחות מודרך אחד כתנאי להשתתפות בקורס.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה בשיעורים כולל הצגת מקרים, והגשת עבודה מסכמת בהתאם לנושאים ולתכנים שנלמדו בקורס.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מקום הקורס: סמינר לוינסקי תל אביב

מועדי הקורס: 3.11.19, 17.11.19, 8.12.19, 22.12.19, 5.1.20, 19.1.20, 2.2.20, 16.2.20,
 8.3.20, 22.3.20 בשעות 13:30-16:45

שכר הלימוד: 765 ש"ח

מבנה הקורס

מספר היחידות	התוכן	הנושא הנלמד
2	היכרות ובדיקת ידע וניסיון בתחום	היכרות
4	קשר מתהווה מדריך ומודרך – הקבלה לקשר הורי. המדריך כמורה דרך. המדריך כמטפל. הדרכה ואינטרסובייקטיביות. מדריך כעד. מדריך בשלב התחלתי. הדרכה בשדה החינוכי.	מהי הדרכה- מודלים תאורטיים
3	חוזה הדרכה . תהליך קביעת המטרות תוך התאמת ההדרכה למקום ההתפתחותי של המודרך ולצרכיו בשלב בו הוא נמצא.	התנעת תהליך ההדרכה
6	הגלוי והנסתר בקשר ההדרכתי תהליכי העברה והעברה-נגדית במרחב ההדרכה יצירה והומור בשירות הקונפליקט הבדלים תרבותיים, גילאיים ומגדריים בין מדריך- מודרך מצבי קונפליקט – זיהוי והתמודדות: -בין מודרך ללקוחות -בין מודרך למדריך	יחסי מדריך מודרך
6	להיות מדריך בשפ"ח – ריבוי כובעים של המדריך (קולגה, רכז צוות וכו) מדריך/מנהל (הערכה ופיקוח אל מול הכלה, שמירה והצמחה...)	יחסי מדריך מודרך של בקונטקסט של הדרכה בשפ"ח.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	<p>יחסים בין מדריך ומנהל שפ"ח</p> <p>מדריך שהוא גם מנהל של המודרך</p> <p>תיאום בין מדריכים שונים של אותו מודרך</p> <p>סוגיות אתיות העולות ביחסי הדרכה .</p>	
5	<p>אחריות המדריך לעבודת המודרך, היבטים של אתיקה מקצועית.</p> <p>עידכון בהנחיות: מטה אגף פסיכולוגיה, הועדה המקצועית במשרד הבריאות, מדיניות השפ"ח והנחיות הרשות.</p> <p>ניהול תהליכי התמחות.</p> <p>ריענון ידע מקצועי.</p>	אחריות ומחויבות המדריך
4	<p>הדרכה דיפרנציאלית לסוגי ההתערבויות המגוונות של הפסיכולוג החינוכי.</p> <p>התערבויות שונות-הדרכה שונה?</p> <p>-הדרכה על טיפול.</p> <p>-הדרכה על מערכת.</p> <p>-הדרכה על אבחון.</p>	מאפיינים של סוגי הדרכה
3	<p>מה בין הדרכה קבוצתית להדרכה פרטנית.</p> <p>תהליכים דינאמיים בקבוצה, זיהוי והתערבות.</p> <p>דילמות אתיות בהדרכה קבוצתית.</p>	הדרכה קבוצתית
5	<p>משוב של מדריך למודרך.</p> <p>משוב כמאפשר או כחוסם.</p> <p>משוב והשלכותיו על תוכנית ההתמחות.</p> <p>קבלת משוב ממודרך.</p> <p>מנהל שהוא מדריך – מורכבויות במתן משוב.</p>	משוב על ההדרכה
2		סיכום הקורס
40		סה"כ

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

קורסי בחירה מחוז תל-אביב במהלך קיץ 2020

שם הקורס: סוגיות בטיפול בקהילה הגאה בשדה הפסיכולוגיה החינוכית

ריכוז הקורס: גב' רוני גורסקי מלין, פסיכולוגית בהתמחות חינוכית, רכזת יחידת להט"ב ומגדר, שפ"ח רמת גן. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב

המראות והמראים:

גלית אגם - פסיכולוגית חינוכית מומחית, מדריכה. רכזת הדרכה וראש צוות בשפ"ח חיפה. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. עובדת בשפ"ח חיפה מ-1997. בעבר, מרצה ומנחת סדנאות באוניברסיטת חיפה למורים על ההיבטים הפסיכולוגיים של עבודת ההוראה ע"פ פסיכולוגיית העצמי. אבחון וטיפול בלקויות למידה והדרכה לצוות ולתלמידים במרכז לקידום הלמידה.

רפאל ג'אן - פסיכולוג בהתמחות חינוכית בשפ"ח בת ים. מרכז את תחום הלהט"ב בשפ"ח. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. משלב עבודת פסיכולוגיה עם חקר המוח במרכז הרפואי רבין, בית חולים בלינסון. בעבר, עבד בבית דרור (בית זמני לנוער הומולסבי טרנסגינדר ביסקסואל) עם נוער להט"ב.

רוני גורסקי מלין - פסיכולוגית בהתמחות חינוכית בשפ"ח רמת גן. רכזת יחידת להט"ב ומגדר בשפ"ח. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. סטודנטית בתוכנית ההכשרה לטיפול מיני במרכז הרפואי רבין, בית חולים בלינסון. בתל השומר. בעלת קליניקה פרטית. בעבר, מנחת קבוצות לנוער ומבוגרים ופעילות בוועד המתמחים בפסיכולוגיה חינוכית, ועד המתמחים המשותף בפסיכולוגיה, התנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית.

דפנה גרינר - עובדת סוציאלית קלינית M.S.W., פסיכותרפיסטית ומנחת קבוצות מוסמכת. בוגרת התוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית באוניברסיטת חיפה. מנהלת היחידה ליעוץ וטיפול במרכז הגאה בתל אביב. מדריכת סטודנטים לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב ובאריאל. בעלת קליניקה פרטית.

איתי הימלפרב - פסיכולוג קליני מומחה. רכז מרכז הלהט"ב בשפ"ח תל אביב יפו. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. פסיכולוג במרפאת בריאות הנפש לילד ולנוער בקופ"ח מאוחדת מחוז מרכז. מטפל בקליניקה פרטית ברמת גן.

ד"ר לירן זליגמן - פסיכולוג חינוכי מומחה. רכז להט"ב בשפ"ח רמת השרון. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. מרצה בבית הספר ללימודי ההתנהגות המרכז האקדמי פרס, ובעל קליניקה פרטית.

רוני טל - פסיכולוג בהתמחות חינוכית בשפ"ח חולון. רכז תחום הלהט"ב בשפ"ח. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעבר, מנחה קורסים אקדמיים בפסיכולוגיה קוגניטיבית בקורס "אשנב לאקדמיה" מטעם האוניברסיטה הפתוחה, מנחה קבוצות בתחום תאטרון קהילתי וחברתי מטעם עיריית ראש"צ וניצן תל אביב, פסיכולוג תעסוקתי, אמן על העברת ימי הערכה לסוהרים בשירות בתי הסוהר.

שלי נתן - עובדת סוציאלית קלינית M.S.W., פסיכותרפיסטית, מדריכה. מנהלת מערך הטיפול והיעוץ הפסיכו-סוציאלי באגודה למען הלהט"ב. עוסקת בנוסף לטיפול ישיר גם בהדרכה ופיתוח שרותים טיפוליים להט"ב. בין תחומי ההתמחות שלה הדרכה ופיתוח מקצועי של צוותים ומנהלים במסגרות חינוכיות/טיפוליות לילדים, נוער וצעירים במצבי סיכון.

חמוטל רבר - פסיכולוגית בהתמחות שיקומית במדור לחינוך מיוחד בשפ"ח תל אביב יפו ובמחלקת שיקום ילדים, בית החולים אדמונד ולילי ספרא לילדים, תל השומר. רכזת מרכז הלהט"ב בשפ"ח תל אביב יפו. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעלת ניסיון והיכרות עם נוער להט"ב מתוך התנדבות בארגוני הקהילה הגאה (איג"י, הבית הפתוח). מטפלת בילדים ונוער עם צרכים מיוחדים ובהוריהם בשפ"ח ובתל השומר. בעלת קליניקה פרטית.

שקמה שחק - פסיכולוגית בהתמחות חינוכית בשפ"ח קרית אונו. מרכזת את תחום הלהט"ב בשפ"ח. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעלת קליניקה פרטית. בוגרת תוכנית תלת שנתית לטיפול קוגניטיבי התנהגותי בתל השומר וחברה במכון "שיטות".

פרופ' תומר שכנר - פסיכולוג קליני מומחה. חבר סגל בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה. עוסק במחקר וטיפול בילדים ומתבגרים. מתמחה בעבודה עם ילדים, מתבגרים ומשפחות להט"ב. מטפל בשנים האחרונות בילדים שמביעים רמות שונות של דיספוריה מגדרית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תיאור כללי של הקורס: הירידה ההדרגתית בגיל התחלת גיבוש הנטייה המינית ובגיל היציאה מהארון, ובמקביל ריבוי תופעות להטי"בפוביות במסגרות החינוכיות מגבירים את הצורך להתייחס לנוער הגאה בתחום תפקידו כפסיכולוגיות ופסיכולוגים חינוכיים, הן ברמת האיתור והטיפול הפרטני הן ברמה המערכתית עם הצוותים החינוכיים. בני ובנות נוער להטי"ב נתונים בסיכון גבוה יותר להתפתחות פסיכופתולוגיות (חרדות, דיכאון, אובדנות ועוד). מחקרים עדכניים מראים כי שיעור המצוקה הגבוה נעוץ באי הקבלה של הסביבה. לפסיכולוגים ולפסיכולוגיות החינוכיות תפקיד משמעותי בעבודה במסגרות החינוך עם הצוותים החינוכיים ובחדר הטיפולים עם המשפחות והילדים, ביכולתנו לאתר, למנוע, לטפל ולהפחית מצוקה סביב סוגיות הקשורות בזהות מגדרית ונטייה מינית. כמו כן, בשנים האחרונות עם התרחבות מגוון משפחות הקשת, כפסיכולוגים חינוכיים עלינו לתת מענה מתאים מתוך הכרות עם הסוגיות הייחודיות למגוון המשפחות. הקורס מקנה בסיס ידע מקצועי בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית, סוגיות בעבודה טיפולית עם הקהילה הגאה ודגש על העבודה שלנו כפסיכולוגיות ופסיכולוגים חינוכיים במסגרות החינוך סביב נושאי להטי"ב ומגדר.

מטרות הקורס: יצירת בסיס ידע מקצועי הנוגע לקשת הזהויות המגדריות והנטייות המיניות, וסוגיות טיפוליות בקהילה הגאה ומשפחות הקשת במסגרת עבודת הפסיכולוג והפסיכולוגית החינוכית. במסגרת הקורס ילמדו מונחים בסיסיים בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית, תהליכי גיבוש זהות מינית ומגדרית, היכרות עם אפיוני הקהילה הגאה וגורמי סיכון, סוגיות בעבודה טיפולית עם הקהילה הגאה (החל משאלות מגדריות בגיל הרך, דרך עבודה עם מתבגרות ומתבגרים, עבודה עם הורים לנוער להטי"ב ויעוץ וטיפול בהורות במשפחות להטי"ב והקשת). דגש רב יינתן על העבודה שלנו כפסיכולוגיות ופסיכולוגים חינוכיים במסגרות החינוך סביב נושאי להטי"ב ומגדר וסוגיות אתיות בעבודה עם הקהילה הגאה. לאורך הקורס התייחסות שוטפת ובירור עמדות בנוגע לעיסוק בתכנים.

אופן הלמידה: אופן הלמידה יישלב בין למידה תיאורטית, קריאת מאמרים, התנסויות חווייתיות והצגת מקרים. הקורס יכלול סיור במרכזים רלוונטיים לעבודה עם מתבגרות ומתבגרים מהקהילה (בית דרוור, מרכז פעילות של איגו).

הקורס מיועד: מתמחות ומתמחים בעלי שנתיים ניסיון ומעלה, מומחיות ומומחים, מדריכות ומדריכים

מקום הקורס: מכללת לוינסקי לחינוך

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות,

מועדי הקורס: 13.7.20, 14.7.20, 15.7.20, 20.7.20, 21.7.20, 22.7.20 בשעות 8:30–16:00

דרישות הקורס: נוכחות מלאה ופעילה, קריאת החומר התיאורטי, הצגת מקרים ו/או דילמות מהעבודה במסגרות החינוכיות הנוגעות לסוגיות הנלמדות.

שכר לימוד: 765 ש"ח

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס הקורס : הקורס : סוגיות בטיפול בקהילה הגאה בשדה הפסיכולוגיה החינוכית

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
7	בירור עמדות ראשוניות ביחס לקהילה הגאה; מושגים בסיסיים בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית וגיבוש זהות; היכרות עם מונחים ותרבות הקהילה הגאה; היסטוריה של המאבק הגאה; פסיכופתולוגיה וגורמי סיכון בקהילה הגאה	מפגש ראשון
7	פלאידיות מגדרית בגיל הרך ובגיל ההתבגרות- איתור, אבחון וטיפול	מפגש שני
7	אקלים בית ספרי מיטבי ויצירת מרחב בטוח במסגרות החינוך; עבודת הפסיכולוג/ית החינוכית/ת עם הצוות החינוכי	מפגש שלישי
7	סוגיות טיפוליות בילדות/ים ומתבגרות/ים להט"ב בעבודת הפסיכו' החינוכית; להט"ב בקרב בעלי צרכים מיוחדים ובמסגרות החינוך המיוחד	מפגש רביעי
7	סוגיות טיפוליות בהורות להט"ב ומשפחות הקשת; סוגיות אתיות בטיפול בקהילה הגאה	מפגש חמישי
5	סיור בבית דרור ובמרכז פעילות של איג"י; היכרות עם ארגוני הקהילה; סיכום הקורס	מפגש שישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית ובילדים שהתנהגותם פוגעת/לא מותאמת

ריכוז הקורס:

נורה אדר – רכזת מחוז מרכז ביחידה למיניות ולמניעת התעללות של שפ"י, מדריכה בפסיכולוגיה חינוכית, מנהלת שפ"ח עמק חפר

עפרה בן דוד- רכזת מחוז תל אביב ביחידה למיניות ולמניעת התעללות של שפ"י, מדריכה בפסיכולוגיה חינוכית ובטיפול במצבי טראומה ומשבר, כולל טיפול בפגיעות מיניות

מרכזי הקורס: מרצים בכירים בתחום הטיפול בפגיעה מינית בקרב ילדים ובנוער.

מטרות הקורס:

הכשרת פסיכולוגים חינוכיים לטיפול בילדים, ונוער ובני משפחתם, שעברו פגיעה מינית. במסגרת הקורס תהיה הכרות עם תאוריות, טכניקות וכלים בטיפול במצבים של פגיעה מינית ומיניות לא מותאמת.

הקורס משותף למחוז מרכז ומחוז תל אביב ונבנה בהתאם לסטנדרטים ארציים להכשרת מטפלים בתחום.

קהל היעד:

פסיכולוגים חינוכיים מומחים או לקראת סיום תהליך ההתמחות, בעלי ניסיון בעבודה טיפולית עם ילדים ונוער, של שלוש שנים לפחות ובהמלצת מנהל השפ"ח.

נושאי הלמידה:

- מיניות בהתפתחות מתי זה תקין ומתי לא מותאם
- הבנה של הפגיעה המינית
- פגיעה מינית והשלכותיה בתחומי חיים שונים: הילד והתפתחותו, ההיבט המשפחתי, ההיבט המערכתי
- פגיעה בתוך המשפחה
- דרכי התערבות: פרטני, משפחתי, מערכתי
- החיבור עם גורמים בקהילה (פקידת סעד, חקירת ילדים)
- הערכה פסיכיאטרית של הנפגע – מתי ומה יש בה
- הטכניקות הטיפוליות בפגיעות מיניות ובהתנהגות מינית לא מותאמת
- הביטוי של פגיעה מינית בחדר הטיפולים (תהליכי העברה והעברה נגדית כיצד להבינם ולעבוד איתם)
- אינטימיק וגזירת תכנית הטיפול

אופן הלמידה: הרצאות ועבודה סדנאית.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה ב-90% מהמפגשים
- קריאה של חומר תיאורטי שיועבר למשתתפים במהלך הקורס
- טיפול, במהלך הקורס, בשני מקרים של פגיעה מינית/התנהגות מינית לא מותאמת וקבלת הדרכה עליהם.
- הגשת עבודה: סכום טיפול או תיאור של התערבות טיפולית מתמשכת

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

היקף הקורס: 80 שעות אקדמאיות. שנה א': 42 שעות, שנה ב' 38 שעות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מועדי הקורס :

שנה א': 6 ימים מרוכזים ביולי 2020 בין השעות 09:00-15:00
בתאריכים הבאים : 14; 15; 21; 22; 28; 29

שנה ב' : 8 מפגשים אחת לשבועיים בימי שלישי בין השעות 14:30-11:00 בתאריכים הבאים :
27/10/2020 13/10/2020
24/11/2020 10/11/2020
22/12/2020 08/12/2020
19/01/2021 05/01/2021

02/02/2021 מפגש מסכם של הקורס בשעות 09:00-14:00

שכר לימוד : 1530 ₪ לשנתיים.

סילבוס :

טיפול בילדים ונוער שעברו פגיעה מינית – מענים פרטניים משפחתיים ומערכתיים

שנה א'

מפגש ראשון:

14/7/20

- פתיחה: הכרות אישית, מבנה כללי של המשתלמות
- הכרות ראשונית עם התופעה של פגיעה מינית: הגדרה, סטטיסטיקה, מאפיינים אפידמיולוגיים וקליניים.
- שלב החשיפה וסוגיות בהתערבות מערכתית – מקום הפסיכולוג בהתערבות במקרים של פגיעה מינית, בהתייחס למעגלי הפגיעה
- חובת דיווח ושת"פ בין ייעוץ רווחה ומטפל
- מיניות לאורך ההתפתחות מתי זה מותאם ומתי כבר לא
- השפעות חברתיות ותרבותיות על הנורמות ועל מעורבותם של המבוגרים בשיח עם ילדים ונוער על מיניות

מפגש שני:

15/7/20

- פגיעה מינית בתוך המשפחה [הורה/אח/סב/דוד/בן דוד]
- חשיפת "הסוד", ההתמודדות של ההורים, האשמת הנפגע,

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

• הדינמיקה של פגיעה בתוך המשפחה, הדומה והשונה בין פגיעה ע"י הורה לבין פגיעה ע"י אחראי [מורה, מדריך/ שמר-טף]

• פגיעה בין אחים במה היא דומה/שונה לפגיעה בין ילדים במערכת

• סוגית הפרדה

• התמודדות ההורים עם חשיפת הפגיעה במשפחה והעבודה הטיפולית אתם

מפגש שלישי

21/7/20

• ההשפעה של טראומה מינית לאורך ציר ההתפתחות - השפעות קצרות הטווח ולטווח הארוך, PTSD מורכב - דיסוציאציה, סומטיזציה וכו'

• האם כל ילד שעבר פגיעה חייב טיפול – הילד האסימפטומטי

• מתי יש צורך בהערכה פסיכיאטרית וחשיבה על טיפול תרופתי

• הצגת מקרה ודין

מפגש רביעי

22/7/20

• המטרה הטיפולית בטיפול בילד שעבר פגיעה מינית

• מה דומה ומה שונה בטיפול כאשר הפגיעה היא בין ילדים/אחים לעומת פגיעה של מבוגר בילד

• פגיעה של מבוגר בילד - ההחזקה הראשונית הפרטנית וההתנהלות המערכתית

מפגש חמישי

28/7/20

• ביטויים של מיניות או פגיעה בשעה הטיפולית עם ילדים ונוער

• דפוסי העברה והעברה נגדית [שחזור הפגיעה ביחסים הטיפולים ומשמעותה] והעבודה עמם – המודל של דייוויס פראולי

• דוגמאות ודין

מפגש שישי

29/7/20

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- ההשלכה של פגיעה מינית על ההורים ועל המשפחה
- עבודה עם הורים – המטרה ופרוטוקול להתערבות ראשונית
- עבודה מתמשכת עם הורים לצד הטיפול בילד/מתבגר
- התנסות חווייתית – איפה זה פוגש אותי
- סכום שנה ראשונה

מפגש ראשון שנה ב':

13/10/20

- התחברות מחדש
- כניסה לחקירת ילדים – מה החוקר צריך מאתנו
- תהליכים שילדים עוברים במהלך חקירה – מה הילד וההורה צריכים מאתנו

שני

27/10/20

- השאלה הישירה מתי, איך וע"י מי נעשית
- הבאת מקרה ותרגול הטכניקה

שלישי

10/11/20

- שיח עם ילדים ונוער על מיניות בריאה – בנית מוגנות
- פגיעה מינית באינטרנט וברשתות החברתיות
- צפיה בקטע מתוך הסרט "אמון"
- התערבות מערכתית בהקשר זה
- הטיפול בילד/ה או נער/ר שעברו פגיעה מינית באינטרנט ובהוריהם

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

רביעי

24/11/20

- מיניות לא מובחנת ומסתכנת בקרב מתבגרות
- פגיעה מינית חוזרת – re victimization
- מה עושים עם זה.. ואיך מטפלים

חמישי

08/12/20

- התנהגויות מיניות לא מותאמות בקרב ילדים ונוער מאפיינים וטיפולוגיה
- "הערכת מסוכנות" מה מטרתה וכיצד היא משפיעה על אופן הטיפול בילדים צעירים בעלי התנהגות מינית לא מותאמת/פוגעת
- הצגת מקרה ותרגול

שישי

22/12/20

- פגיעה מינית בין אחים וההקבלה לפגיעה בין ילדים במערכת החינוכית
- ההתערבות המערכתית והטיפול הפרטני
- הצגת מקרה ותרגול

שביעי

05/01/21

- מודל הטראומה של רסמוסן להבנת התנהגות מינית פוגעת
- כשהנפגע הופך לפוגע – איך להחזיק בטיפול את הפגיעה יחד עם הפוגענות
- הצגת מקרה ותרגול

שמיני

19/01/21

- עקרונות הטיפול בילדים צעירים עם התנהגות מינית לא מותאמת
- העבודה עם ההורים
- בניית מוגנות במערכת החינוכית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תשיעי ואחרון

02/02/21

- סדנא מסכמת של הקורס/ צפיה בסרט "אמון" – למה התחברתי ומה קשה לי
- מפגש משוב והצגת עבודות בנוכחות מובילי התחום בשפ"י

קורסי בחירה מחוז מרכז

קורסים במהלך השנה

שם הקורס: לגדול בתוך קשר – בית הספר כמרחב התפתחות

וסביבה מקדמת בריאות נפשית של ילדים בסיכון

התוכנית פותחה ע"י ד"ר פלורה מור (אשלים-ג'וינט) ושפ"י משרד החינוך - מזל מנחם, יעל שחר, טלי טרגר ושות'

המנחות: חיאט צפניה, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנחת קבוצות, צוות ניהול שפ"ח כפר סבא, יו"ר הפורום המערכתי, קליניקה פרטית.

ירדנה יערי לוי, פסיכולוגית חינוכית מדריכה. מנהלת שפ"ח אריאל. מנחת קבוצות. קליניקה פרטית.

תאורי כללי של הקורס: בבית הספר המבקש לפעול כמרחב ללמידה והתפתחות נדרש הצוות החינוכי להכיל (containment) ולהכליל (inclusion) את כל הבאים בשעריו, מבוגרים וצעירים כאחד, להתחשב בשונות הטבעית בין התלמידים, ולקחת אחריות על רווחתם והשתלבותם בחברה. מחויבות הצוות היא להתפתחות של התלמיד כאדם שלם וכן למכלול צרכיו. צורכי העצמי של התלמיד כוללים: צרכים לימודיים-קוגניטיביים, אישיים-רגשיים ובינאישיים-חברתיים. בנוסף, חשוב לרתום את המשפחה והקהילה לשיתופי פעולה. זאת ליבת העשייה שיש להתכוון אליה.

מחקר¹ אורך שבחן את המסוגלות של בתי הספר לפעול כבית גידול אפשר לזקק את מאפייני היחסים ודפוסי האינטראקציה בין מורים ותלמידים ודמויות מגדלות בחייהם המזינים את הלמידה ואת ההתפתחות ומשפרים את תפיסת החוללות העצמית של התלמידים בבית הספר ואת תפקודם האישי-רגשי, הלימודי והחברתי, מצא ממצאים מעניינים.

ממצאי המחקר הראו בבירור כי הטרנספורמציה ההתפתחותית שעברו התלמידים התרחשה במקביל לטרנספורמציה אישית ומקצועית שעברו צוותי החינוך וההורים. **ממצאים אלה מהווים בסיס לפרקטיקה החינוכית הפסיכו-חברתית² המוצעת בקורס זה.**

מטרת הקורס: הקורס מיועד לפסיכולוגים חינוכיים אשר מעוניינים להתמחות בדינמיקה התוך האישית והבין אישית המאפיינת יחסי מורים, תלמידים והורים המזינה למידה והתפתחות. הקורס ייתן כלים לפיתוח יכולותיהם האישיות והמקצועיות של מורי בית הספר ואנשי המקצוע המלווים אותם, הן כפרטים והן כצוות, כך שיצליחו במשימתם המורכבת ליצור מענים חינוכיים המותאמים ליכולות הגלויות והסמויות של כלל תלמידיהם.

¹ Mor, F, (2003) A Study of Psycho-Educational Intervention for Effective Educational Work with Underachieving Youth At-Risk in the Education System. Doctorate Dissertation Sussex University.

מור, פ' (2011). חקר התערבות פסיכו-חינוכית לטיפול בנוער תת-משיג ובהליכי סיכון בסביבת חינוך משלימה – מחקר מעקב. פרסום פנימי, אשלים-ג'וינט ישראל. בתוך: התפיסה החברתית הפסיכו חברתית, בבתי הספר ביישובים ובאקדמיה – בסיסי מחקר (בתהליך הוצאה לאור).

² במסגרת מיזמים כגון – תכנית סח"ח ("סביבת חינוך חדשה") לבתי הספר התיכוניים, "רווחת הפרט" לחטיבות הביניים ו"אדם" לבתי הספר היסודיים, שאפשרו לזקק את תהליכי הלמידה הערבים להתפתחות המסוגלות של המורים לשמש גורם משמעותי בחיי כלל תלמידיהם ולספק להם את התנאים הנחוצים כדי לגדול ולהתפתח באופן מיטבי.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל פדגוגי

אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי

אגף פסיכולוגיה

המהלך כולו נועד לאפשר ליצור בעזרת אנשי המקצוע של בית הספר והקהילה, רציפות של תהליכים חינוכיים מקדמים רווחה נפשית וחוסן וטיפול מערכתי על רצף הסיכון, המבטיחים לתלמיד מרחב גדילה ההולם את צרכיו בבית הספר ובמעגלי החיים הנוספים שלו, בבית ובקהילה.

אופן הלמידה:

מפגשי פתיחה וסיום - יכללו:

1. היכרות בינאישית בתוך קבוצת הלומדים
2. יחידה עיונית העוסקת בלמידה תאורטית ויישומית של מתודות, כלים ומיומנויות פסיכו- חברתיות לקיום יחסים בין מבוגרים משמעותיים ותלמידים המזינים למידה והתפתחות ותפקוד בחברה.
3. היכרות עם הטיפולוגיות והכלים לאבחון דינאמי של המסגרות החינוכיות השונות
4. ראיית על של התוכנית ומטרותיה
5. למידה ותרגול של כלים לעבודה קבוצתית ויצירת מבנים הדרכתיים בתוך המערכת הבית- ספרית שיאפשרו למידה חווייתית קבוצתית של אנשי חינוך הכוללות הצגות מקרה.

כל המפגשים במהלך השנה מורכבים משתי יחידות מרכזיות:

1. יחידה עיונית העוסקת בלמידה תיאורטית וחוייתית של מושגי מפתח בפסיכואנליזה העוסקים ביחסי המשולש שבין מבוגר - ילד - דרישות מציאות. הלמידה החוייתית של מושגי מפתח פסיכואנליטיים מעשירה את האוריינטציה של הפסיכולוג לפיתוח מסוגלות הצוות לגדול ולגדל.

2. הדרכה קבוצתית - שימוש במתודה ייחודית של הצגת מקרה לחקר התהליכים הבינאישיים והתוך-אישיים של המשתתפים בתוכנית כתהליכים מקבילים לאלה המתקיימים במרחב בית הספר בין המבוגרים והצעירים. הקורס יאפשר לימוד מעמיק של תהליכי התערבות מערכתיים ויבסס את האוריינטציה המקצועית של הפסיכולוג לשינוי מסוגלות צוותי בתי ספר להזין את צורכי הלמידה וההתפתחות של תלמידיהם כמפתח לתפקוד בחברה. המשתתפים ילמדו לאפיין את המהלכים המאפשרים להם ליצור סביבה חינוכית יציבה התומכת בצמיחה אישית ומקצועית של המורים, ובגדילה והתפתחות של תלמידים בסיכון, במצבי דוחק וטראומה ובמצבי משבר.

צירי התפתחות:

1. עיסוק בעולמו הפנימי של הפסיכולוג החינוכי
הציר הראשון נוגע בעולמו האישי של איש המקצוע, בחויית הסיכון וההדרה שלו, מערך הלחצים הפנימיים והחיצוניים המופעלים עליו, המפגש בין עולמו האישי למקצועי. שימוש המסייע ב"עצמו" להבנת צרכיו של כל תלמיד, ושל מחנכיו והוריו. הכלי האולטימטיבי לעבודה מצמיחה עם מורים תלמידים והורים הוא שימוש המסייע ב"עצמו" להבנת צרכיו של האחר. במוקד הלמידה נמצא איש המקצוע עצמו, על אישיותו, יכולותיו המקצועיות, השקפותיו האידיאולוגיות, היכרות עם עצמו, מידת פתיחותו לזולת, זהותו האישית והסוציאלית, סגנונו האישי בלמידה, ביישוב קונפליקטים ובפתרון קונפליקטים תוך אישיים ובין-אישיים והיבטים אחרים ועוד.

למידה מסוג זה, המחברת בין עולמות התוכן של הסיכון לעולם האישי של איש המקצוע ולעולם המשותף של קבוצת אנשי המקצוע, היא שמביאה ליצירת תובנות ויכולות חדשות בעשייה פסיכו-

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

חינוכית עם תלמידים ומערכות בסיכון, תובנות ויכולות שונות מאלה המתקבלות מעצם החשיפה לידע על תופעות הסיכון ודרכי הטיפול בהן.

2. עיסוק בעולם הבין-אישי של הפסיכולוג החינוכי הציר השני מתמקד בעולם הבין-אישי של איש המקצוע ובקידום יכולתו ליצור דיאלוג מצמיח בתוך קשר מצמיח, לטפח מרחב פוטנציאלי של גדילה עם התייחסות ללמידה וצמיחה בהיבט הקבוצתי (קבוצת הלמידה הקלאסית וקשייה - הנחות היסוד של בִּינן). ציר זה קשור בהפנמה והעמקה במושגים בעלי ערך תרפויטי הקשורים לתיאוריות פסיכולוגיות המרחיבות את ההתבוננות ביחסי ההתאמה פסיכולוגיים בין המבוגר לילד ובין הילד וסביבתו. עולם תוכן זה מעשיר ומכוון את עבודת איש המקצוע. בדיון ביחסי ההתאמה:

תיאורית ההתאמה של ויניקוט - אובייקט מעבר, מרחב מעבר, אמא טובה דיה, תסכול אופטימאלי.

תיאורית ההתאמה של קוהוט - אמפטיה, כישלון אמפטי, זעם נרקיסיסטי וצורכי ה-Self.

דפוסי אינטראקציה עם מערכות ותלמידים בסיכון - דינאמיקה של דחייה, שעמום, ביטול ואפסיות, התכנסות והסתגרות, Freeze-Fight-Flight, חשדנות, עוינות, הכחשה, תלות ומשיכת תשומת לב, התחכמות, הרס והסתכנות.

תיאורית ההתאמה של בִּינן - תהליכים קבוצתיים, הכלה - מיכל, קבוצות עבודה וקבוצות הנחות יסוד.

בקורס יעלו נושאים המזמנים מפגש של המשתתפים עם הסיכון האישי, הבין-אישי והחברתי שהם עצמם חווים וחוו בעבר לצד דילמות וסוגיות העולות בעבודתם היומיומית.

ההדרכה הקבוצתית מכוונת להגיע אל המניעים החבויים היוצרים את החיבור של איש המקצוע אל תלמידים בתהליכי סיכון - הילדות וההתבגרות שלו עצמו מאפשרת החיאה של עולמות העיסוק עם תלמידים - באופן המקדם את התפתחותם.

המטרה היא שהפסיכולוג ילמד בהתאם לתפיסתו המתרחבת של תהליכי הצמיחה המביאים לגדילה והתפתחות תלמידים בתהליכי סיכון, כיצד לגדל את הצוות החינוכי וליצר תנאים מערכתיים שיביאו להתפתחות מרחב פוטנציאלי של צמיחה בבית הספר הן עבור התלמידים והוריהם והן עבור המבוגרים הפועלים באותה סביבה.

השיח הקבוצתי מכוון להתמודדות מעמיקה עם נושאים מכריעים, כגון: מקום איש המקצוע בבית הספר וההתמודדות האישית שלו עם תלמידים בתהליכי סיכון, הוריהם ומחנכיהם ועם הנהלת המוסד החינוכי.

3. עיסוק במתודות פסיכו-חינוכיות-סוציאליות בציר השלישי מתרחשת הקניה של שיטות, מימונויות, כלים ומתודות פסיכו-חינוכיות-סוציאליות אשר יסייעו להשיג את היעדים הנכספים. התפיסה הפסיכו-חינוכית מכוונת לפרקטיקה חינוכית אפקטיבית עם תלמידים ומערכות בסיכון, ומשום כך, מושם דגש על פיתוח מתודות ואסטרטגיות שיעילותן הוכחה בעבודה מעשית.

להלן כמה ממתודות היסוד המהוות עמוד תווך בתפיסה הפסיכו-חינוכית-סוציאלית ומעניקות לקורס את צביונו הייחודי. כמובן שכל מתודה מתרוקנת ממשמעותה כאשר היא נטולת שני הגרעינים של עיסוק ב"עצמי" וב"בין-אישי". כוחה התרפויטי של המתודה מתקבל מהיחס האישי והבין-אישי הצובע אותה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- א. **מתודות ניתוח המקרה** – מהווה את המתודה המרכזית בקורס - כל משתתף מעלה מקרה של תלמיד/מבוגר או מערכת בסיכון להדרכה, כאשר אפיון הצרכים ובניית ההתערבות נתמכים על ידי מספר מתודות נוספות שפותחו במסגרת הפרקטיקה החינוכית עם נוער ומערכות בסיכון: איתור דרגות הסיכון של התלמיד/מערכת, דיאלוג חינוכי, היכרות רב ממדית ושימוש בכלים של אסוציאציה, מרחב ומטאפורה כאשר לכל אורך הדרך מתקיימים, הן המרכיב האישי והן המרכיב הבין-אישי.
- ב. **דיאלוג חינוכי** – מתודת-על המתייחסת להצמחה של יכולות חדשות של התקשרות ומחויבות בין-אישית בקרב ילדים ובני נוער פגיעים לסיכון - מערכת יחסים מתפתחת בין מבוגר לתלמיד המאפשרת לצמצם תחושות של ריחוק וניכור. הדיאלוג הוא כלי תקשורת המאפשר לפעול לשילובם של ילדים הנמצאים בסכנה של התנתקות מן המערכת הנורמטיבית. בעזרת הדיאלוג יכולים אנשי הצוות החינוכי לצמצם את הניכור בינם לבין הילדים ולבנות בביה"ס התערבויות אפקטיביות שיאפשרו לטפל במצוקותיהם ועל ידי כך לעצור את המעגל המסלים של הכישלון ולמנוע היווצרותו של סיכון.
- ג. **טיפולוגיה** – מתודת-על המתייחסת לחלוקת מקורות הסיכון לשלוש קטגוריות עיקריות אשר ההבחנה ביניהן מקדמת את יכולתו של איש החינוך לפרש נכון התנהגויות שונות של תלמידים ולמצוא את הדרכים אשר עשויות להרחיקם מן הסיכון. הדמיון בין התנהגויות קצה שונות לרוב גורר תגובות אחידות ובלתי מובחנות מהסביבה, כגון: הרחקה, הנמכת דרישות לימודיות, חיזוק חיובי, הענשה, ויתור על תפקוד הנער. תגובות אלה מחטיאות לעיתים קרובות את המטרה. רק תגובה מובחנת הניתנת לכל תלמיד כאינדיבידואל עשויה להביא לצמיחתו ולהתפתחותו הנורמטיבית.
- הטיפולוגיה מציעה להבחין בין שלושה אבי טיפוס של בני נוער הנמצאים בתהליכי סיכון והתנתקות: א. סיכון והתנתקות על רקע חווית כישלון לימודי מתמשך מעיק, ב. סיכון והתנתקות, על רקע מצוקה רגשית קיומית ו-ג. סיכון והתנתקות, על רקע דפוסי התנהגות אנטי-סוציאליים. אצל מרבית בני הנוער מצויים סימנים של שלושת הטיפוסים גם יחד, אך יחד עם זאת, ההנחה היא, כי אצל כל נער ניתן לבדוד גורם דומיננטי אחד, המחולל את הניתוק והצובע את מכלול התחושות, המחשבות ודפוסי ההתנהגות.
- ד. **הדרכה על הדרכה מערכתית** – כל משתתף מבנה תהליכי הדרכה צוותיים בבית ספרו סביב שלושה צירים מרכזיים של התפתחות צוות המורים - עיסוק בעולמו הפנימי של המורה כפרט וכחבר בצוות החינוכי, עיסוק בעולם הבין-אישי של המורה, עיסוק בעשייה פסיכו-חינוכית-סוציאליות הנתמכת באסטרטגיות של הדיאלוג, האיתור, ניתוחי המקרה, הטיפולוגיה ועוד.
- דרישות הקורס**: השתתפות פעילה ונוכחות בכל המפגשים (תותר העדרות של עד 20%), קריאת חומר תיאורטי, הצגות מקרה. הגשת עבודה: ניתוח מקרה, התערבות מערכתית מתועדת, רפלקציה על התהליך.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמאיות

מועדי הקורס: ימי ג' לסירוגין בין השעות 18:30 - 16:00

5.11.19, 19.11.19, 3.12.19, 17.12.19, 31.12.19, 14.1.20, 28.1.20, 11.2.2020, 25.2.20, 24.3.20, 21.4.20, 5.5.20, 19.5.20, תאריך אופציונאלי 2.6.20

המועדים של שנה ב' יפורסמו בהמשך.

מיקום: מכללת לוינסקי לחינוך

שכר לימוד: 765 ₪ לשנה ראשונה

765 ₪ לשנה שניה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תכנית שנה א': בכל מפגש תילמד יחידת לימוד תיאורטית. לאחריה תהיה הדרכה קבוצתית.

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	מפגשים
3.1	היכרות. תיאוריות פסיכו-חינוכיות של בית הספר כמרחב ללמידה והתפתחות + מושג הסיכון. דר' פלורה מור ואיתמר לוריא	מפגש ראשון
3.1	העברה והעברה נגדית. רות פלס	מפגש שני
3.1	זולת עצמי- קוהוט. זולת עצמי בטיפול בבעיות התנהגות (עירית ויהודה חגי)	מפגש שלישי
3.1	ויניקוט – החזקה והכלה. מרחב פוטנציאלי	מפגש רביעי
3.1	בושה ואשמה. תיאורטיקנים שונים	מפגש חמישי
3.1	דיאלקטיקה של כישלון והצלחה. דר' מיכל ראזר	מפגש שישי
3.1	כוחו של המבט – דר' פלורה מור	מפגש שמיני
3.1	חמלה וחמלה עצמית. אלינער פרדס	מפגש תשיעי
3.1	עבודה עם מערכות בסיכון: קשר אחר. דר' מיכל ראזר בועז ורשבסקי אסתי בר-שדה	מפגש עשירי
3.1	עיקרון אי הנטישה ויישומו. שילוב תאוריות מערכתיות ותאוריית העצמי-וויניקוט (שנאה בחדר הטיפולים)	מפגש אחד עשר
3.1	ממנהיגות ללמידה: תאוריה מעשית לשינוי בבית הספר. טוני ואגנר	מפגש שתים עשרה
3.1	פרידה: חוויית הפרידה בחיים ובקשר טיפולי	מפגש שלוש עשרה
סה"כ: 40 יחידות לימוד		

שם הקורס: בין תיאוריה לפרקטיקה – הספקטרום האוטיסטי

שם המרצה: ד"ר שימריה פרידנזון-חיו. פסיכולוגית קלינית וחוקרת. מומחית בספקטרום האוטיסטי.

תיאור הקורס: בשנים האחרונות ישנה עליה משמעותית במספר המאובחנים על הספקטרום האוטיסטי. יש צורך בהבנת האבחנה לעומק על מנת לזהות את הקשיים ולתת מענה נכון. טיפול ואבחון הספקטרום האוטיסטי דורשים הבנה אינטגרטיבית של הקשיים המאפיינים את האוכלוסייה העונה לאבחנה.

הקורס ידון בהכרות נרחבת עם הספקטרום האוטיסטי בפן התיאורטי, בפן הפרקטי ובמה שביניהם. מטרת הקורס הינה להעמיק את הידע המקצועי של המשתתפים בכל הנוגע להתפתחותה של הלכות, אבחונה ולהשפעותיה על הסתגלותו של הפרט בהיבטים שונים - חברתית, קוגניטיבית ותקשורתית.

הקורס יסרוק את DSM 5 מאפייני הספקטרום, האבחנה והשינויים באבחנה. נדון בתיאוריות המספקות המשגה לספקטרום האוטיסטי דרך גישות קוגניטיביות ודרך גישות דינמיות.

נעסוק בעבודה המורכבת מול הורים לילדים על הספקטרום. נסרוק שיטות טיפול והתערבות ושילוב במערכת החינוכית.

מטרות הקורס: הכרת תסמונות הספקטרום האוטיסטי, הגדרותיהן, האטיולוגיה שלהן, ומאפייניהן הקוגניטיביים, הרגשיים, וההתנהגותיים. כמו כן, נסקור שיטות טיפול והתערבות לילדים על הספקטרום ועבודה עם משפחות והורים לילדים אלו.

אופן הלמידה: הקורס כולל דיונים תיאורטיים, צפייה בקלטות ווידאו והצגת מקרים.

הקורס מיועד: למתמחים ומומחים, בעיקר כאלה הבאים במגע עם ילדים בספקטרום התקשורתית במהלך עבודתם וכן לעובדים בגני ילדים טיפוליים.

דרישות הקורס: נוכחות חובה. כתיבה/הצגת מקרה. עבודה: תיאור מקרה של דילמה אבחונית, טיפולית או מערכתית ודיון בדילמה בהקשר לתכנים שנלמדו בקורס (עד 4 עמודים ברווח אחד וחצי).

מיקום הקורס: מכללת לוינסקי

היקף הקורס: 40 שעות אקדמאיות

מועדי הקורס: שישה מפגשים בימי חמישי מינואר עד מרץ 2020

בין השעות 00:15-09:00 כולל שעה הפסקה

תאריכים: 2.1.20, 16.1.20, 30.1.20, 13.2.20, 27.2.20, 12.3.20

תאריך רזרבי: 26.3.20

שכר לימוד: ₪ 765

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
6 שעות	מאפייני הספקטרום האוטיסטי, אבחון והמעבר לאבחנה חדשה בעקבות - DSM5	מפגש ראשון
6 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • תיאוריות קוגניטיביות מסבירות: Executive Dysfunction, Central Coherence, Empathizing- Systemizing Theory, Theory of Mind & Social Motivation Theory. • אבחון בכלים מתוקפים (כולל הדגמת ה ADOS) 	מפגש שני
6 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • התפתחות רגשית ואמפטיה אצל ילדים על הספקטרום האוטיסטי. • לימוד הבנה רגשית דרך אמצעים טכנולוגיים 	מפגש שלישי
6 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • איתור, שילוב ותמיכה במסגרת לימודית • מסוגלות רגשית והתפתחות חברתית 	מפגש רביעי
6 שעות	מבוא לחשיבה דינמית על הספקטרום האוטיסטי: אן אלורז', פרנסיס טסטיין, וילפורד ביון ודונלד מלצר.	מפגש חמישי
6 שעות	דרכי התערבות וטיפול בילדים ונוער על הספקטרום האוטיסטי.	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40		

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

שם הקורס: ציודי המחשבות – טיפול CBT בעבודה עם ילדים, בני נוער והורים

שם המרצה: עופר כהן, פסיכולוג חינוכי מומחה ומטפל קוגניטיבי-התנהגותי. עובד בשירות הפסיכולוגי-חינוכי בחיפה ובקליניקה פרטית, מחבר הספר "ציידת המחשבות" – ספר הרפתקאות טיפולי לילדים ובני נוער (thoughthunters.com)

תיאור הקורס:

העבודה הטיפולית עם ילדים ונוער דורשת התמקצעות בנושאים מגוונים – החל בשימוש באמצעים מתוכנים כגון משחק או אמצעי ביטוי ויצירה, דרך הכרת מאפיינים קליניים ייחודיים לילדים וכלה בעבודה בראייה מערכתית במסגרת הדרכת הורים או בטיפול הורה-ילד. אחת הגישות המרכזיות בטיפול הינה הגישה הקוגניטיבית-התנהגותית (CBT). גישה זו, הנסמכת על מחקרים אמפיריים, מדגישה את השילוב בין קוגניציה, רגש והתנהגות כדי לייצר התערבויות טיפוליות אפקטיביות במגוון רחב של בעיות נפוצות אצל ילדים – חרדות ופחדים, התפרצויות זעם וקשיים חברתיים, בין היתר.

קורס זה מציע היכרות בסיסית עם המודל הקוגניטיבי-התנהגותי בעבודה עם ילדים, נוער והורים לפסיכולוגים בעלי הכשרה ראשונית בתחום או לאלו המבקשים לרענן את היסודות. הקורס יעסוק בלמידה של עקרונות הטיפול בילדים בראייה-CBT ובחשיפה לתיאוריות הקוגניטיביות וההתנהגותיות הבסיסיות. ההתנסות בפועל תעשה באמצעות פרוטוקולים חצי-מובנים שיעזרו לפתח חשיבה גמישה ויכולת משחק בחדר הטיפול, באופן השומר על ליבת הגישה הקוגניטיבית-התנהגותית מבלי להפוך את המטפל ל"טכנאי". במובן זה, הקורס מציע חוויית למידה שאינה ממוקדת רק בצד התיאורטי אלא גם בלומד כמטפל מתפתח הצובר ניסיון וביטחון בגישת הטיפול הקוגניטיבית-התנהגותית עם ילדים, בני נוער והורים.

כל מפגש יכלול חלקים תיאורטיים וחלקים סדנאיים-התנסותיים, בו המשתתפים יתרגלו את הכלים בפועל. בחלקו השני של המפגש יועבר תיאור מקרה, המשתתפים יתבקשו להביא מקרה טיפולי שלהם מהשטח שיעלה לדיון בקבוצה בפורמט הדרכת.

מטרות הקורס:

לאפשר תהליך אישי של היכרות עם המאפיינים הייחודיים של עבודה עם ילדים ונוער והדרכות הורים

לחשוף ולתרגל כלים מתוך עולם הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי שהותאמו לילדים

הטמעה של ראייה מערכתית בתוך טיפול

הדרכה קבוצתית על מקרים טיפוליים

אופן הלמידה:

בקורס נסקור את ההתפתחות ההיסטורית של התיאוריה הקוגניטיבית-התנהגותית על שלושת נדבכיה ונכיר את דרכי הטיפול בבעיות השונות הנפוצות בילדים ומתבגרים. בנוסף, נכיר כלים לעבודה באמצעים יצירתיים עם ילדים ובני נוער: טיפול מקוון, משחק טיפולי-ייעודי, ספרים טיפוליים ועוד.

הקורס מיועד: פסיכולוגים בשלבי התמחות שונים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה. עבודת גמר באורך של בין שלושה לחמישה עמודים. המשתתפים בקורס יתבקשו להכין ולהציג בקבוצה מקרה טיפולי שלהם כדי לאפשר דיון ושימוש בהמשגות שילמדו.

מיקום הקורס: מכללת לוינסקי

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מועדי הקורס: שישה ימי ד' מרוכזים -

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

29.1.20 , 15.1.20 , 1.1.20 , 18.12.19 , 4.12.19 , 20.11.19 , 6.11.19
 בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: ₪ 765

תכנית הקורס:

תוכן המפגש	נושא המפגש	
היכרות ובדיקת ציפיות. קביעת חוזה בין המרצה לסטודנטים. הכרת השלבים השונים בטיפול וחזרה על מושגי יסוד, ניתוח פונקציונאלי ותגובות שרשרת, משחקי היכרות (סקוויגל, סיפור בתשעה חלקים) הצגת המקרה ודיון	היכרות סקירת מבנה הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	1
סקירה היסטורית, מבנה המודל, שימושים בטיפולים קצרי מועד ותרגול בכיתה הצגת המקרה ודיון	המודל המוטיבציוני מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	2
סקירה היסטורית, עקרונות טיפוליים של שלוש גישות (קלאסית, וולפה, קראסק), טרמינולוגיה, סוגי התניות, בניית תכנית לעיצוב התנהגות בראייה מערכתית, טיפול בפוביות פשוטות, תרגול בכיתה הצגת המקרה ודיון	המודל ההתנהגותי מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	2
היכרות עם כלים עיקריים בהמשגה ובהתערבות (התשאול הסוקראטי, עיוותי חשיבה) והתאמתם לעבודה עם ילדים ובני נוער. הצגת המקרה ודיון	הטיפול הקוגניטיבי מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	3
היכרות עם מרכיבי המפה הקוגניטיבי – סכמות, אמונות מתווכות, אסטרטגיות התמודדות, תרגול פורמולציות תרגול בכיתה על מקרה של פוביה הצגת המקרה ודיון	פורמולציה לפי המפה הקוגניטיבית שילוב עבודה התנהגותית וקוגניטיבית מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	4
היכרות עם גישת ACT, לימוד מיינדפולנס לילדים, תרגול בכיתה על מקרה מבחן של קושי בשליטה בכעסים לימוד כלים שונים להרפייה – גייקובסון, Bodyscan, דמיון מודרך, תרגול בכיתה וקישור לטיפול פרטניים וקבוצתיים בילדים הצגת המקרה ודיון	"הגל השלישי" בטיפול התנהגותי-קוגניטיבי הרפייה גופנית מקרה טיפולי של אחד המשתתפים	5

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

<p>דגשים להזדרכות הורים ומורים</p> <p>"בוחרים בל"ב" – תכנית שנתית מובנית להקניית כלים קוגניטיביים למורי יסודי, "כלים מגניבים" – מודל טיפולי קבוצתי, מודל פתרון הבעיות של מאיירס, "ציידת המחשבות" – ספר הרפתקאות טיפולי, שימוש בספר כמסגרת נרטיבית לטיפול</p> <p>תרגול המשחק בגרסתו הכיתתית והפרטנית</p> <p>סיכום והעברת שאלון.</p>	<p>עבודה קוגניטיבית בפורמט מערכתי</p> <p>היכרות עם מודלים מערכתיים של עצימות נמוכה (LICBT) לשימוש בקבוצות ובבתי"ס</p> <p>היכרות עם המשחק "צייד המחשבות"</p> <p>סיכום הקורס</p>	<p>6</p>
--	--	----------

שם הקורס: מיינדפולנס וחמלה והכרת התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית

המרצה: ד"ר רוני ברגר, פסיכולוג קליני בכיר, מרצה בכיר בתוכנית ללימודי משבר וטראומה באוניברסיטת תל-אביב. ממקימי המרכז לחינוך קשוב ואכפתי באוניברסיטת תל אביב וחבר במועצה המייעצת של המרכז לחמלה ולאלטרואיזם שבאוניברסיטת סטנפורד.

תיאור הקורס:

ההגות החינוכית מייחסת חשיבות רבה לאיכויות של אכפתיות (caring) וחמלה (compassion) בעבודת החינוך. לאיכויות אלה השפעה מיטיבה הן על מורות ומורים בהפחתת תהליכי שחיקה ותשישות-קרבה, הן על תפקוד והישגי התלמידים והן על האקלים הבית ספרי. התכנית "קריאה לנתינה" הינה תכנית בינלאומית חדשנית שנבנתה על ידי צוות של הדלאי לאמה, חוקרים, ואנשי שטח ב- Mind and Life Institute בארה"ב, ובשיתוף פעולה עם ד"ר רוני ברגר. מטרת התכנית הינה לפתח ולטפח איכויות של אכפתיות בקרב סגל המורות והמורים בבית הספר ובאמצעותם להעביר איכויות אלו לתלמידים. יעדי התכנית הן לפתח בקרב הצוות החינוכי: (1) את היכולת לקבל נתינה ואכפתיות מאחרים (2) את היכולת לנתינה עצמית ו- (3) מיומנויות קשיבות ואכפתיות לתמיכה בתלמידים מבחינה אקדמית, רגשית וחברתית. התכנית משלבת פרקטיקות בודהיסטיות עם טכניקות פסיכולוגיות מגישות מבוססות מחקר של טיפול ממוקד חמלה (Compassion-Focused Therapy – CFT) וטיפול של קבלה ומחויבות (Acceptance & Commitment Therapy – ACT). בישראל התכנית יושמה במספר בתי ספר ויעילותה בקידום האקלים נבחנה אמפירית. הממצאים במחקר הצביעו על ירידה משמעותית ברמת המתח והחרדה ועליה משמעותית בתחושת המסוגלות העצמית, החמלה העצמית והאופטימיות הן של המורים והן של התלמידים. בנוסף, האווירה בכיתה השתפרה, וכן מערכות היחסים של התלמידים עם חבריהם. בנוסף, נמצאה עליה משמעותית בכוננות התלמידים שהשתתפו בתכנית לתרום למען האחר ולמען החברה.

מטרת הקורס:

להתנסות ולטפח איכויות של מיינדפולנס וחמלה ברמה האישית והמקצועית.

להכיר ולשלב מרכיבים מהתכנית "הזמנה לנתינה" בעבודה הפסיכולוגית-חינוכית.

אופן הלמידה: נביא את הרקע התיאורטי של התפיסה החינוכית-טיפולית שעליו בנויה התכנית תוך התנסות ותרגול של השיטות והטכניקות ליישומה במסגרות החינוך וכן הכרות עם גישות טיפוליות כמו ACT, CFT.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים ומומחים. רקע בודהיסטי או פסיכולוגי בגישות שצוינו עשוי לסייע אך הוא אינו מחייב.

מיקום הקורס: שפ"ח נס ציונה

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מועדי הקורס: שישה ימי חמישי - 12/9/19 26/9/19 31/10/19 14/11/19 5/12/19 19/12/19

בין השעות 8:30-14:00 כולל חצי שעה הפסקה

שכר לימוד: 765 ₪

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס הקורס: מיינדפולנס וחמלה והכרת התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית

מפגש	משך	תכנים
1	3	הכרות עם התכנית ועם המנחה, רמת הדחק והשחיקה של איש החינוך והשפעתם על תיפקודם, הקשר בין המח הישן והחדש והשפעתם על קשב ועל תגובות רגשיות והתנהגות, הבסיס האבולוציוני להבנת תהליכי המיינדפולנס והכרות שלושת מערכות הוויסות הרגשי תרגול של נשימה וואגלית ומיינדפולנס בסיסי
	3.6	ההשפעה של שלושת מערכות הוויסות הרגשיות על מורים ותלמידים והדרכים לשנות את האיזון ביניהם, מקורות המיינדפולנס על פי הגישה הבודהיסטית (ארבעת האמיתיות האציליות והדרך כפולת השמונה) ועל פי הגישה המערבית (מרכיבי המיינדפולנס - התכוונות, קשב ועמדה) תרגול של שלושת מערכות הוויסות, מיינדפולנס, עם סריקת גוף
2	3	הבנת התהליכים בבסיס של מיינדפולנס וחמלה – מהימנעות חווייתית לגמישות פסיכולוגית (טיפול בקבלה ומחויבות), תיאוריית ההתקשרות והדרך להתמודד עם פגעי ההיקשרות בעזרת מיינדפולנס וחמלה תרגול מיינדפולנס על פי ה- ACT, דמיון מודרך (מקום בטוח)
	3.6	מהי חמלה ומה ההבדל בינה ובין מצוקה אמפתית. סוגי החמלה השונים – קבלת חמלה, חמלה עצמית ונתינת חמלה לאחרים. החסמים לכל סוגי החמלה והתמודדות עמם. הבדל בין ערך עצמי לחמלה עצמית. קונטמפלציה של דמות יקרה, איתור חסמים לקבלת חמלה מאחרים
3	3	טיפול מיומנויות חמלה הכוללות תחושות חומלות, רגש חומל, חשיבה חומלת, דמיון חומל ועשייה חומלת. יישום המיומנויות האלו לגבי רגשות עוצמתיים של חרדה ודיכאון. התמודדות עם ביקורת עצמית בקרב מורות ותלמידים (CFT) מפגש עם האני הביקורתי, קונטמפלציה של קבלה עצמית, כתיבת מכתב עצי חומל
	3.6	סקירת הפילוסופיה והפדגוגיה של אכפתיות של (CARE) הצגת הרציונל והמטרות של התכנית הזמנה לנתינה אכפתית המבוססת על מיינדפולנס וחמלה כיצד להכניס את המושגים של נשימה ומיינדפולנס לתוך הכתה וכיצד לתרגל מיינדפולנס בסיסי. תרגול ראשוני של נשימה, השהיית תגובה ומיינדפולנס בסיסי לתלמידים בגילאים שונים
4	3	הצגה למורים ולתלמידים של המושג חמלה וחשיבותו. התמקדות בנושא של קבלת אכפתיות מאחרים ובדרכים השונות בהם תלמידים לומדים להכיר בצרכים שלהם ולהיעזר באחרים. התייחסות לחסמים לקבלת אכפתיות ובדרכים להתמודד עם חסמים אלו קונטמפלציה של דמות מטיבה, תרגילי המראה, הערבה הבוכייה והליכת עיוורים
	3.6	התמקדות בנושא של חמלה עצמית ומשמעותה עבור התלמידים. דיון במושג של פרגון עצמי לעומת האדרה עצמית ומתן טכניקות לפרגון עצמי. ללמוד כיצד לסייע לתלמידים להכיר בחוזקות ולקבל את החולשות שלהם וללמוד הודיה קונטמפלציה של עצמי חומל, תרגול אישור עצמי והודיה
5	6.6	התמקדות בנושא של מתן אכפתיות לאחרים וחשיבותה. פתוח לקיחת פרספקטיבה שונה מזו של התלמיד וטיפול יכולת לאמפתיה. תרגול המיומנויות הפרו-חברתיות באמצעות סימולציות ומשחקי תפקיד. קונטמפלציה של אהבת חסד (LOVING KINDNESS), ותרגול של לקיחת פרספקטיבה
	6.6	דיון בדרכים ליישם את התכנית ולהפוך אותה לשפה בית ספרית. התמודדות עם קשיים ביישום התכנית ושילוב ההורים והקהילה קונטמפלציה של האני הקומפטנטי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: טיפול בהורים

שם המרצה: ירדנה גנץ, פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, מטפלת במשפחה ובזוג מוסמכת, מנהלת שפ"ח שוהם.

תיאור כללי של הקורס: טיפול בהורים עוסק בתפקוד, אולם לא ניתן להפריד את התפקוד מהאדם הממלא אותו. במילים אחרות, הורה הנו אדם בתפקוד, ומקיים בתוכו רובד אובייקטיבי של תפקוד הורי, אך גם רובד סובייקטיבי, בו הוא מתקיים כאדם, בעל צרכים, דחפים, קשרים, חסכים, דפוסים, חלקי זהות שונים וכו'. בין שני הרבדים, התפקוד ההורי והאדם, האובייקט והסובייקט, מתקיימים יחסים פנימיים מורכבים, רבי פנים ועוצמתיים. בטיפול בהורים חשוב לפגוש את שני הרבדים, וכן לפרוש ולהבין את יחסי הגומלין ביניהם, במטרה לשפר את התפקוד ההורי ואת הרווחה הנפשית של ההורה. אך המורכבות ההורית אינה רק תוך-אישית, אלא היא בעלת מרכיב בינאישי מרכזי. המורכבות הפנימית שתוארה לעיל מתקיימת לרוב פעמיים, שהלא הורות מבוססת ביולוגית על שני שותפים, ועם השניים מגיעה השלישית, הזוגיות (על סוגיה השונים, כולל זו הנעדרת, המופרדת או החדשה) ורובד נוסף בינאישי, המצטרף למורכבות התוך-אישית. כאמור, טיפול בהורים עוסק בתפקוד, אולם, כדי להשפיע על התפקוד ולקדם שינוי, חשוב לערוך באופן המשכי ומשלים שתי התייחסויות טיפוליות, האחת לערוך התבוננות דינמית על הרבדים הסמויים: הרובד הזוגי והרובד הסובייקטיבי המהווים לו בסיס, והשנייה לתרגם את ההישגים הרגשיים שהתקבלו להתנהגויות ברובד המציאות, באמצעות עבודת ההדרכה. שתי התייחסויות טיפוליות אלו מקיימות שתי תנועות משלימות, האחת דינמית-רפלקטיבית מלמעלה כלפי מטה, והשנייה מתרגמת ומדריכה מלמטה כלפי מעלה. מחיבור שתי התנועות מתקבל טיפול בהורים בתנועה גלית, שהנו למעשה טיפול דינמי המחויב למציאות. ההתייחסות להורה לא רק כאל אובייקט עבור ילדו אלא גם כסובייקט, מאפשרת לשפוך אור על המפגש האינטר סובייקטיבי בין הורים לילדיהם, מפגש משמעותי, המעשיר את ההבנה התיאורטית ואת הגישה הטיפולית.

מטרות הקורס: המשגת טיפול בהורים באמצעות המושגים: "טיפול בתנועה גלית" ו"טיפול דינמי מחויב למציאות". הבניית תהליך ההתערבות, באופן המשקף תהליכי חשיבה פסיכולוגיים מובחנים ומאורגנים. העמקת ההכרות עם ידע תיאורטי הקשור להורים וחיבורו לאופניי ביטוי במציאות החיים ובסיטואציה הטיפולית. התייחסות נרחבת תינתן לתהליכי מנטליזציה מבית מדרשו של פיטר פונגי, תוך התייחסות למושגים נושקים פרי עבודותיהם של וויניקוט, בולבי, אוגדן, סטרן, ג'סיקה בנג'מין ולואיס ארון וכן מושגים מתחום הטיפול המערכתית-משפחתי. העמקת ההבנה לתהליך הטיפול, תוך התייחסות לשאלות כגון: מה עושה שינוי בטיפול בכלל ובטיפול בהורים בפרט? כיצד שומרים על גבולות ההגדרה ולא הופכים את הטיפול לזוגי או פרטני? לאילו סוגיות אתיות יש לפתח רגישות בטיפול בהורים? הגברת המודעות ליחסים הטיפוליים, תוך התייחסות למושגים כגון תהליכי העברה והעברה נגדית, הזדהות השלכתית ועולמו הפנימי של המטפל. הרחבת ארגז הכלים הייעוצי בנוגע לסוגיות הוריות גלויות, כגון הצבת גבולות, היענות רגשית ותקשורת, סוגיות התפתחותיות ומבנים משפחתיים (ייחודיים משפחות גרושות).

אופן הלמידה: במפגשים תתקיים למידה תיאורטית במבנה של דיון מעורר חשיבה, מלווה בתרגול חוויתי. דרישות הקורס: נוכחות מלאה, ביצוע התערבות טיפולית עם הורים בפועל (יש מקום לשונות בסוג ההתערבות), הגשת עבודה כתובה: הצגת מיקרה באופן שישקף את אחד מההיבטים עליהם הקורס התעכב בליווי רפלקציה, וכן קריאה.

הקורס מיועד: למתמחים ולפסיכולוגים המעוניינים בהבניית הידע בתחום

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, קריאת חומרים תאורטיים, הצגת מיקרה/הגשת עבודה מסכמת

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

היקף הקורס: 40 שעות אקדמאיות

מועדי הקורס: במהלך שישה ימי רביעי מרוכזים ספטמבר-אוקטובר 2019: 4.9, 11.9, 18.9, 25.9, 2.10, 23.10, (תאריך רזרבי 30.10) בין השעות 8:00 - 14:00 (כולל שעה הפסקה)

שכר לימוד: ₪ 765

סילבוס הקורס: טיפול בהורים / ירדנה גנץ

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
6.5	רקע תיאורטי הנע לאורך התפתחות התיאוריה מפרויד ועד בנג'מין תוך תיאור השתלשלות היחס להורים, תחילה כאובייקטים בלבד ובהמשך כסובייקטים בפני עצמם. הקורס מבוסס על גישת המטנליזציה של פונגי ועל הגישה ההתייחסותית ובפרט תומס אוגדן, דניאל שטרן, לואיס ארון, ג'סיקה בנג'מין וקבוצת בוסטון (ליינס רות). האם מדובר רק בתהליך התפתחות ארוך ומייסר שהתיאוריה עוברת או שאולי מדובר בתמונת מראה לעולמו הפנימי של ההורה?	מפגש ראשון
6.5	במפגש נעסוק בעולמו הפנימי של ההורה האחד, ובמפגש עם עולמו הפנימי של ההורה השני, שהרי הורות היא תמיד עסק של שניים (גם כשבפועל יש רק אחד).	מפגש שני
6.5	כדי להיפגש עם ההורה כסובייקט וכאובייקט, נדרשת גישה טיפולית היודעת לנוע בין הרבדים באופן המשכי ומשלים. "טיפול בהורים בתנועה גלית" הנו טיפול דינמי המחויב למציאות, בהשפעת גישת המנטליזציה מבית מדרשו של פייטר פונגי. מדובר בגישה טיפולית שמטרתה להיפגש דינמית עם עולמו הפנימי הסובייקטיבי של ההורה, אך גם פרקטית עם מציאות חייו האובייקטיבית, התובענית, באופן המשכי ומשלים. נלמד ונתנסה באמצעות משחק תפקידים.	מפגש שלישי
6.5	בתנועה גלית ירדנו בשני המפגשים הקודמים למעמקי הגישה הדנמית במפגש זה נעלה לעבר קוטב המציאות התפקודית באמצעות עבודת ההדרכה. נקיים מעין סדנת הורים ונציג מודל להורות רפלקטיבית.	מפגש רביעי
6.5	א. הורות מתקיימת בתוך הקשר. נעלה את המודעות למעגלי השפעה אקולוגיים ולמעגל חיי המשפחה. ב. לצד איכויות משותפות המתקיימות בחיי ההורה,	

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	קיימות התמודדויות הוריות ייחודיות הדורשות התאמות טיפוליות. בשל השכיחות של תופעת הגירושין והשפעתה העוצמתית על ההורות, תוקדש יחידה לעבודה עם הורים גרושים.	
7	מפגש שכולו עיבוד, התנסות, התבוננות ואינטגרציה.	מפגש חמישי
7	א. אתיקה בטיפול בהורים – כחשובה בפני עצמה וכהזדמנות למרפסת קצת אחרת על הלמידה. ב. על עצמנו כמטפלים בהורים – המטפל כאובייקט סובייקטיבי וכסובייקט אובייקטיבי. מגיע גם לנו קשב עמוק.	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד: 40		

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: בחזרה לבסיס - מושגי יסוד בפסיכואנליזה במרחב הפסיכולוגיה החינוכית

שם המרצה: עופר שלום פסיכולוג קליני

תיאור הקורס: מושגי יסוד בפסיכואנליזה כגון: SETTING, העברה, העברת אהבה, העברה נגדית, הלא מודע, הזדהות השלכתית, פירוש, תסביך אדיפלי, נרקיסזם, מלווים את עבודתו של הפסיכולוג שמטפל באוריינטציה אנליטית (דינמית) בכל רגע ורגע בחדר הטיפול. מושגים אלו עברו שינויים מאז תחילתה של הפסיכואנליזה ועד היום. במסגרת הקורס נכיר את המושגים והתפתחותם, כמו כן נלמד את אופן ביטויים בקליניקה בשעה הטיפולית, בהעברה ובפירוש של חומר אבחוני ואת המפגש עימם במרחבים השונים של הפסיכולוגיה החינוכית. בקורס נקרא ונלמד ביחד מאמרים העוסקים במושגים השונים. חלקם מאמרים מוקדמים (פרויד וקליין) וחלקם מאמרים עכשוויים (בטי גיזוף, שטיינר, בריטון)

מטרת הקורס:

להכיר ולהעמיק בהבנת מושגי היסוד האנליטיים מהבחינה התיאורטית ואת אופן ביטויים בקליניקה בשעה הטיפולית ובמפגשים במרחבים השונים של הפסיכולוגיה החינוכית.

נושאי הקורס:

- SETTING – מהי המסגרת ולמה היא משמשת, השעה הטיפולית זמן ומקום, נושא התשלום, תדירות הטיפול, סיום טיפול וסוגיות נוספות הקשורות במסגרת הטיפולית.
- העברה, והעברת אהבה גילויי העברה ואופן ההתמודדות בחדר הטיפול
- העברה נגדית התפתחות המושג עד להיאחזותו כלי העוזר למטפל ללמוד על המטופל
- הלא מודע, מהו בתיאוריות השונות
- פירוש וסוגי פירוש
- הזדהות השלכתית
- תסביך אדיפלי

אופן הלמידה:

הקורס ייכלל למידה תיאורטית לצד דוגמאות קליניות מחדר הטיפול. נלמד ביחד את המאמרים ונקרא קטעים נבחרים בכל מאמר. כמו כן נקדיש חלק מזמן הלמידה לניתוח מקרים אותם יביאו הסטודנטים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה. קריאת חומר תיאורטי. הגשת עבודה כתובה (תיאור מקרה) על בסיס החומר הנלמד

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומתמחים.

היקף הקורס: 40 שעות

מיקום הקורס: מכללת לוינסקי

מועדים: ימי חמישי בספטמבר–אוקטובר 2019 - 5/9, 12/9, 19/9, 26/9, 3/10, 10/10, תאריך אופציונלי 24/10/19

בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: 765 ₪

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס הקורס : בחזרה לבסיס - מושגי יסוד בפסיכואנליזה במרחב הפסיכולוגיה החינוכית :

מספר יחידות לימוד	הנושא הנלמד	
6.6	נדון במושג ה SETTING המסגרת. מהי המסגרת ולמה היא משמשת, ומה חשיבותה הטיפולית. השעה הטיפולית זמן ומקום, נושא התשלום, תדירות הטיפול, סיום טיפול וסוגיות נוספות הקשורות במסגרת הטיפולית. נתמקד במאמרים הטכניים של פרויד וכן במאמר של בטי ג'וזף על חדר המשחקים.	מפגש ראשון
6.6	נדון בהתפתחות המושג העברה, והעברת אהבה גילויי העברה ואופן ההתמודדות בחדר הטיפולים עם העברה. כמו כן נדון בהעברה נגדית התפתחות המושג מאז פרויד ועד ימינו להיותו כלי העוזר למטפל ללמוד על המטופל. נתמקד במאמריו של פרויד בטי ג'וזף, פאולה היימן וסטיבן מיטשל.	מפגש שני
6.6	פירוש וסוגי פירוש משמעות הפירוש בגישות האנליטיות השונות וחשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמר של בטי ג'וזף TOTAL SITUATION ובמאמרו של שטיינר פירושים ממוקדי מטופל ופירושים ממוקדי אנליטיקאי	מפגש שלישי
6.6	הזדהות השלכתית נבחן את גלגוליו של המושג מאז הצגתו על ידי קליין ועד היום. וכן על חשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמרה של בטי ג'וזף על מושג זה ובמאמר של אליזבט בוט ספיליוס	מפגש רביעי
6.6	התסביך האדיפלי נבחן את התפתחותו של המושג מאז פרויד ועד היום תוך התמקדות בפער שבין קליין לפרויד. כמו כן נדון במושג כפי שתופשים אותו פוסט קלניניים. נעריך את חשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמרים של בריטון ושטיינר.	מפגש חמישי
6.6	נדון במושג הלא מודע וגילוייו בקליניקה. נדון ביחסי אובייקט נרקסיסטיים בניגוד ליחסי אובייקט מפותחים יותר.	מפגש שישי

מחוז מרכז קורסי בחירה קיץ 2020

שם הקורס: "העין השלישית" בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי: שניים שהם אחד ואחד שהוא שניים

מרצה: ד"ר יבלון יעקב, פסיכולוג בכיר מדריך, מנהל שפ"ח גן רוה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז", יו"ר פורום פסיכותרפיה באגף פסיכולוגיה, חבר הנהלת האגודה הישראלית לפסיכותרפיה ממוקדת.

תיאור כללי של הקורס: מרחב עבודתו של הפסיכולוג החינוכי מתקיים בשתי רמות התערבות בסיסיות, רמת הפרט ורמת המערכת. לעיתים קרובות השניים נתפסים כנפרדים וכדורשים התמחות נפרדת, או אף כמתחרים זה בזה. לכאורה, כאשר הפסיכולוג נדרש לתפקד ברמת המערכת, הוא זקוק לחשיבה, שפה והבנה שונים מהותית מזו של רמת הפרט. בקורס, נעמוד על זווית הראיה, בה שתי הרמות מוחזקות בראשו של הפסיכולוג בו זמנית, ויוצרות את "השלישי" המהווה מאפיין ואתגר ייחודי של עבודת הפסיכולוג החינוכי. שלישי זה, שהוא תוצר אינטגרטיבי בין שתי הרמות, מאפשר שימוש יצירתי בחשיבה ובידע מרמת הפרט של חדר הטיפוליים ברמה המערכתית וההיפך. בפרפרזה על אמירתו של ויניקוט "אין תינוק בלי אמא" ניתן לומר " אין תלמיד בלי מערכת". הצורך לשמור כל העת את שתי הרמות בחשיבתו של הפסיכולוג, כמו גם בהתערבויותיו, דורש שימוש בשפה אחת דומיננטית עימה הוא יכול לנוע בכל אחת מהרמות, ביניהן ולא פחות במרחב הביניים הייחודי שנוצר במפגש בין השתיים.

החשיבה התיאורטית דרכה ננסה ליצור מרחב אינטגרטיבי זה, הינה האנליטית -דינאמית. השאיפה הינה להמשגה של מסגרת תיאורטית ופרקטית שתאפשר ליצור מבנה להבנת האינטגרציה הקלינית וארגונה בכל אחת משתי הרמות ותשלב ביניהם. הכלי הפרקטי המרכזי להשגת מטרה זו הינו שימוש במה שמוגדר "פורמולציה" דינאמית של מקרה (פרט/מערכת). "נוסחה" זו על רכיביה המוגדרים ולא פחות אופן החיבור ביניהם, יוצרת רצף הנותן משמעות וערך נוסף מעבר למרכיביו. בקורס נבסס את העוגנים התיאורטיים לתהליך זה, ואת ההצעה לניסוחה של פורמולציה דינאמית עימה ניתן לעבוד במרחב הביניים בין שתי הרמות ובכל אחת מהם. העוגנים הללו יתבססו על מסגרת החשיבה של הטיפול הדינאמי הממוקד מצד אחד, ועל חשיבה אנליטית מערכתית מצד שני.

מטרת הקורס:

מאפייני עבודתו של הפסיכולוג החינוכי יוצרים קליניקה ייחודית, בה יש צורך לשלב תחומי ידע שונים, הנחווים פעמים רבות כתחומי התמחות נפרדים. שדה עבודתו של הפסיכולוג רווי משימות ואינטגרציה ויוצרים לעיתים תחושה של אובדן הדרך ביער סבוך. מטרת הקורס הינה ליצור מפת דרכים בסבך זה המאפשרת חיבור בין משימותיו ויכולה להוות מצפן המכוון את חשיבתו ובחירת התערבויותיו במרחב "הקליניקה" הייחודית. הקורס מציע בסיס תיאורטי, המשגתי ופרקטי לבניית מצפן מקצועי שכזה. בקורס ילמדו עקרונות הטיפול הדינאמי הממוקד, כמו גם אלה של התערבות מערכתית בגישה אנליטית. יושם דגש על מרחב המפגש ביניהם כתוצר שלישי המאפשר תנועה בין הפרט למערכת באופן יעיל יותר וכמסגרת חשיבה העונה המציעה עקרונות ומצפן הן לאופן עבודתו של הפסיכולוג החינוכי, אך לא פחות הגדרת זהותו ייחודית.

אופן הלמידה:

הקורס ישלב רכיב הרצאתי תיאורטי אשר יתבסס על קריאת מאמרים מרכזיים על ידי המשתתפים. קריאה זו תשמש קרקע לדיון ולמידה משותפת. רכיב זה ישתלב עם הבאת מקרים ודילמות מעבודת המשתתפים ברמת הפרט וברמת המערכת והאינטגרציה ביניהם (מתחום

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הטיפול/ייעוץ/הדרכה/עבודה מערכתית). המקרים ישמשו ללמידה אישית וקבוצתית ויחברו את הלמידה וההבנה התיאורטית ליישומם הפרקטי.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומדריכים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, **קריאת חומר**, הצגת מקרה/הגשת עבודה מסכמת (ניתוח מקרה על פי הגישה).

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מיקום: מכללת לוינסקי

מועדי הקורס: במהלך 6 ימים מרוכזים בקיץ 2020 בתאריכים: 2.7, 5.7, 9.7, 16.7, 19.7, 22.7, תאריך לרזרבה (23.7.2020) בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה **שכר לימוד:** ₪ 765

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
7 שעות	עקרונות הטיפול הדינמי הממוקד, התפתחותו ומאפייניו. התיאורטיקנים המובילים בגישה זו, תוך שילוב עקרונות אלה עם הגישה ההתייחסותית. מה הוא מוקד טיפולי, מרכיביו ואופן ניסוחו ככלי מרכזי בטיפול.	מפגש ראשון
7 שעות	פורמולציה דינמית של טיפול ממוקד. מרכיבי הפורמולציה ואופן השימוש בהם. שימוש במקרים ובדילמות מהשדה לחידוד הלמידה התיאורטית ויישומה	מפגש שני
7 שעות	הגישה המערכתית האנליטית, הבסיס התיאורטי ממנו היא בנויה ועקרונותיה.	מפגש שלישי
7 שעות	פורמולציה דינמית לעבודה מערכתית. וחיבורה עם עקרונות הטיפול הדינמי הממוקד. הכרת הרכיבים המשותפים של הפורמולציה ברמת הפרט והמערכת כגשר המוביל אל המשולש האנליטי בעבודת הפסיכולוג החינוכי. ולמאפייני "קליניקה הייחודית כמו גם לזהותו המקצועית. עיגון תפיסה זו במסגרת תיאורטית ויניקוטיאנית- בינאישית -ההתייחסותית	מפגש רביעי
6 שעות	השלמת החלקים התיאורטיים של העוגנים התיאורטיים הנ"ל. מעבר מהתיאוריה לפרקטיקה. הצגת מקרים של הלומדים ולמידה דרכם את יישום הגישה.	מפגש חמישי
6 שעות	הדגשים תיאורטיים נוספים הנדרשים לאינטגרציה ויצירת המשולש האנליטי בעבודת הפסיכולוג החינוכי. הבאת מקרים על ידי הלומדים לתרגום מסגרת הנלמדת לפרקטיקה בשטח.	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40		

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית וילדים שהתנהגותם פוגעת/לא מותאמת

ריכוז הקורס:

נורה אדר – רכזת מחוז מרכז ביחידה למיניות ולמניעת התעללות של שפ"י, מדריכה בפסיכולוגיה חינוכית, מנהלת שפ"ח עמק חפר

עפרה בן דוד- רכזת מחוז תל אביב ביחידה למיניות ולמניעת התעללות של שפ"י, מדריכה בפסיכולוגיה חינוכית ובטיפול במצבי טראומה ומשבר, כולל טיפול בפגיעות מיניות

מרצי הקורס: מרצים בכירים בתחום הטיפול בפגיעה מינית בקרב ילדים ובנוער.

מטרות הקורס:

הכשרת פסיכולוגים חינוכיים לטיפול בילדים, ונוער ובני משפחתם, שעברו פגיעה מינית. במסגרת הקורס תהיה הכרות עם תאוריות, טכניקות וכלים בטיפול במצבים של פגיעה מינית ומיניות לא מותאמת. הקורס משותף למחוז מרכז ומחוז תל אביב ונבנה בהתאם לסטנדרטים ארציים להכשרת מטפלים בתחום.

קהל היעד:

פסיכולוגים חינוכיים מומחים או לקראת סיום תהליך ההתמחות, בעלי ניסיון בעבודה טיפולית עם ילדים ונוער, של שלוש שנים לפחות ובהמלצת מנהל השפ"ח.

נושאי הלמידה:

- מיניות בהתפתחות מתי זה תקין ומתי לא מותאם
- הבנה של הפגיעה המינית
- פגיעה מינית והשלכותיה בתחומי חיים שונים: הילד והתפתחותו, ההיבט המשפחתי, ההיבט המערכתי
- פגיעה בתוך המשפחה
- דרכי התערבות: פרטני, משפחתי, מערכתי
- החיבור עם גורמים בקהילה (פקידת סעד, חקירת ילדים)
- הערכה פסיכיאטרית של הנפגע – מתי ומה יש בה
- הטכניקות הטיפוליות בפגיעות מיניות ובהתנהגות מינית לא מותאמת
- הביטוי של פגיעה מינית בחדר הטיפולים (תהליכי העברה והעברה נגדית כיצד להבינם ולעבוד איתם)
- אינטימיק וגזירת תכנית הטיפול

אופן הלמידה: הרצאות ועבודה סדנאית.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה ב-90% מהמפגשים
- קריאה של חומר תיאורטי שיועבר למשתתפים במהלך הקורס
- טיפול, במהלך הקורס, בשני מקרים של פגיעה מינית/התנהגות מינית לא מותאמת וקבלת הדרכה עליהם.
- הגשת עבודה: סכום טיפול או תיאור של התערבות טיפולית מתמשכת

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

היקף הקורס: 80 שעות אקדמאיות. שנה א': 42 שעות, שנה ב' 38 שעות.

מועדי הקורס:

שנה א': 6 ימים מרוכזים ביולי 2020 בין השעות 09:00-15:00

בתאריכים הבאים: 14; 15; 21; 22; 28; 29

שנה ב': 8 מפגשים אחת לשבועיים בימי שלישי בין השעות 14:30-11:00 בתאריכים הבאים:

27/10/2020 13/10/2020

24/11/2020 10/11/2020

22/12/2020 08/12/2020

19/01/2021 05/01/2021

02/02/2021 מפגש מסכם של הקורס בשעות 09:00-14:00

שכר לימוד: 1530 ₪ לשנתיים.

סילבוס:

טיפול בילדים ונוער שעברו פגיעה מינית – מענים פרטניים משפחתיים ומערכתיים

שנה א'

מפגש ראשון:

14/7/20

- פתיחה: הכרות אישית, מבנה כללי של המשתלמות
- הכרות ראשונית עם התופעה של פגיעה מינית: הגדרה, סטטיסטיקה, מאפיינים אפידמיולוגיים וקליניים.
- שלב החשיפה וסוגיות בהתערבות מערכתית – מקום הפסיכולוג בהתערבות במקרים של פגיעה מינית, בהתייחס למעגלי הפגיעה
- חובת דיווח ושת"פ בין ייעוץ רווחה ומטפל
- מיניות לאורך ההתפתחות מתי זה מותאם ומתי כבר לא
- השפעות חברתיות ותרבותיות על הנורמות ועל מעורבותם של המבוגרים בשיח עם ילדים ונוער על מיניות

מפגש שני:

15/7/20

- פגיעה מינית בתוך המשפחה [הורה/אח/בן/דוד/בן דוד]
- חשיפת "הסוד", ההתמודדות של ההורים, האשמת הנפגע,
- הדינמיקה של פגיעה בתוך המשפחה, הדומה והשונה בין פגיעה ע"י הורה לבין פגיעה ע"י אחראי [מורה, מדריך/שמר-טף]

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- פגיעה בין אחים במה היא דומה/שונה לפגיעה בין ילדים במערכת
 - סוגית הפרדה
 - התמודדות ההורים עם חשיפת הפגיעה במשפחה והעבודה הטיפולית אתם
- מפגש שלישי

21/7/20

- ההשפעה של טראומה מינית לאורך ציר ההתפתחות - השפעות קצרות הטווח ולטווח הארוך, PTSD מורכב - דיסוציאציה, סומטיזציה וכו'
- האם כל ילד שעבר פגיעה חייב טיפול – הילד האסימפטומטי
- מתי יש צורך בהערכה פסיכיאטרית וחשיבה על טיפול תרופתי
- הצגת מקרה ודיון

מפגש רביעי

22/7/20

- המטרה הטיפולית בטיפול בילד שעבר פגיעה מינית
- מה דומה ומה שונה בטיפול כאשר הפגיעה היא בין ילדים/אחים לעומת פגיעה של מבוגר בילד
- פגיעה של מבוגר בילד ההחזקה הראשונית הפרטנית וההתנהלות המערכתית

מפגש חמישי

28/7/20

- ביטויים של מיניות או פגיעה בשעה הטיפולית עם ילדים ונוער
- דפוסי העברה והעברה נגדית [שחזור הפגיעה ביחסים הטיפולים ומשמעותה] והעבודה עמם – המודל של דיוויס פראולי
- דוגמאות ודיון

מפגש שישי

29/7/20

- ההשלכה של פגיעה מינית על ההורים ועל המשפחה
- עבודה עם הורים – המטרה ופרוטוקול להתערבות ראשונית
- עבודה מתמשכת עם הורים לצד הטיפול בילד/מתבגר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

• התנסות חווייתית – איפה זה פוגש אותי

• סכום שנה ראשונה

מפגש ראשון שנה ב':

13/10/20

• התחברות מחדש

• כניסה לחקירת ילדים – מה החוקר צריך מאתנו

• תהליכים שילדים עוברים במהלך חקירה – מה הילד וההורה צריכים מאתנו

שני

27/10/20

• השאלה הישירה מתי, איך וע"י מי נעשית

• הבאת מקרה ותרגול הטכניקה

שלישי

10/11/20

• שיח עם ילדים ונוער על מיניות בריאה – בנית מוגנות

• פגיעה מינית באינטרנט וברשתות החברתיות

• צפייה בקטע מתוך הסרט "אמון"

• התערבות מערכתית בהקשר זה

• הטיפול בילד/ה או נער/ר שעברו פגיעה מינית באינטרנט ובהוריהם

רביעי

24/11/20

• מיניות לא מובחנת ומסתכנת בקרב מתבגרות

• פגיעה מינית חוזרת – re victimization

• מה עושים עם זה.. ואיך מטפלים

חמישי

08/12/20

• התנהגויות מיניות לא מותאמות בקרב ילדים ונוער מאפיינים וטיפולוגיה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- "הערכת מסוכנות" מה מטרתה וכיצד היא משפיעה על אופן הטיפול בילדים צעירים בעלי התנהגות מינית לא מותאמת/פוגעת

• הצגת מקרה ותרגול

שישי

22/12/20

- פגיעה מינית בין אחים וההקבלה לפגיעה בין ילדים במערכת החינוכית

• ההתערבות המערכתית והטיפול הפרטני

• הצגת מקרה ותרגול

שביעי

05/01/21

- מודל הטראומה של רסמוסן להבנת התנהגות מינית פוגעת

• כשהנפגע הופך לפוגע – איך להחזיק בטיפול את הפגיעה יחד עם הפוגענות

• הצגת מקרה ותרגול

שמיני

19/01/21

- עקרונות הטיפול בילדים צעירים עם התנהגות מינית לא מותאמת

• העבודה עם ההורים

• בניית מוגנות במערכת החינוכית

תשיעי

ואחרון

02/02/21

- סדנא מסכמת של הקורס/ צפיה בסרט "אמון" – למה התחברתי ומה קשה לי

• מפגש משוב והצגת עבודות בנוכחות מובילי התחום בשפ"י

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: "פסיכולוגיה חינוכית מערכתית משפיעה" קורס מתקדם לפסיכולוגים חינוכיים מנוסים

[הקורס נבנה על ידי חברי הפורום המערכתית]

המרצה: היא צפניה, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנחת קבוצות, צוות ניהול שפ"ח כפר סבא, יו"ר הפורום המערכתית, קליניקה פרטית. יתכנו מרצים נוספים.

תיאור הקורס: הקורס הנוכחי, בהלימה עם התכנית האסטרטגית, מיועד להקנות לפסיכולוגים ידע ומיומנויות אשר יאפשרו להם ליצור עמדה רלוונטית ומשפיעה אל מול מערכות החינוך בהם הם עובדים. הקורס יתבסס על נושאים רלוונטיים ותיאוריות מגוונות להעמקת תפיסת תפקיד הפסיכולוג החינוכי, ההבנה מערכתית והיכולת לזיהוי צרכים ופערים בתוך המערכת, באופן שיאפשר תכנון התערבויות מתאימות. הקורס יתמקד בהקניית כלים לעבודה עם מנהלים ועם צוותי חינוך, במטרה להבין את הדינמיקה המערכתית ארגונית, ולקדם את בית הספר כסביבה מיטיבה עבור הילד, תוך הבנה של תהליכי שינוי. בהתאם לכך יתבסס הקורס על שלושה מרכיבים:

א. היבטים ומרכיבים של הסביבה החינוכית מתוך התבוננות במושגים "אקלים", "סביבה מיטיבה" והבנת האתגרים העכשוויים איתם מתמודדת מערכת החינוך כגון השינויים בחוק החינוך המיוחד (שילוב והכלה).

ב. גישות וכלים להבנה, והתערבות מערכתית, מפרספקטיבות תיאורטיות שונות.

ג. עבודה עם מנהלים תוך התייחסות לסוגיות ניהוליות ומנהיגותיות.

מטרות הקורס:

א. גיבוש תפיסה מעודכנת של מקום הפסיכולוג החינוכי כדמות משפיעה ומשמעותית במערכת החינוך.

ב. רכישת ידע והבנה לגבי אתגרים של מערכת החינוך, מורכבות תפקיד המנהל, תהליכי שינוי ותהליכים מרכזיים הקשורים לקידום סביבה מיטיבה עבור התלמיד.

ג. רכישת כלים ספציפיים להתבוננות ולהתערבות מערכתית.

אופן הלמידה: הלומדים יחשפו לתיאוריות, גישות ומודלים מרכזיים הרלוונטיים לעבודתו של הפסיכולוג החינוכי תוך שילוב של חומר תיאורטי, דיונים התנסויות חווייתיות ותיאורי מקרה. במהלך הקורס ידונו וינתחו אירועים ארגוניים- מערכתיים, דרכי אבחון והתערבויות ושאלות עקרוניות הנוגעות לקשר שבין תיאוריה למעשה, ולגיבוש זהות פרופסיונאלית בזיקה לזהות ולתפיסת תפקיד הפסיכולוג החינוכי.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים חינוכיים מדריכים ומומחים או בשלבי התמחות מתקדמים

דרישות הקורס: השתתפות רציפה ופעילה במפגשים, ומטלת גמר, אשר תכלול עבודה שיגיש הלומד ובה תיאור מומשג של אבחון והתערבות במערכת (או של תכנון התערבות), אשר יתבססו על החומר הנלמד ועל ההתנסות המעשית.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמאיות

תאריכים: קיץ 2020 - 6.7, 7.7, 8.7, 13.7, 14.7, 15.7 תאריך אופציונאלי 21.7.20

בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: ₪ 765

מבנה הקורס יפורסם בהמשך

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: מיינדפולנס - השתלמות בטיפול ממוקד חמלה והכרת התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית

מרצה: ד"ר רוני ברגר פסיכולוג קליני בכיר, מרצה בכיר בתוכנית ללימודי משבר וטראומה באוניברסיטת תל-אביב. ממקימי המרכז לחינוך קשוב ואכפתי באוניברסיטת תל אביב וחבר במועצה המייעצת של המרכז לחמלה ולאלטרואיזם שבאוניברסיטת סטנפורד.

תיאור הקורס: הקורס יתחלק לשני חלקים: בחלק הראשון נציג את העקרונות של טפול ממוקד חמלה (Compassion- Focused (Therapy – CFT) והדרך ליישם עם ילדים ונוער, ואילו בחלק השני, נציג את התכנית של הזמנה לנתינה אכפתית (C2C). טיפול ממוקד חמלה (טמ"ח) היא גישה טיפולית חדשנית מהגל החדש של טיפול קוגניטיבי-התנהגותי ששמה דגש לא רק על ההבנה של התהליכים שמוליכים לקשיים רגשיים והתנהגותיים, אלא גם על פתוח זהות חומלת. הטיפול משלב גישות קונטמפלטיביות עם אסטרטגיות קוגניטיביות ונרטיביות ואסטרטגיות מהגישה של טיפול קבלה ומחויבות (Acceptance & Commitment Therapy – ACT).

התכנית "קריאה לנתינה" הינה תכנית בינלאומית חדשנית שנבנתה על ידי צוות של הדלאי לאמה, חוקרים, ואנשי שטח ב-Mind and Life Institute בארה"ב, ובשיתוף פעולה עם ד"ר רוני ברגר. מטרת התכנית הינה לפתח ולטפח איכויות של אכפתיות בקרב סגל המורות והמורים בבית הספר ובאמצעותם להעביר איכויות אלו לתלמידים. יעדי התכנית הן לפתח בקרב הצוות החינוכי: 1) את היכולת לקבל נתינה ואכפתיות מאחרים 2) את היכולת לנתינה עצמית ו-3) מיומנויות קשיבות ואכפתיות לתמיכה בתלמידים מבחינה אקדמית, רגשית וחברתית. התכנית משלבת פרקטיות בודהיסטיות עם טכניקות פסיכולוגיות מגישות מבוססות מחקר. בישראל התכנית יושמה במספר בתי ספר ויעילותה נבחנה אמפירית. הממצאים הצביעו על ירידה משמעותית ברמת המתח והחרדה ועליה משמעותית בתחושת המסוגלות העצמית, החמלה העצמית והאופטימיות הן של המורים והן של התלמידים. כמו כן, האווירה בכיתה השתפרה כמו גם מערכות היחסים של התלמידים עם חבריהם. בנוסף, התכנית נמצאה עליה משמעותית בנכונות התלמידים שהשתתפו בתכנית לתרום למען האחר ולמען החברה.

מטרות הקורס:

- 1) להתנסות ולטפח איכויות של מיינדפולנס וחמלה ברמה האישית והמקצועית.
 - 2) לשלב את עקרונות הטיפול ממוקד החמלה בתהליכי הטיפול הפרטניים של ילדים ונוער.
 - 3) להכיר ולשלב מרכיבים מהתכנית "הזמנה לנתינה" בעבודה הפסיכולוגית-חינוכית.
- אופן הלמידה:** נביא את הרקע התיאורטי של התפיסה הטיפולית והחינוכית שעליו בנויה התכנית תוך התנסות ותרגול של השיטות והטכניקות ליישומה במסגרת פרטנית וחינוכית (גנים ובית הספר).
- הקורס מיועד:** לפסיכולוגים מתמחים ומומחים. רקע בודהיסטי או פסיכולוגי בגישות שצוינו עשוי לסייע אך הוא אינו מחייב.
- דרישות הקורס:** השתתפות רציפה ופעילה במפגשים מטלות ודרישות לעבודה וקריאה ע"פ דרישות המרצה.

מקום הקורס: שרות פסיכולוגי חינוכי הרצליה

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מועדי הקורס: ימי ד' 14:00-16:30 יום מרוכז ב- 25.12.19 בין 8:30-16:30

התאריכים: 25.12.19, 18.12.19, 11.12.19, 4.12.19, 27.11.19, 20.11.19, 6.11.19, 30.10.19, 23.10.19, (יום ארוך 8:30-16:30), 1.1.20, 8.1.20, 15.1.20

שכר לימוד: ₪ 765

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מספר יח' לימודי* לכל נושא	תכנים	תאריך	מפגש
3	הכרות עם התכנית ועם המנחה. הקשר בין המח הישן והחדש והשפעתם על תגובות רגשיות והתנהגות, הבסיס האבולוציוני להבנת ההתנהגות האנושית ושלושת מערכות הוויסות הרגשי תרגול של נשימה וואגלית ומיינדפולנס בסיסי	23.10	1
3	ההשפעה של שלושת מערכות הוויסות הרגשיות והאיזון ביניהם, תיאוריית ההתקשרות והדרך להתמודד עם פגעי ההיקשרות תרגול של שלושת מערכות הוויסות, מיינדפולנס, עם סריקת גוף	30.10	2
3	ביקורת עצמית ומנטליזציה כבסיס לכל הפסיכופתולוגיה. מהימנעות חווייתית לגמישות פסיכולוגית והטד של סטיבן הייז (טיפול בקבלה ומחויבות) תרגול מיינדפולנס על פי ה-ACT, דמיון מודרך (מקום בטוח)	6.11	3
3	מהי חמלה ומה ההבדל בינה ובין מצוקה אמפתית. סוגי החמלה השונים – קבלת חמלה, חמלה עצמית ונתינת חמלה לאחרים. החסמים לכל סוגי החמלה. קונטמפלציה של דמות יקרה, מפגש עם האני הביקורתי	20.11	4
	מודל העבודה של הטמ"ח וטיפול איכותי מנטליות ומיומנויות חמלה הכוללות תחושות חומלות, רגש חומל, חשיבה חומלת, דמיון חומל ועשייה חומלת. מעוין החמלה. מפגש עם האני הביקורתי, קונטמפלציה של קבלה עצמית	27.11	5
3	הבניית מקרים על פי טפול ממוקד חמלה(טמ"ח) – השפעות טמפרמנטיות והיסטוריות, מערכת האיומים, אסטרטגיות הגנתיות ותוצאות רצויות ולא רצויות. מטריצת החמלה של ה-ACT הבניית מקרים על פי המודל, מטריצת החמלה של ה-ACT	4.12	6
3	תהליך הטיפול של הטמ"ח, תפקיד המטפל ויחסי מטפל ומטופל. שיטת החץ הפונה מטה. אסטרטגיות לבניית עצמי חומל תרגום שיטת החץ למקרים טיפוליים, כתיבת מכתב עצמי חומל	11.12	7
3	הצגת הרציונל והמטרות של התכנית הזמנה לנתינה אכפתית המבוססת על מיינדפולנס וחמלה כיצד להכניס את המושגים של נשימה ומיינדפולנס לתוך הכתה וכיצד לתרגל מיינדפולנס בסיסי. תרגול ראשוני של נשימה, השהיית תגובה ומיינדפולנס בסיסי לתלמידים בגילאים	18.12	8
	הסדנה הגדולה תתמקד ביישום העקרונות של הטמ"ח באמצעות מקרים טיפוליים שיובאו על ידי המשתתפים תוך עבודה בקבוצות קטנות והדרכה של המנחה. כמו כן, יהיו הדגמות של תהליכים טיפוליים. סימולציות של תהלכי טיפול על פי גישת הטמ"ח	25.12	9
3	התמקדות בנושא של קבלת אכפתיות מאחרים ובדרכים השונות בהם תלמידים לומדים להכיר בצרכים שלהם ולהיעזר באחרים. התייחסות לחסמים לקבלת אכפתיות ובדרכים להתמודד עם חסמים אלו קונטמפלציה של דמות מטיבה, תרגילי המראה, הערבה הבוכייה והליכת עיוורים	1.1.20	10
3	התמקדות בנושא של חמלה עצמית ומשמעותה עבור התלמידים. דיון במושג של פרגון עצמי לעומת האדרה עצמית ומתן טכניקות לפרגון עצמי. ללמוד כיצד לסייע לתלמידים להכיר בחזקות ולקבל את החולשות שלהם וללמוד הודיה קונטמפלציה של אהבת חסד (LOVING KINDNESS), תרגול אישור עצמי והודיה	8.1.20	11
3	התמקדות בנושא של מתן אכפתיות לאחרים וחשיבותה. פתוח לקיחת פרספקטיבה שונה מזו של התלמיד וטיפול יכולת לאמפתיה. תרגול המיומנויות הפרו-חברתיות באמצעות סימולציות ומשחקי תפקיד. קונטמפלציה של אהבת חסד (LOVING KINDNESS), ותרגול של לקיחת פרספקטיבה	15.1.20	12

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

קורסי בחירה מחוז ירושלים

קורסים במהלך השנה

שם הקורס: הסמכות ההורית החדשה

המנחה: גלית זיגמן נחמיאס – פסיכולוגית קלינית מומחית, סגנית מנהל המרפאה לסמכות הורית, מרכז שניידר.

השתלמות זו מציגה מודל טיפולי המיועד לצוותים מקצועיים המטפלים ומייעצים להורים ולמשפחות. הגישה הטיפולית הינה ממוקדת ואפקטיבית ונועדה להעצים את הסמכות ההורית במצבים של בעיות התנהגות מצד ילדים או מתבגרים כגון אלימות, התקפי זעם, דורשנות, סירוב לשיתוף פעולה, חרדות ועוד.

ההשתלמות מורכבת מהרצאות וסימולציות הממחישות את השימוש הקליני באמצעים הטיפוליים שהוצגו. הסימולציות מאפשרות באופן זה התנסות במתודה הטיפולית, באופן שיעודד מטפלים בהמשך לנסות ולהשתמש בכלים הטיפוליים שהוצגו בפניהם.

למודרכים ימסרו גם דפי הסבר והנחייה מפורטים על כל נושא שיוצג. דפי הנחייה אלו יוכלו גם לשמש את המודרכים בעבודתם עם הורים.

הקורס מיועד ל: מתמחים ומומחים בכל השלבים.

דרישות הקורס: השתתפות **מלאה** המפגשים. קריאת חומר תיאורטי. הגשת עבודה בסיום

הקורס יתקיים: ב 6 ימים מרוכזים באוניברסיטה העברית בהר הצופים, בבי"ס לחינוך,

בתאריכים: **30/1, 5/2, 13/2, 19/2, 27/2, 4/3** בין השעות 00:00-15:00:9.

שכר לימוד: 765 ₪.

לו"ז ותוכן ההשתלמות – גישת הסמכות החדשה

מפגש	שעה	נושא	תוכן
1	9:00-10:30	סמכות חדשה – עקרונות יסוד ומבנה הייעוץ	במסגרת הרצאת הפתיחה יוצגו עקרונות הסמכות החדשה, ומדוע קיים צורך בסמכות שונה מבעבר. כמו כן יוגדרו מבנה ומסגרת הייעוץ ולמי הוא מיועד.
	10:45-12:15	תהליכי הסלמה וכלים	יוצגו דינמיקות של הקצנה בין הורים לילדים וטכניקות המסייעות להבנות נוכחות הורית הנמנעת ממאבקי כח עם

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

<p>הילד ובד בבד מציעה עמדה הורית נחרצת מול התנהגות שלילית של הילד. נלמד שימוש ב"עקרון ההשתייה" וטכניקת "הסימניה". נעשה שימוש בעקרון המרכזי: שליטה עצמית במקום שליטה על האחר.</p>	<p>לצמצום הסלמה</p>		
<p>על מנת להיות אפקטיביים בהתערבות קצרת מועד יש צורך בהגדרת מטרות ויצירת סדר עדיפויות בין ההתנהגויות הבעייתיות של הילד. שיטת "שלושת הסלים" מהווה אמצעי יעיל לכך. נלמד עקרונות לסדר יום והכרות עם המושג "ילד פיצוץ".</p>	<p>מיקוד הטיפול ו"שלושת הסלים"</p>	<p>12:30- 14:00</p>	
<p>נתרגל את תפקיד המטפל בתהליכי מיקוד הטיפול ובתחקיר תהליכי הסלמה בבית, נדגיש את הצורך והחשיבות בשימור ברית טיפולית חיובית גם במצבים בהם הורים מסלימים.</p>	<p>תרגול מפגש טיפולי ראשון עם הורים</p>	<p>14:15- 15:45</p>	
<p>מטרת ההכרזה הינה הצהרת כוונות הוריות לילד, באשר לעמדתם ופעולתם העתידית. המרכיב העיקרי שבה הינו האמירה כי מעתה, התמודדותם עם הנעשה בבית עומדת להשתנות. מבחינה זו משמשת ההכרזה פעולה המסמלת נקודת מפנה לכל אחד מבני הבית. ידובר מהן התגובות האופייניות של ילדים למהלך זה.</p>	<p>הכרזה – רקע תאורטי ואספקטים קליניים</p>	<p>9:00- 10:30</p>	
<p>המודרכים יונחו כיצד בונים הכרזה משמעותית המעצימה את סמכותם של ההורים באופן שאינו מסלים, יתנסו בכתיבה של הכרזות ותיקון הכרזה של הורים. כמו כן נתנסה בחווית הילד וההורים בזמן הכרזה בעזרת הדגמה.</p>	<p>הכרזה – סדנת כתיבה וניסוח</p>	<p>10:45- 12:15</p>	
<p>נתרגל את תפקיד המטפל בהכנת ההורים לקראת ההכרזה. כמו כן נתרגל את תפקיד המטפל במפגש לאחר ביצוע ההכרזה, שהינו קריטי להעמקת הברית הטיפולית.</p>	<p>הכרזה – סימולציה של מפגש טיפולי</p>	<p>12:30- 14:00</p>	
<p>נלמד על כלים, אותם מבצע ההורה, ומטרתם חיזוק הקשר עם הילד או יצירת ערוץ לשיתוף פעולה עימו: "מחוות פיוס"- המסייעות לשיפור האווירה בבית ומאפשרות לא להסלים את המתרחש בבית "החצנה" - כלי טיפולי המאפשר שיתוף פעולה עם הילד במצבים בהם קולות פנימיים בילד מעוניינים בשינוי.</p>	<p>גשרים לשיתוף פעולה עם הילד</p>	<p>14:15- 15:00</p>	
<p>ההתיישבות היא כלי מרכזי ורב עוצמה המאפשר להורה</p>	<p>התיישבות –</p>	<p>9:00-</p>	

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

להפגין נוכחות הורית בבית תוך אי הגררות למאבקי כח. יתואר הרציונאל העומד מאחורי ה"התיישבות" והנחיות מעשיות למטפל המדריך הורים לבצע אותה.	רקע תאורטי ואספקטים קליניים	10: 30	
נתרגל את המפגש בו המטפל מכין את ההורים לביצוע התיישבות והמפגש לאחר שההורים ביצעו התיישבות.	התיישבות – סימולציה	10: 45- 12: 15	
ילדים הסובלים מחרדה חווים מצוקה רבה, אשר מובילה הורים להשלים עם דרישות הילד, בדרך שאינה תמיד מיטיבה. במפגש יוצגו אמצעים המאפשרים למטפל לזהות אקומודציה הורית ולסייע להורים להתמודד טוב יותר עם תופעת החרדה והשלכותיה.	הסמכות החדשה לילדים הסובלים מחרדה	12: 30- 14: 00	
נתרגל פגישה עם הורים לילד הסובל מחרדה, כולל הצורך לזהות דפוסי התמודדות הוריים וההנחיות ליצירת שינוי.	חרדה – סימולציה	14: 15- 15: 00	
גיוס תומכים מהווה כלי טיפולי משמעותי במודל הסמכות החדשה. טכניקה זו מאפשרת להורים ליצור שינוי מהותי בדינמיקה המשפחתית על ידי הזמנת מעורבות של תומכים מסביבתם. בהרצאה יוצג הרציונל העומד מאחורי אמצעי זה והדרכים ליישומו.	גיוס תומכים – רקע תאורטי ואספקטים קליניים	9: 00- 10: 30	
עריכת פגישת תומכים וניהולה הנה פעולה מורכבת. הבנייה יעילה של פגישה זו מאפשרת למצות את התמיכה שיכולים לגייס ההורים מהתומכים המשתתפים בה. בפגישה זו תערך הדגמה של ניהול פגישת התומכים ואחריה דיון עם המשתתפים.	ניהול פגישת תומכים – הדגמה	10: 45- 12: 15	
הורים לילדים עם בעיות התנהגות, חשים לא אחת אשמה בעקבות התנהגות ילדם, הם חוששים לשתף אחרים במצוקותיהם ובקשייהם, ובעקבות זאת נותרים בודדים וחסרי אונים. נתרגל את תפקיד המטפל בהובלת ההורים לגיוס תמיכה, התמודדות עם התנגדויות ודילמות הוריות והכנתם למפגש תומכים.	גיוס תומכים – התמודדות עם התנגדות ההורים	12: 30- 15: 00	
כלים אלו מיועדים להפגין את התנגדות ההורים להיעלמותו של הילד, חזרה בשעות מאוחרות או להשתתפותו בפעילויות כגון פשיעה או שימוש באלכוהול וסמים. כלים אלו מאפשרים להורים להשיב את נוכחותם לחיי ילדם גם מחוץ לבית.	סבב טלפונים ונוכחות בשטח	9: 00- 10: 30	

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

<p>האינטרנט מהווה כיום עולם ומלואו שילדינו משוטטים בו. קיים חשש בקרב הורים ביחס להשלכות התפקודיות של שימוש ממושך באינטרנט וחשיפה לתכנים לא הולמים. במפגש יוצגו אמצעים המאפשרים להורים להתמודד טוב יותר מול קשיים אלו, תוך התייחסות לשלוש רמות השגחה. תתואר התמודדות עם בריונות רשת במסגרת הקהילה.</p>	<p>השגחה בעולם דיגיטאלי</p>	<p>10:45- 12:15</p>	
<p>כחלק מתהליך גיוס ההורים לפעולות מעשיות בגישת הסמכות החדשה, המטפל עושה שימוש בנרטיב טיפולי המסביר להורה את קשיי הילד ומתאר את התהליך ההורי מנקודת מבט של נרטיב אמפתי. יוסברו עקרונות בניית הנרטיב ויוצג תאור מקרה בו נעשה שימוש בנרטיב טיפולי משמעותי.</p>	<p>הנרטיב הטיפולי ותאור מקרה</p>	<p>12:30- 15:00</p>	
<p>פעולות תיקון הינן אמצעי טיפולי המאפשר להורים לפעול לאו דווקא ממקום של שכר ועונש אלא ממקום המאפשר לילד לתקן את הנזק שנגרם כתוצאה מהתנהגותו. יכולתו של ההורה להיות שם ולהוביל את פעולת התיקון מסייעת להעצמת סמכותו תוך בניית נוכחות הורית חיובית.</p>	<p>פעולות תיקון</p>	<p>9:00- 10:30</p>	
<p>יוצגו המורכבויות של סיום טיפול בטיפול קצר וכיצד ניתן לנסח מכתב סיום להורים המאפשר סיכום עוצמתי של המהלך הטיפולי ושימור הישגי הטיפול שהתממשו.</p>	<p>סיום טיפול ומכתב סיכום</p>	<p>10:45- 12:15</p>	
<p>המשך ייעוץ על מקרים טיפוליים המאפשר הטמעה ויישום של החומר הנלמד בצורה הטובה ביותר ומחזק את יכולת המטפלים להשתמש בגישה בפועל. כמו כן נסכם את ההכשרה, חווית המשתתפים, שאלות ודילמות בהמשך יישום הגישה.</p>	<p>ייעוץ על מקרים וסיכום ההכשרה</p>	<p>12:30- 15:00</p>	

שם הקורס: עבודה טיפולית עם מתבגרים

מרצה: עדנה רשף פסיכולוגית קלינית וחינוכית מומחית, בוגרת בה"ס לפסיכותרפיה של אוניברסיטת תל-אביב והתכנית ההתייחסותית, מוסמכת בהיפנוזה וEMDR מטפלת בקליניקה פרטית.

תקציר: גיל ההתבגרות הוא שלב בין ילדות לבגרות שמאופיין בשינויים דרמטיים רבים: פיזיים, מיניים, רגשיים קוגניטיביים וחברתיים. תהליכי ההתבגרות כוללים מטלות התפתחותיות שונות: השגת עצמאות יחסית תוך כדי יציאה מתלות מרבית בהורים, השגת יחסי אהבה ויכולת לאינטימיות, תחילת יכולת תכנון העתיד ותהליכי עיצוב זהות אישית. השינויים הללו יוצרים מיזוג שיכול ליצור קשיים חמורים בקצה האחד של הרצף ואתגרים מרגשים של גדילה בקצהו השני.

בתהליך ההתבגרות לא פעם מתעוררים קונפליקטים ומשברים המלווים בחרדה וגוררים אחריהם לחצים, איומים, הסתגרות ושימוש בכוח פיזי, בריחה מהבית, התמכרויות, הפרעות אכילה, דיכאון, ויחסי מין מוקדמים. במהלך הקורס נדון בגבול בין נורמליות לפתולוגיה בגיל זה.

כמו כן נבחן את הקשר הטיפולי הייחודי הנוצר בעבודה עם מתבגרים והוריהם. מהי מקומה של המשפחה בתהליך זה בתקופתנו ומערכת החינוך. נדון בתהליכי העברה והעברה נגדיים: למטפל במתבגרים יש לא פעם בעיה קבועה שנוגעת לשאלת ההזדהות הלא מודעות שלו. הוא עלול להזדהות עם המתבגר כנגד הוריו, או עם ההורים כנגד המתבגר או עם העמדות ההוריות ההגנתיות כלפי המתבגר. כמו כן עוצמת הטלטלות הנפשיות הנעות בין רגרסיות להתקדמויות רגשיות המלוות בחרדה כל אלה עלולים לעורר במטפל את חרדותיו הלא מודעות שלו עצמו. נדון בצורך של המתבגר במבוגר ששורד את ההרסנות ההתבגרותית שלו בלי להיות נקמן או נוטש.

מטרות הקורס:

- העמקת ההבנה התאורטית והטיפולית בעבודה עם מתבגרים. תקופת ההתבגרות ושלביה- סוגיות התפתחותיות של גיל ההתבגרות על פי התאוריות הפסיכואנליטיות הקלאסיות והמודרניות
- פתולוגיות של גיל ההתבגרות- גבול בין נורמליות לפתולוגיה
- הבניית תהליכי התערבות בטיפול עם המתבגר, הוריו והצוות החינוכי

הקורס מיועד: לפרה מתמחים למתמחים ומומחים שמטפלים במתבגרים

אופן הלמידה: במפגשים יתקיים שילוב בין למידה תאורטית, קריאת מאמרים, התנסויות חוויות, סרטים והצגת מקרים מהשטח ועיבודם במשותף.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, עבודה טיפולית עם מתבגר. הצגת ההתערבות במסגרת הקורס, תוך התייחסות לחומרים שנלמדו במהלך הקורס ולביבליוגרפיה המתאימה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הקורס יתקיים: באוניברסיטה העברית בהר הצופים, בבניין לחינוך, ב 6 ימים מרוכזים,

בתאריכים: 11/9, 18/9, 25/9, 6/10, 23/10, 30/10 בין השעות 09:00-15:00.

שכר לימוד: 765 ₪.

סילבוס:

מספר מפגש	הנושא הנלמד	מס יחידות לימוד לכל נושא
1	הכרות ומבוא תאורטי על גיל ההתבגרות, נתמקד במאפייני הגיל דרך תאוריות אנליטיות קלאסיות וכלה בגישות פסיכואנליטיות מודרניות ועבודה חוייתית	6.6
2-3	המאפיינים הייחודיים בטיפול במתבגרים- התאמת הטיפול למתבגר- טיפול קצר מועד, טיפול בינאישי, טיפול בראייה התייחסותית, עבודה מערכתית - ועוד	6.6 6.6
4	הורים הורות ומתבגרים – עבודה טיפולית עם מתבגרים והורים, עבודה עם קונפליקטים, דיאלוג, דפוסים מעגליים	6.6
5	התבגרות ופגיעה עצמית, גבול בין נורמליות לפתולוגיה	6.6
6	מהתאוריה לפרקטיקה, הצגת מקרים של הלומדים וישום ההמשגות שנלמדו בקורס, אתיקה וסיום	6.6
סה"כ		40

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: מטראומה לחוסן התערבות עם מצבי לחץ וחירום

מטרה: טליה הנמן – פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, שפ"ח ירושלים.

הפסיכולוג החינוכי עסוק בחלק ניכר מזמנו בהתערבויות מערכתיות ופרטניות בזמן משבר. הן יכולות להיות בעקבות משברים של טראומה ואובדן במשפחה, במערכת ובקהילה, או בעת מצבי חירום על רקע איומים ביטחוניים.

בקורס נתוודע להגדרות השונות של מצבי טראומה ואובדן ודרכי התמודדות, נלמד על התערבות בזמן משבר במערכת החינוכית והמשפחתית, ונכיר את הגישות העיקריות בטיפול בנפגעי טראומה. הלמידה תתבצע באופן סדנאי תוך התייחסות לפריזמה האישית ולהתנסויות של הלומדים.

מטרות הלמידה:

הקניית ידע תיאורטי ומיומנויות התערבות עם הפרט המשפחה והמערכת במצבי חירום.

עבודת הסיכום הנדרשת- הצגת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס.

אופן הלמידה:

הקורס ייכלל למידה תיאורטית לצד התנסות חווייתית. המשתתפים יוזמנו לפגוש תכנים של טראומה, אובדן ואבל, כמו גם התנסות בתהליכי הרגעה וקרקוע, ויתרגלו מיומנויות וטכניקות של התערבות בשעת חירום. העבודה החווייתית תיעשה במגוון דרכים: ראיונות אישיים, סימולציות, הבאת מקרים מהשטח והתייחסות משותפת אליהם ברמה הקבוצתית.

דרישות הקורס:

השתתפות **מלאה** בכל המפגשים. קריאת חומר תיאורטי. השתתפות פעילה בסימולציות, תרגילים ועבודה סדנאית. הגשת עבודה כתובה המנתחת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס.

הקורס מיועד: פסיכולוגים בשלבי ההתמחות השונים שלא הוכשרו בחירום.

היקף הקורס: 40 שעות

מועדי הקורס: הקורס יתקיים **בשני ימים מרוכזים ב** 4/9 וב 12.9

בשעות 00:09 - 15:45 **ועוד 11 מפגשים בימי ג'** החל מה- 5/11/2019

בשעות 00:15 - 16:14. באוניברסיטה העברית בהר הצופים בבנייט לחינוך.

שכר לימוד: 565₪

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס

מספר היחידות	התוכן	הנושא הנלמד
1	היכרות עם המנחה, היכרות עם הלומדים, חווה בין המנחה ללומדים.	מפגש ראשון
2	עבודה חווייתית על אירועי חיים של הלומדים וזיהוי מוקדי הכוח להתמודדות (גשר מאחד ודומיו) התייחסות לתהליכי אבל נורמטיביים וטראומטיים	מושגי יסוד
2	הגדרה של מצבי חירום והבנה של השפעתם על המערכת החינוכית (שבירת רצפים)	הבחנה בין טראומה וחירום
1	בניית חוסן אישי, כיתתי ומערכתי	בניית חוסן
1	התארגנות מוקדמת למצבי חירום במערכת החינוך	צלי"ח
1	התארגנות באירועים רחבי היקף, כולל הצורך בניוד עובדים. עבודה בחדרי מצב	התארגנות בזמן חרום
1	עבודה עם חדר מורים, גיבוי למנהל, עבודה בכתות, הודעות להורים ותמיכה לפסיכולוג המתערב	תהליכי עבודה מסודרים בטראומה
1	חובת הדיווח, סודיות, אישור הורים לטיפול ועוד	אתיקה בחירום
3	הצגות מקרה של משתתפי הקורס שילוו את הקורס עד לסיומו	ניתוח מקרים
5	CBT, גישות טיפול גוף- נפש (ביו פידבק, דמיון מודרך, EMDR ועוד), גישות באמצעות הבעה ויצירה (ביבליותרפיה, אמנות ועוד)	התערבות במצבי משבר וטראומה בגישות שונות
1	התייחסות בעבודה עם הורים, משפחה והצוות החינוכי	החשיבה האקולוגית
1		סיכום הקורס

הערה: הקורס מתקיים בשיתוף עם היחידה למצבי חירום ולחץ, שפ"י.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: "פסיכולוגיה דחופה" – התמודדות עם מצבי חירום, אלימות, פגיעות מיניות ואובדנות

מנחות:

טליה הנמן – פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה. עובדת בשפ"ח ירושלים.

מילכה הדר – פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, שפ"ח מעלה אדומים.

שפרה קלמנוביץ – פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, רכזת פגיעות מיניות שפ"ח ירושלים.

מרים ליכטנברג - פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, רכזת מניעת אובדנות – שפ"ח ירושלים ורכזת פורום אובדנות - מחוז ירושלים.

מטרת הקורס: הכרות עם עקרונות היסוד של ההתמודדות במצבי החירום.

הגברת תחושת המסוגלות והפחתת חרדה מההתמודדות עם מקרים המגיעים לפתחו של כל פסיכולוג חינוכי. הלמידה תיעשה במגוון אופנים, כולל התנסויות חווייתיות ישירות.

תכנית הקורס: הקורס יינתן ב 6 ימים מרוכזים.

היום הראשון יעסוק בהתמודדות עם מצבי חירום וטראומה – היום הראשון יעסוק בהתמודדות עם מצבי חירום וטראומה: נכיר מושגי חוסן וטראומה, שגרה וחירום, משאבים, פוסט טראומה וצמיחה מטראומה. נכיר מודלים להתערבויות במסגרות החינוך בטווח הקצר והארוך, ברמה הפרטנית והמערכתית וכן יובאו שיטות טיפול והתערבות עם נפגעי טראומה ופוסט טראומה.

היום השני והשלישי יוקדשו לאובדנות – נדבר על תופעת האובדנות בקרב ילדים ובני נוער, נלמד את גורמי הסיכון וסימני הזיהוי ונחשוב מהי ההתערבות הראשונית בתלמיד האובדני ובמשפחתו וכן ההתערבות הדרושה במערכת באירוע אובדנות. וכן תילמד הערכת סיכון.

היום הרביעי יעסוק בפגיעות מיניות - נדבר על התופעה של פגיעה מינית, זיהוי איתור ועקרונות טיפול במקרי פגיעה מינית בילדים מגלאי גן ועד גיל ההתבגרות. בעיקר בעקרונות התערבות ראשונית סביב שלב החשיפה של פגיעות מיניות. כל זה בהקשר של התגובות שלנו ושל המערכת כולה סביב העיסוק בנושא של מיניות ושל פגיעות מיניות.

היום החמישי יעסוק בהתמודדות עם מצבי אלימות - נעסוק בהבנה תיאורטית של התנהגות אלימה, ובעקרונות ההתערבות עם הפרט ועם המערכת במצבי אלימות שונים. כמו כן נבדוק בצורה חווייתית איפה פוגשת אותנו האלימות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

היום השישי יוקדש לאינטגרציה – החלק הראשון יעסוק בנו כמטפלים באירועי חירום איך נוכל להציל את המציל – מוקדי חוסן וכח שלנו כפסיכולוגים המטפלים. לאחר מכן ננסה ליישם את הנלמד בקורס תוך השתתפות בסימולציות על המקרים השונים שנלמדו ונסכם בהבניה של עקרונות ההתערבות הכלליים במקרי חירום.

בכל הימים יושם דגש על הבנה תיאורטית של מצבי החירום השונים לצד התמודדות רגשית עם הנושא, הפעלה חווייתית ומתן עקרונות וכלים להתמודדות.

הקורס מיועד - לפסיכולוגים מתמחים החל מהשנה השנייה להתמחות

היקף הקורס – 40 שעות אקדמיות. הקורס יתקיים ב 6 ימים מרוכזים **בינואר פברואר 2020 בתאריכים:** 29/1, 6/2, 10/2, 12/2, 20/2, 24/2 בין השעות 00:00-15:00

באוניברסיטה העברית בהר הצופים בב"ס לחינוך.

דרישות מהמשתתפים: השתתפות **מלאה** בכל המפגשים ועבודת סיום שתציג התמודדות בשטח עם מצב של "פסיכולוגיה דחופה" על פי הנלמד בקורס.

שכר לימוד – 765 ₪

סילבוס: "פסיכולוגיה דחופה" – התמודדות עם מצבי חירום, אלימות, פגיעות מיניות ואובדנות

⋮

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
6.6 ש' טליה היינמן	חירום: נכיר מושגי חוסן וטראומה, שגרה וחירום, משאבים, פוסט טראומה וצמיחה מטראומה. נכיר מודלים להתערבויות במסגרות החינוך בטווח הקצר והארוך	מפגש ראשון
6.6 ש' מרים ליכטנברג	אובדנות: נלמד את גורמי הסיכון וסימני הזיהוי ונחשוב מהי ההתערבות הראשונית בתלמיד האובדני ובמשפחתו וכן ההתערבות הדרושה במערכת באירוע אובדנות.	מפגש שני
5 ש'	אובדנות: הערכת סיכון	מפגש שלישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מרים ליכטנברג		
1.6 שיפרה קלמנוביץ'	פגיעות מיניות : התפתחות מינית תקינה	
6.6 ש"י שיפרה קלמנוביץ'	פגיעה מינית : זיהוי איתור ועקרונות טיפול במקרי פגיעה מינית בילדים מגיל גן ועד גיל ההתבגרות. בעיקר בעקרונות התערבות ראשונית סביב שלב החשיפה של פגיעות מיניות.	מפגש רביעי
6.6 ש"י מילכה הדר	אלימות - נעסוק בהבנה תיאורטית של התנהגות אלימה, ובעקרונות ההתערבות עם הפרט ועם המערכת במצבי אלימות שונים	מפגש חמישי
6.6 ש"י טליה היינמן מרים ליכטנברג שיפרה קלמנוביץ' מילכה הדר	אינטגרציה – החלק הראשון יעסוק בנו כמטפלים באירועי חירום איך נוכל "להציל את המציל" – מוקדי חוסן וכח שלנו כפסיכולוגים המטפלים. לאחר מכן ננסה ליישם את הנלמד בקורס תוך השתתפות בסימולציות	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס : 40 ש"ש		

יחידת לימוד – שעה אקדמית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: "השירים המשחקים איפה הם עכשיו"

עבודה פסיכולוגית חינוכית בגן הילדים"

המנחות:

תמי לי-קונסולטציה לגננת פסיכולוגית חינוכית מומחית בכירה-מדריכה, סגנית מנהלת שפ"ח י-ם, רכזת גיל רך ורכזת הכשרה ופיתוח מקצועי.

טלי טרגר- התקשרות גן- פסיכולוגית חינוכית מומחית בכירה-מדריכה, מכשירה בתוכנית התקשרות ומנחת קבוצות, מנהלת שפ"ח מעלה אדומים

אורנה שלו- אייכה בגיל הרך- פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה, מנהלת תחנה אזורית (רמות) שפ"ח ירושלים

שיפרה קלמנוביץ'- מיניות בגיל הרך- פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, שפ"ח ירושלים, רכזת מחוזית בתחום של מיניות ומניעת פגיעות מיניות.

רחלי סירקיס- צרכים מיוחדים- פסיכולוגית חינוכית מומחית, רכזת מחוזית חינוך מיוחד-הכלה והשתלבות

יהודית דריימן- פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, שפ"ח מודיעין, רכזת גיל רך מחוזית.

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בהרחבת הראייה וההבנה של המערכת הגנית והמאפיינים הייחודיים לה. נלמד מודלים תיאורטיים כגון, המודל האקו-סיסטמי, המרחיב את ההבנה של הילד הלומד בגן כחלק ממערכת של מעגלים של יחסי גומלין. נכיר את מקומה של מנהלת הגן, דרכי העבודה עימה, קונסולטציה וניהול המשימות והתהליכים המעוגנים בל"ז השנתי. נתוודע לשותפות התפקיד – פיקוח, ייעוץ, מתי"א, פק"ס- על הדומה והשונה וניתן את הדעת על חשיבות התיאום עימן בין השאר לאור התיקון לחוק השילוב וההכלה והאתגר שמציב בפני השותפות. כמו כן, נכיר אפיונים של ילדי הגן; ילדים בעלי צרכים מיוחדים ושילובם במסגרות הרגילות ובמסגרות חינוך מיוחד, ילדים עם קשיים בוויסות, קשיי התנהגות והתנהגויות בעלות גוון מיני, נתוודע למודלים תיאורטיים ולהנחיות חוזר מנכ"ל בנושאים אלו.

מטרות הקורס:

בסיום הקורס תהיה לפסיכולגים תמונה מקיפה של המערכת הגנית על המאפיינים הייחודיים לה והיו בידיהם המסגרות וכלים להתערבות ולהשפעה בכל המעגלים המקיפים את הילד על מנת להטיב את הסביבה הגנית ולאפשר את קידום ההתפתחות של הילדים ושל הוריהם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים בשנים הראשונות לעבודתם בגנים המעוניינים להעמיק את הידע, ההבנה ואפשרויות ההשפעה הפסיכולוגית בגיל הרך בהיבט המערכתי ובסוגיות מהותיות במפגש בין מערכת, ילד ומשפחתו.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

אופן הלמידה:

תפיסת העבודה בגני הילדים, נהלים, מודלים תיאורטיים וגישות התערבות יוצגו על ידי המנחות השונות באמצעות הרצאות, מצגות, מאמרים ודיונים. כמו כן, על מנת שהלמידה תהיה משמעותית ללומדים היא תלווה בתרגילים, משחקי תפקידים ודיון בעקבות מקרים מן השדה.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה והשתתפות פעילה במפגשים, קריאת מאמרים מלווים והגשת עבודה

מסכמת

היקף הקורס, מועד ומיקום: 40 שעות אקדמיות, במהלך שישה ימים מרוכזים 00:00-15:00,

במועדים הבאים:

1. יום ב' 16/9
2. יום ב' 23/9
3. יום א' 29/12
4. יום א' 9/2
5. יום ג' 18/2
6. יום ב' 2/3

בביה"ס לחינוך באוניברסיטה העברית, בהר הצופים ירושלים.

סילבוס הקורס: "השירים המשחקים איפה הם עכשיו" עבודה פסיכולוגית חינוכית בגן הילדים"

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	התוכן	הנושא הנלמד
6.6	<ul style="list-style-type: none">• היכרות עם הלומדים והצגת מסגרת הקורס• "אני זוכר שירים בגן..." - "כניסה" חוויתית לעבודה הגנית• היכרות עם מאפיינים ייחודיים של גן הילדים, גננת כמנהלת גן, בעלי תפקידים נוספים בפנים ובחוץ, שונות בין כיתות גן (עצמאי, חט"צ),• הלוי'ז השנתי-אסיפת הורים, מיפוי, התערבויות ומשוב• היכרות עם שותפות התפקיד- מפקחת, יועצת חינוכית לגיל הרך, מדריכת מתי"א, גננת שילוב, מדריכה פדגוגית• איך נכיר את הילדים-כלים לאיתור ותצפיות (מבטי"ם) סוגיות התפתחותיות כגון, בשלות ומוכנות לכיתה א'• מצבים מיוחדים בחיי הגן	<p>היום הראשון:</p> <p>הגן כמערכת- המודל האקוסיסטמי-</p> <p>יהודית דריימן</p>
	<ul style="list-style-type: none">• תיאום ציפיות וגיבוש חוזה עבודה עם גננת	<p>היום השני:</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

6.6	<ul style="list-style-type: none"> • מהי קונסולטציה? במה מיוחדת בקשר עם גננת? • מקומו של הפסיכולוג בצוות בין מקצועי? • שותפות עם הורים • סוגיות אתיות בעבודה החינוכית בגן 	<p style="text-align: center;">קונסולטציה לגננת- תמי לי</p>
6.6	<ul style="list-style-type: none"> • הכרות ראשונית עם גישת אייכה להורות מגדלת. יעילות הגישה לעבודה עם אנשי חינוך וכהתערבות מניעתית בגיל הרך. • הבנת קשיים התפתחותיים והתנהגותיים של ילדים לאור הגישה הגן כסביבה מגדלת, המכוונת להתפתחות מיטבית של הילדים. • תפקידה של הגננת כמבוגר מגדל משמעותי ותפקידם של הפסיכולוגים החינוכיים בכך • עזרה להורים בהכוונת ילדיהם לגדילה והתפתחות בגיל הרך תוך שותפות עם הגננת. 	<p style="text-align: center;">היום השלישי: איכה לגיל הרך – אורנה שלו</p>
6.6	<ul style="list-style-type: none"> • רקע תיאורטי של קשיים התנהגותיים וקשיים בוויסות עצמי – למידה של מושגים כגון: קהות לב, סחלבים וחרציות, פיתוח חוללות ועוד. • מודל "הפירמידה ההפוכה של התקשרו"ת", המגדלור והסמכות המגדלת. • בניית בסיס בטוח בקשר – כלים לחיזוק כוחות וכלים לעצירת הסלמה - שיטת כוח המוח של צביקי, כיסא המחמאות, זרקור על החיובי, תכניות הצלחה, הוראות יעילות ותוצאות הגיוניות, KIDS SKILLS, כלים לשיפור כישורי וויסות, כלים לפיוס תיקון וסליחה – בעקבות פגיעה. 	<p style="text-align: center;">היום הרביעי: התקשרו"ת גן- טלי טרגר</p>
6.6	<ul style="list-style-type: none"> • חזון ההכלה וההשתלבות, התיקון לחוק החינוך המיוחד, ההכלה וההשתלבות. • אפיוני הילד בעל הצרכים מיוחדים; דרכים לזיהוי ולאבחון קשיים התפתחותיים, יעדים התפתחותיים בגן. • מקומם של הפסיכולוג/ית החינוכית/ת במתן מענה לילדים בעלי צרכים התפתחותיים, בליווי הצוות החינוכי, ההורים וילדי הגן. • מודל התגובה להתערבות- RTI – Response To Intervention וחשיבותו לעבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים 	<p style="text-align: center;">היום החמישי: צרכים מיוחדים- שילוב והכלה- רחלי סירקיס</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	מיניות:	היום השישי:
4	<ul style="list-style-type: none"> • התפתחות מיניות בגיל הרך בפרספקטיבה התפתחותית • פגיעה מינית או התנהגות מינית לא מותאמת - התערבות ראשונית עם הילד ומשפחתו ועם המעגלים המעורבים. • היבטים של החוק והדיווח • התערבות קבוצתית בגן – חשיבות, עקרונות ושלבם הקבוצה לפיתוח מיומנויות שונות בגיל הרך • סכום ומשוב לקורס 	<p>מיניות-</p> <p>שיפחה</p> <p>קלמנוביץ'</p>
2		<p>התערבות קבוצתית לילדים עם קשיי וויסות עצמי</p> <p>סיכום-</p>
0.6		<p>יהודית דריימן</p>

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: טיפול נרטיבי למתחילים

מנחים: רחל פארן – פסיכולוגית קלינית וחינוכית בכירה, מדריכה בשירותים פסיכולוגיים.

ישי שליף – פסיכולוג חינוכי מדריך, מנהל השרות הפסיכולוגי החינוכי מודיעין עילית.

הנ"ל מנהלים שותפים של מרכז קס"ם (קשב לסיפורים מועדפים) מטפלים ומנחים סדנאות בגישה הנרטיבית.

מטרת הקורס: פיתוח העמדה הטיפולית הבסיסית והקניית הכלים המעשיים ע"פ הגישה הנרטיבית של מייקל ווייט ודיוויד אפסטון, לעבודה עם היחיד, המשפחה, הדרכות הורים, ישיבות צוות וקבוצות. הגישה מבוססת על תפיסות פוסט-סטרוקטורליות, פוסט-מודרניות, אנתרופולוגיה תרבותית, והבנייה חברתית. בין השאר מניחה גישה זו שהאדם הוא המומחה לחייו והמטפל הוא המומחה בתהליך. מתוך גישה זו נגזרות עמדות של סקרנות וכבוד, שיתופיות, שקיפות, העצמה והגדלת תחושת הבחירה. הטיפול נעשה באווירה ייחודית מבחינת האופטימיות שבו והוא נותן מקום רב לכוחות, לשמחה, להומור וליצירתיות של המטפל והמטופל במשותף.

הקורס מיועד: למתמחים לקראת סיום התמחות למומחים ומדריכים.

דרישות הקורס: השתתפות פעילה ועקבית ב- 80% מהמפגשים לפחות. הגשת עבודה.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות. ב 6 ימים מרוכזים **בתאריכים:** 5/9, 9/9, 15/9, 23/9, 6/10, 24/10 בין השעות 09.00-15.00

הנחיות לכתובת עבודה סיכום

את העבודה יש לשלוח באי מייל לכתובת של שני המנחים עד ה-31 לדצמבר 2019 (הכתובות מופיעות בכותרת)

1. שיחה נרטיבית:
 - א. אנא ערכו ראיון/שיחה נרטיבית. אפשר לערוך את זה כחלק מטיפול, כראיון עם מורה, הורה, משפחה או תלמיד.
 - ב. יש לרשום תמליל (ורבטים) של השיחה או חלק ממנה (לפחות 20 דקות).
 - ג. יש לתאר בכל שאלה או תגובה של המראיינת את ה-practice בו אתם משתמשות (למשל - פירוק, מיזלוג, שאלות סקרניות, החצנה, שיום, הערכה, הנמקה, שאלה להזמנה של יוצא מן הכלל, עיבוי הסיפור, ציר חברתי, ציר תחומים, ציר תלת מימדי, הידהוד וכו')
2. כמו כן, בנספח לעבודה יש לכתוב מה נתרמת מכתובת העבודה המסכמת.
3. מה דיבר / נגע / ריגש / שינה אותך בקורס? (ע"פ כללי העיגון הכפול הספציפי) ההערכה שלנו תינתן רק לחלק הראשון של העבודה

תכני הקורס לפי מפגשים:

במהלך הפגשות ישולבו דיון תיאורטי, דיון בקריאה, עם התנסויות חוויתיות אגב חינוך ויצירתיות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מס יחידות לימוד	נושאים שיועברו	תאריך
6.6	<p>היכרות</p> <p>הנחיות כלליות לקורס</p> <p>התנסות בדוגמא המכילה את מרכיבי הגישה</p> <p>מטאפורת הכוכבים</p> <p>תרשים זרימה של טיפול נרטיבי</p> <p>עמדת אי הידיעה</p> <p>שאלות סקרניות ומתענינות מתוך עמדת אי הידיעה</p>	מפגש א
6.6	<p>עקרונות תיאורטיים של הגישה הנרטיבית: משמעות, רב סיפוריות, בחירה, הבניה חברתית, ניתוח יחסי כח, ניתוח שיח חברתי ותרבותי, שפה כמעצבת ולא רק מתארת מציאות.</p> <p>עריכה, הענקת המושכות לידי המרואיין, מיזלוג ועקיבה זהירה</p> <p>מפה של שאלות לשיחה מחצינה</p> <p>מפה של שאלות להצהרת עמדה</p> <p>הידהוד – reflecting team, קבוצת עדות חיצונית</p>	מפגש ב
6.6	<p>המעבר ממפה של שאלות החצנה והצהרת עמדה למציאת יוצא מן הכלל</p> <p>הנחיות ושאלות המסייעות למציאת היוצא מן הכלל</p> <p>הצגת המטאפורה הנרטיבית כבסיס לעיבוי היוצא מן הכלל לכדי סיפור מועדף – מפת צירים: פעילות, משמעות, זמן, תחומים, חברתי, גוף, תלת מימדי</p> <p>מפה של שאלות לעיבוי סיפור הצלחה</p> <p>ראיון נרטיבי חי</p>	מפגש ג
6.6	<p>שאלות לתיווך משמעות</p> <p>הציר החברתי</p> <p>מפה של שאלות קישורי חיים - התחברות לדמויות משמעותיות קיימות -</p> <p>לומר שוב שלום – מענה נרטיבי להתמודדות עם אובדן</p> <p>דלייה מתוך המשתתפים יישומים למעשה</p>	מפגש ד
6.6	<p>עקרונות לעבודה נרטיבית קבוצתית</p> <p>שיח מוגן בית ספרי – מתווה לעבודה צוות רב מקצועי עם תלמיד והוריו</p> <p>חקר מוקיר: הגדרת הבעיה, גילוי ההצלחות והכוחות, חלומות, תכנון, עתיד</p>	מפגש ה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	שיח מוגן בית ספרי	
6.6	יישומים לכתיבה נרטיבית: מכתבים, תעודות, כתיבה תוך כדי פגישה, שירים, ליגות, עץ החיים – עבודה נרטיבית עם קבוצות סיום פואטי	מפגש ו

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: "החדר ומעבר לו" – גישה אינטגרטיבית להתערבות בבעיות התנהגות במערכות החינוך ועם ההורים

מנחה: ד"ר איל אליאש, פסיכולוג קליני, מנהל השרות הפסיכולוגי ומלמד במגמה לפסיכולוגיה קלינית באוניברסיטה העברית. פיתח וליווה תכניות התערבות בביה"ס בנושא התמודדות עם בעיות התנהגות, מנחה השתלמויות לצוותים חינוכיים.

רכזת הקורס: מרב קציר, פסיכולוגית חינוכית מומחית, רכזת התחום של מניעת אלימות ואקלים מיטבי בשפי, מחוז ירושלים.

תיאור כללי של הקורס:

הטיפול בבעיות התנהגות הוא אחד התחומים הקשים והמתסכלים בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי בביה"ס. מעטים התחומים בעבודה של הפסיכולוג החינוכי בהם ישנה דרישה משמעותית לטיפול מחד וחוסר אונים מצד הפסיכולוג מאידך. השנה ניצב בפנינו, כפסיכולוגים חינוכיים, אתגר חדש עם כניסתו של התיקון לחוק החינוך מיוחד של "הכלה וההשתלבות" המקדם שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בכיתות רגילות ועשוי להגביר את הצורך ברכישת כלים להתמודדות עם בעיות התנהגות בכיתה.

הקורס יתמקד ברכישת ידע תאורטי ומעשי ורכישת כלים להובלת התערבויות לילדים עם בעיות התנהגות בביה"ס ובגן תוך התמקדות והתמקצעות בגישה האינטגרטיבית לטיפול ממוקד בבעיות התנהגות.

מוקד ההתערבות הוא המערכות השונות בחייו של הילד: ההורים והסביבה החינוכית.

תוצג סקירה תאורטית ומחקרית בדבר הפרעות התנהגות בגילאי ביי"ס יסודי והקשר בינן לבין בעיות ויסות, יחסי הורה-ילד והתקשרות, כמו כן, תוצג סקירה עדכנית של ממצאי מחקר אודות הרכיבים היעילים בהדרכות הורים להתמודדות עם בעיות התנהגות.

הקורס יתמקד בלמידת גישה אינטגרטיבית לטיפול בהורים לילדים עם בעיות התנהגות בגילאי ביה"ס והתערבות מערכתית. הגישה מתבססת על התאוריה הפסיכודינמיקה המעגלית של ווכטל (cyclical psychology). המודל מתמקד בלולאות ההיזון החוזר (פידבק) המנציחות את דפוסי ההתנהגות של האדם ומשמרות את הייצוגים שגרמו בעבר לדפוסי התנהגות לא מועילים. התאוריה עושה אינטגרציה בין תאוריות דינמיות לבין תאוריות קוגניטיביות התנהגותיות והגישה המשפחתית.

יוצג מודל טיפולי, המשלב על פי הצורך מפגשים של המטפל עם ההורים, מפגשים עם הילד והוריו, מפגשים פרטניים עם הילד ומפגשים משותפים עם ההורים הילד ונצוות החינוכי.

הקורס יתמקד בשני היבטים של טיפול אינטגרטיבי הממוקד בעיות התנהגות וישלב במהלכו הצגה של רקע תאורטי, עקרונות ואסטרטגיה טיפולית תוך הדגמתם:

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

ההיבט הראשון, תהליך טיפולי בילד עם בעיות התנהגות המשלב, בו זמנית, טיפול בהורות, עבודה עם הילד ועם צוות בית הספר.

ההיבט השני, עקרונות ליישום תכנית מערכתית לטיפול בבעיות התנהגות ברמת בית הספר. יוצגו שיקולי הדעת והעקרונות לתוכנית מערכתית לטיפול בבעיות התנהגות.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס הינה להקנות ידע תאורטי וידע מעשי תוך רכישת כלים להתערבות עם בעיות התנהגות במערכות החינוכיות ומניעת אלימות. מטרת הקורס היא לחשוף את הפסיכולוגים לגישה טיפולית אינטגרטיבית לטיפול בילדים עם בעיות התנהגות. הקורס יאפשר לפסיכולוגים להתמקצע בגישה האינטגרטיבית, לנתח מקרים בהתאם לעקרונות הנלמדים, להביא מקרים להדרכה בהתאם לגישה הטיפולית ויישום עקרונות ההתערבות. הקורס יחשוף את הפסיכולוגים למודל להתפתחות בעיות התנהגות ותכנון התערבות עם המערכות החשובות בחייו של הילד- ההורים והמערכת החינוכית.

הקורס מיועד: לכל הפסיכולוגים בשלבים השונים של ההתפתחות המקצועית, העובדים בבתי ספר ובגני ילדים.

אופן הלמידה:

למידה תאורטית משולבת בהדגמה של מקרים והבאת מקרים להתייעצות והדרכה. ניתן להביא מקרים מגוונים של הדרכת הורים לילדים עם בעיות התנהגות, הדרכת הצוות החינוכי ותכנון התערבות מערכתית כוללת.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה במפגשים, הצגת מקרה מהשטח להדרכה והתייעצות. המקרים להתייעצות יכולים להיות הדרכת הורים, הדרכה צוות חינוכי המתמודד עם בעיות התנהגות, התערבות בכיתה ובגן, התערבות מערכתית ויישום תוכנית מערכתית בגן ובביה"ס.

היקף הקורס, מועד ומיקום: 40 שעות אקדמיות. במהלך 6 ימים מרוכזים בבית הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בהר הצופים בשעות 9:00 - 15:00

בתאריכים:

2/9, 12/9, 17/9, 26/9, 3/10, 10/10

שכר לימוד: 765 ש"ח

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס הקורס: "החדר ומעבר לו" – גישה אינטגרטיבית להתערבות בבעיות התנהגות במערכות החינוך ועם ההורים.

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
6.6	סקירה תאורטית עדכנית של בעיות התנהגות והקשר בינן לבין בעיות ויסות, יחסי הורה ילד והתקשרות. הצגת מודל מחקרי להבנת ההתפתחות של הפרעות התנהגות אצל ילדים, סקירה של הגורמים היעילים בהתערבות עם ילדים עם בעיות התנהגות. הצגת משמעות הקשר הבינאישי וההקשר הסביבתי להתהוות בעיות התנהגות. הבנת הגורמים המאפיינים במסגרות חינוכיות אשר מונעים או מסלימים בעיית התנהגות.	מפגש ראשון- סקירה עדכנית על בעיות התנהגות, הגורמים להתהוות בעיות התנהגות וההתערבויות היעילות בבית ובמסגרות החינוכיות.
6.6	הצגה תאורטית הפסיכודינמית המעגלית של ווכטל-מודל להתערבות אינטגרטיבית במערכת ועם ההורים. שילוב אינטגרטיבי של הגישה המשפחתית-הקוגניטיבית התנהגותית וההתייחסותית. זיהוי דפוסי ההתנהגות המשמרים דפוסים לא יעילים.	מפגש שני – הצגת הגישה התאורטית האינטגרטיבית לטיפול ממוקד בבעיות התנהגות
6.6	עקרונות תהליך טיפולי בילד עם בעיות התנהגות, המשלב בו זמנית טיפול בהורות, עבודה עם הילד וצוות ביה"ס. הערכת הגורמים להתפתחות הפרעת התנהגות וחקר הדפוסים המעגליים המשמרים אותם.	מפגש שלישי- עקרונות לבניית תוכנית התערבות בילד עם בעיות התנהגות.
6.6	עבודה עם תרחישים כאמצעי טיפולי בעבודה עם הורים וצוות חינוכי. אינטגרציה בין התערבויות לשינוי דפוסי הקשר הורה-ילד והתערבויות לשינוי היצוגים הפנימיים של ההורים/מורים. הדגמה של תהליך טיפולי המשלב עבודה עם הורים, הילד והוריו.	מפגש רביעי – הדגמה של תהליך טיפולי המשלב עבודה עם הורים, הילד וצוות ביה"ס
6.6	הבנת העקרונות להתערבות מערכתית בביה"ס. הדגמה של תהליך התערבות מערכתית	מפגש חמישי – עקרונות ושיקולי דעת לתוכנית מערכתית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	בביה"ס . הבאת מקרים להתייעצות והדרכה	לטיפול בבעיות התנהגות והדגמה של הליך התערבות.
6.6	הפסיכולוג החינוכי כמקדם אינטגרציה בין התערבות מערכתית לבן תהליך טיפולי עם הילד והוריו. המשך הבאת מקרים להתייעצות הדרכה והדגמה.	מפגש שישי - סיכום ומחשבות לגבי תפקיד הפסיכולוג החינוכי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: קצר ודינאמי – הילכו שניהם יחדיו? טיפול דינאמי קצר מועד

המרצה: דר' יעקב יבלון, פסיכולוג קליני מדריך, מנהל שפ"ח גן רווה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז".

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בעקרונות המנחים את הטיפול הדינאמי הקצר. בהכרת אבני הדרך ההיסטוריים של גישה זו, וכיצד התפתחו מהם העקרונות המנחים אותה כיום. יינתן דגש לגישות המובילות של הטיפול הדינאמי הקצר תוך סקירת המרכיבים המשותפים והייחודיים של כל גישה.

הקורס יאפשר למידה ומעקב אחר הקווים המקשרים בין התיאוריה הבסיסית והגישות השונות לסט הטיפולי ולניהולו, תוך הבהרה כיצד עקרונות התיאוריה הדינאמית מותאמים למתחייב מסט זה. יושם דגש על יישום הגישה בתחום הטיפולי, אך כאמור תתאפשר גם למידה של יישומה במרחב עבודת הפסיכולוג החינוכי.

המאפיינים הייחודיים של הטיפול הדינאמי הקצר הינם:

- קיומו של מוקד טיפולי.
- תיחום בזמן של משך הטיפול.
- עמדה אקטיבית של המטפל.
- התאמת אוכלוסיית המטופלים.

הבנת יחסי הגומלין בין משתנים אלה וכיצד הרחבתם או צמצומם משפיע על הטיפול הדינאמי הקצר הינה חיונית. היכולת לתכנן ולהשתמש באופן דיפרנציאלי ומושכל במשתנים אלה, תוך הבנת ההשלכות הנובעות מאופן השימוש, הם המפתח לשימוש יעיל וגמיש בגישות השונות, ולהתאמת הסט הטיפולי וההדגשים הטכניים המתחייבים מכך. הכרה ושליטה במשתנים אלה יאפשרו למטפל לבחור עבורו ועבור המטופל את המסגרת הטיפולית המתאימה ולהרחיב את מגוון הטיפולים וההתערבויות שהוא יכול לבצע ברמת הפרט, המשפחה הקבוצה והמערכת.

מטרות הקורס:

מאפייני עבודתו של פסיכולוג השפ"ח, מחייבים גם הבנה ושליטה בעבודה ממוקדת וקצרת מועד ביסודה. עד כמה גישה זו מותאמת ויעילה בעבודת הפסיכולוג? האם מסגרת העבודה קצרת המועד הינה אילוץ של מציאות חיצונית, או הינה בחירה מושכלת ואף מועדפת התואמת את "הקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" המתקיימת במספר שדות פעולתו. כיצד ניתן לעשות שימוש בעקרונות הגישה של טיפול דינאמי קצר מועד בעבודה טיפולית, ייעוצית, הדרכתית ואף מערכתית. מה היתרונות שגישה זו מציעה כדי ליעל את עבודת הפסיכולוג בשפ"ח. כל אלה עומדים במוקד הקורס ללמידה, הטמעה ויישום.

אופן הלמידה:

החלק הראשון של הקורס יהיה הרצאתי ויעסוק בתיאוריה ומסגרת החשיבה וההמשגה של הטיפול הדינאמי הקצר, והחלק השני ביישום הגישה לחדר הטיפולים ולעבודת פסיכולוג השפ"ח. המשתתפים יתבקשו לקרוא קבוצת מאמרים שישמשו כבסיס ללמידה התיאורטית ויהיו קרקע לדיון ולמידה משותפת, כמו גם להביא דוגמאות מעבודתם ביום יום (מתחום הטיפול/ייעוץ/הדרכה/עבודה מערכתית).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

דוגמאות אלה ישמשו ללמידה אישית וקבוצתית ויחברו את הלמידה וההבנה התיאורטית עם יישום והטמעת עקרונות הטיפול הדינאמי הקצר לעבודתם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים בסוף תהליך התמחות ולמומחים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, קריאת חומר, הצגת מקרה/הגשת עבודה מסכמת (ניתוח מקרה על פי הגישה).

היקף הקורס, מועד ומיקום: 40 שעות אקדמיות

הקורס יתקיים: באוניברסיטה העברית בירושלים במהלך 6 ימים מרוכזים בתאריכים:

1/9, 5/9, 12/9, 16/9, 26/9, 6/10 בין השעות 00:00-15:00 (רזרבה 3/9)

שכר לימוד: 765 ₪.

סילבוס הקורס: קצר ודינאמי – הילכו שניהם יחדיו? טיפול דינאמי קצר מועד:

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
6.6	רקע היסטורי והתפתחות הגישה על עקרונותיה. הגישות המובילות בטיפול הדינאמי הקצר התפתחותם ומאפייניהם.	מפגש ראשון
6.6	למידת המרכיבים הייחודיים של הגישה ואופן ניסוחם ועבודה עימם	מפגש שני
6.6	המשך למידת המרכיבים של הגישה ושימוש גמיש ומותאם בעקרונות המשותפים של הגישות המובילות.	מפגש שלישי
6.6	למידת מודל העבודה הממוקדת ויישומה בטיפול עם ילדים, הורים ומתבגרים.	מפגש רביעי
6.6	. הדגשים של יישומים ספציפיים נוספים של הגישה במסגרת "בקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" בתחום המערכת.	מפגש חמישי
6.6	מהתיאוריה לפרקטיקה. הצגת מקרים של הלומדים ולמידה דרכם את יישום הגישה	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40		

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: מדיטציה, מיינדפולנס ומודעות – התבוננות בשדה הפסיכולוגי

המנחים:

יוסי ארנרניץ: פסיכולוג חינוכי בשפ"ח מודיעין עילית. מטפל ומדריך בביופידבק וניורופידבק, יו"ר האגודה הישראלית לפסיכופיזיולוגיה יישומית וביופידבק. מורשה להפנוט ומטפל ב- ego-states, מטפל CFT, DBT, ACT. עוסק בהכשרת מטפלים בביופידבק ושיטות משלימות.

אדר לביא: פסיכולוג חינוכי ומדריך, מטפל ומדריך בביופידבק (אגודה הישראלית לפסיכופיזיולוגיה יישומית) מטפל בשיטת SE ומורשה להפנוט. עוסק כיום בהדרכת מתמחים, מטפל בהפרעות חרדה וטראומה, מנחה סדנאות והשתלמויות ומכשיר מטפלים בביופידבק ובשיטות נלוות.

מטרת הקורס היא להתנסות בגישות מתבוננות (מדיטציה קשיבות וחמלה), להציג מודל טיפולי וייעוצי של התערבות, ולאפשר למשתתפים לשלב גישות של מיינדפולנס בחיי היום יום ובעבודה המקצועית. לקורס זה שתי כנפיים: כנף אחת היא התנסות חווייתית במדיטציות, והכנף השנייה הנה למידה של גישות וכיצד ניתן ליישם מיינדפולנס וחמלה בחיינו האישיים והמקצועיים. הקורס יערך במתכונת של סדנה בת שישה ימים, ויהיה בה שילוב בין הקניית ידע הדגמה והתנסות בתרגול בזוגות.

דרישות מהמשתתפים: השתתפות מלאה בכל הימים.

המשתתפים יתבקשו להתנסות בתרגול עצמי של מדיטציה ובשימוש בשיטות אלה עם לקוחות ולהגיש עבודה שתתאר את ההתנסות.

הקורס יתקיים: באוניברסיטה העברית בהר הצופים, בב"ס לחינוך, בשישה ימים מרוכזים, בפברואר 3/2, 6/2, 12/2, 13/2, 23/2, 24/2 בין השעות 09:00-15:00.

שכר לימוד: 765 ש"ח

סילבוס הקורס: מדיטציה, מיינדפולנס ומודעות – התבוננות בשדה הפסיכולוגי:

מספר מפגש	פרק	נושאים	מספר שעות
1	מיינדפולנס	1. הפילוסופיה מאחורי מיינדפולנס 2. הפסיכופיזיולוגיה של מיינדפולנס 3. תרגול מיינדפולנס	6.6
2	סבל, חסד וחמלה	1. חסד וחמלה והפילוסופיה של הסבל 2. חמלה וביקורת עצמית 3. גישת ACT לסבל 4. התנסות במדיטציות חמלה ו- loving kindness	6.6

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

6.6	1. הכרת הטוב/הוקרה (gratitude) : תאוריה ומחקר 2. matrix ACT והאני המתבונן 3. יישומי הכרת הטוב : מדיטציה וטכניקות נוספות	הכרת הטוב	3
6.6	1. איקידו מילולי – מבנה פגישת יעוץ/טיפול 2. המטריצה של החמלה 3. ישומי מטריצת ACT בעבודה קבוצתית	יעוץ ומבוסס ACT	4
6.6	1. נשימה (pranayama) 2. נשימה והקשבה ללב : פסיכופיזיולוגיה יישומית 3. חמלה וקשב לב 4. שילוב חמלה בקונסולטציה והדרכה 5. תרגולי נשימה	נשימה לנשמה	5
6.6	1. תשיות החמלה 2. Emotional labor 3. Therapist self-care 4. הקליינט המאתגר	תובנה ורגעים קשים	6

שם הקורס: לגדול בתוך קשר – בית הספר כמרחב התפתחות

וסביבה מקדמת בריאות נפשית של ילדים בסיכון

התוכנית פותחה ע"י ד"ר פלורה מור (אשלים-גיוינט) ושפ"י משרד החינוך - מזל מנחם, יעל שחר, טלי טרגר ושות'.

המנחה: טלי טרגר, פסיכולוגית חינוכית, מדריכה. מנהלת השירות הפסיכולוגי של עיריית מעלה אדומים. מנהלת מרכז טיפול במתבגרים בשפ"ח, מנהלת לשעבר של היחידה למיניות, זוגיות ומשפחה בשפ"י משה"ח, מנחה בתחום של אובדנות, נוער בסיכון ותכנית התקשרויות, קליניקה פרטית, מנחת קבוצות.

תאורי כללי של הקורס: בבית הספר המבקש לפעול כמרחב ללמידה והתפתחות נדרש הצוות החינוכי להכיל (containment) ולהכליל (inclusion) את כל הבאים בשעריו, מבוגרים וצעירים כאחד, להתחשב בשונות הטבעית בין התלמידים, ולקחת אחריות על רווחתם והשתלבותם בחברה. מחויבות הצוות היא להתפתחות של התלמיד כאדם שלם וכן למכלול צרכיו. צרכי העצמי של התלמיד כוללים: צרכים לימודיים-קוגניטיביים, אישיים-רגשיים ובינאישיים-חברתיים. בנוסף, חשוב לרתום את המשפחה והקהילה לשיתופי פעולה. זאת ליבת העשייה שיש להתכוון אליה.

מחקר³ אורך שבחן את המסוגלות של בתי הספר לפעול כבית גידול אפשר לזקק את מאפייני היחסים ודפוסי האינטראקציה בין מורים ותלמידים ודמויות מגדלות בחייהם המזינים את הלמידה ואת ההתפתחות ומשפרים את תפיסת החוללות העצמית של התלמידים בבית הספר ואת תפקודם האישי-רגשי, הלימודי והחברתי, מצא ממצאים מעניינים.

ממצאי המחקר הראו בבירור כי הטרנספורמציה ההתפתחותית שעברו התלמידים התרחשה במקביל לטרנספורמציה אישית ומקצועית שעברו צוותי החינוך והורים. **ממצאים אלה מהווים בסיס לפרקטיקה החינוכית הפסיכו-חברתית⁴ המוצעת בקורס זה.**

מטרת הקורס: הקורס מיועד לפסיכולוגים חינוכיים אשר מעוניינים להתמחות בדינמיקה התוך האישית והבין אישית המאפיינת יחסי מורים, תלמידים והורים המזינה למידה והתפתחות. הקורס ייתן כלים לפיתוח יכולותיהם האישיות והמקצועיות של מורי בית הספר ואנשי המקצוע המלווים אותם, הן כפרטים והן כצוות, כך שיצליחו במשימתם המורכבת ליצור מענים חינוכיים המותאמים ליכולות הגלויות והסמויות של כלל תלמידיהם.

המהלך כולו נועד לאפשר ליצור בעזרת אנשי המקצוע של בית הספר והקהילה, רציפות של תהליכים חינוכיים מקדמים רווחה נפשית וחוסן וטיפול מערכתי על רצף הסיכון, המבטיחים לתלמיד מרחב גדילה ההולם את צרכיו בבית הספר ובמעגלי החיים הנוספים שלו, בבית ובקהילה.

אופן הלמידה:

מפגשי פתיחה וסיום כל שנה - יכללו:

1. היכרות בינאישית בתוך קבוצת הלומדים

³ Mor, F, (2003) A Study of Psycho-Educational Intervention for Effective Educational Work with Underachieving Youth At-Risk in the Education System. Doctorate Dissertation Sussex University.

מור, פ' (2011). חקר התערבות פסיכו-חינוכית לטיפול בנוער תת-משיג ובהליכי סיכון בסביבת חינוך משלימה – מחקר מעקב. פרסום פנימי, אשלים-גיוינט ישראל. בתוך: התפיסה החברתית הפסיכו חברתית, בבתי הספר ביישובים ובאקדמיה – בסיסי מחקר (בתהליך הוצאה לאור).

⁴ במסגרת מיזמים כגון – תכנית סח"ח ("סביבת חינוך חדשה") לבתי הספר התיכוניים, "רווחת הפרט" לחטיבות הביניים ו"אדם" לבתי הספר היסודיים, שאפשרו לזקק את תהליכי הלמידה הערבים להתפתחות המסוגלות של המורים לשמש גורם משמעותי בחיי כלל תלמידיהם ולספק להם את התנאים הנחוצים כדי לגדול ולהתפתח באופן מיטבי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2. יחידה עיונית העוסקת בלמידה תאורטית ויישומית של מתודות, כלים ומיומנויות פסיכו-חברתיות לקיום יחסים בין מבוגרים משמעותיים ותלמידים המזינים למידה והתפתחות ותפקוד בחברה.
3. היכרות עם הטיפולוגיות והכלים לאבחון דינאמי של המסגרות החינוכיות השונות
4. ראיית על של התוכנית ומטרותיה
5. למידה ותרגול של כלים לעבודה קבוצתית ויצירת מבנים הדרכתיים בתוך המערכת הבית-ספרית שיאפשרו למידה חווייתית קבוצתית של אנשי חינוך הכוללות הצגות מקרה.

כל המפגשים במהלך השנה מורכבים משתי יחידות מרכזיות:

1. יחידה עיונית העוסקת בלמידה תיאורטית וחוייתית של מושגי מפתח בפסיכואנליזה העוסקים ביחסי המשולש שבין מבוגר - ילד - דרישות מציאות. הלמידה החוייתית של מושגי מפתח פסיכואנליטיים מעשרה את האוריינטציה של הפסיכולוג לפיתוח מסוגלות הצוות לגדול ולגדל.
2. הדרכה קבוצתית - שימוש במתודה ייחודית של הצגת מקרה לחקר התהליכים הבינאישיים והתוך-אישיים של המשתתפים בתוכנית כתהליכים מקבילים לאלה המתקיימים במרחב בית הספר בין המבוגרים והצעירים. הקורס יאפשר לימוד מעמיק של תהליכי התערבות מערכתיים ויבסס את האוריינטציה המקצועית של הפסיכולוג לשינוי מסוגלות צוותי בתי ספר להזין את צורכי הלמידה וההתפתחות של תלמידיהם כמפתח לתפקוד בחברה. המשתתפים ילמדו לאפיין את המהלכים המאפשרים להם ליצור סביבה חינוכית יציבה התומכת בצמיחה אישית ומקצועית של המורים, ובגדילה והתפתחות של תלמידים בסיכון, במצבי דוחק וטראומה ובמצבי משבר.

צירי התפתחות:

4. עיסוק בעולמו הפנימי של הפסיכולוג החינוכי הציר הראשון נוגע בעולמו האישי של איש המקצוע, בחויית הסיכון וההדרה שלו, מערך הלחצים הפנימיים והחיצוניים המופעלים עליו, המפגש בין עולמו האישי למקצועי. שימוש המסייע ב"עצמו" להבנת צרכיו של כל תלמיד, ושל מחנכיו והוריו. הכלי האולטימטיבי לעבודה מצמיחה עם מורים תלמידים והורים הוא שימוש המסייע ב"עצמו" להבנת צרכיו של האחר. במוקד הלמידה נמצא איש המקצוע עצמו, על אישיותו, יכולותיו המקצועיות, השקפותיו האידיאולוגיות, היכרותו עם עצמו, מידת פתיחותו לזולת, זהותו האישית והסוציאלית, סגנונו האישי בלמידה, ביישוב קונפליקטים ובפתרון קונפליקטים תוך אישיים ובין-אישיים והיבטים אחרים ועוד.

למידה מסוג זה, המחברת בין עולמות התוכן של הסיכון לעולם האישי של איש המקצוע ולעולם המשותף של קבוצת אנשי המקצוע, היא שמביאה ליצירת תובנות ויכולות חדשות בעשייה פסיכו-חינוכית עם תלמידים ומערכות בסיכון, תובנות ויכולות שונות מאלה המתקבלות מעצם החשיפה לידע על תופעות הסיכון ודרכי הטיפול בהן.

5. עיסוק בעולם הבין-אישי של הפסיכולוג החינוכי הציר השני מתמקד בעולם הבין-אישי של איש המקצוע ובקידום יכולתו ליצור דיאלוג מצמיח בתוך קשר מצמיח, לטפח מרחב פוטנציאלי של גדילה עם התייחסות ללמידה וצמיחה בהיבט הקבוצתי (קבוצת הלמידה הקלאסית וקשייה - הנחות היסוד של ב'ון). ציר זה קשור בהפנמה והעמקה במושגים בעלי ערך תרפויטי הקשורים לתיאוריות פסיכולוגיות המרחיבות את ההתבוננות ביחסי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

ההתאמה פסיכולוגיים בין המבוגר לילד ובין הילד וסביבתו. עולם תוכן זה מעשיר ומכוון את עבודת איש המקצוע. בדיון ביחסי ההתאמה:

תיאורית ההתאמה של ויניקוט - אובייקט מעבר, מרחב מעבר, אמא טובה דיה, תסכול אופטימאלי.

תיאורית ההתאמה של קוהוט - אמפטיה, כישלון אמפטי, זעם נרקיסיסטי וצורכי ה-Self.

דפוס אינטראקציה עם מערכות ותלמידים בסיכון - דינאמיקה של דחייה, שעמום, ביטול ואפסיות, התכנסות והסתגרות, Freeze-Fight-Flight, חשדנות, עוינות, הכחשה, תלות ומשיכת תשומת לב, התחכמות, הרס והסתכנות.

תיאורית ההתאמה של ביון - תהליכים קבוצתיים, הכלה - מיכל, קבוצות עבודה וקבוצות הנחות יסוד.

בקורס יעלו נושאים המזמנים מפגש של המשתתפים עם הסיכון האישי, הבין-אישי והחברתי שהם עצמם חווים וחוו בעבר לצד דילמות וסוגיות העולות בעבודתם היומיומית.

ההדרכה הקבוצתית מכוונת להגיע אל המניעים החבויים היוצרים את החיבור של איש המקצוע אל תלמידים בתהליכי סיכון - הילדות וההתבגרות שלו עצמו מאפשרת החיאה של עולמות העיסוק עם תלמידים - באופן המקדם את התפתחותם.

המטרה היא שהפסיכולוג ילמד בהתאם לתפיסתו המתרחבת של תהליכי הצמיחה המביאים לגדילה והתפתחות תלמידים בתהליכי סיכון, כיצד לגדל את הצוות החינוכי וליצר תנאים מערכתיים שיביאו להתפתחות מרחב פוטנציאלי של צמיחה בבית הספר הן עבור התלמידים והוריהם והן עבור המבוגרים הפועלים באותה סביבה.

השיח הקבוצתי מכוון להתמודדות מעמיקה עם נושאים מכריעים, כגון: מקום איש המקצוע בבית הספר וההתמודדות האישית שלו עם תלמידים בתהליכי סיכון, הוריהם ומחנכיהם ועם הנהלת המוסד החינוכי.

6. עיסוק במתודות פסיכו-חינוכיות-סוציאליות

בציר השלישי מתרחשת הקניה של שיטות, מיומנויות, כלים ומתודות פסיכו-חינוכיות-סוציאליות אשר יסייעו להשיג את היעדים הנכספים. התפיסה הפסיכו-חינוכית מכוונת לפרקטיקה חינוכית אפקטיבית עם תלמידים ומערכות בסיכון, ומשום כך, מושם דגש על פיתוח מתודות ואסטרטגיות שיעילותן הוכחה בעבודה מעשית.

להלן כמה ממתודות היסוד המהוות עמוד תווך בתפיסה הפסיכו-חינוכית-סוציאלית ומעניקות לקורס את צביונו הייחודי. כמובן שכל מתודה מתרוננת ממשמעותה כאשר היא נטולת שני הגרעינים של עיסוק ב"עצמי" וב"בין-אישי". כוחה התרפויטי של המתודה מתקבל מהיחס האישי והבין-אישי הצובע אותה.

ה. **מתודת ניתוח המקרה** - מהווה את המתודה המרכזית בקורס - כל משתתף מעלה מקרה של תלמיד/מבוגר או מערכת בסיכון להדרכה, כאשר אפיון הצרכים ובניית ההתערבות נתמכים על ידי מספר מתודות נוספות שפותחו במסגרת הפרקטיקה החינוכית עם נוער ומערכות בסיכון: איתור דרגות הסיכון של התלמיד/מערכת, דיאלוג חינוכי, היכרות רב ממדית ושימוש בכלים של אסוציאציה, מרחב ומטאפורה כאשר לכל אורך הדרך מתקיימים, הן המרכיב האישי והן המרכיב הבין-אישי.

ו. **דיאלוג חינוכי** - מתודת-על המתייחסת להצמחה של יכולות חדשות של התקשרות ומחויבות בין-אישית בקרב ילדים ובני נוער פגיעים לסיכון - מערכת יחסים מתפתחת בין מבוגר לתלמיד המאפשרת לצמצם תחושות של ריחוק וניכור. הדיאלוג הוא כלי תקשורתי המאפשר לפעול לשילובם של ילדים הנמצאים בסכנה של התנתקות מן המערכת הנורמטיבית. בעזרת הדיאלוג יכולים אנשי הצוות החינוכי לצמצם את הניכור בינם לבין הילדים ולבנות בביה"ס התערבויות אפקטיביות שיאפשרו לטפל במצוקותיהם ועל ידי כך לעצור את המעגל המסלים של הכישלון ולמנוע היווצרותו של סיכון.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

ז. **טיפולוגיה** – מתודת-על המתייחסת לחלוקת מקורות הסיכון לשלוש קטגוריות עיקריות אשר ההבחנה ביניהן מקדמת את יכולתו של איש החינוך לפרש נכון התנהגויות שונות של תלמידים ולמצוא את הדרכים אשר עשויות להרחיקם מן הסיכון. הדמיון בין התנהגויות קצה שונות לרוב גורר תגובות אחידות ובלתי מובחנות מהסביבה, כגון: הרחקה, הנמכת דרישות לימודיות, חיזוק חיובי, הענשה, ויתור על תפקוד הנער. תגובות אלה מחטיאות לעיתים קרובות את המטרה. רק תגובה מובחנת הניתנת לכל תלמיד כאינדיבידואל עשויה להביא לצמיחתו ולהתפתחותו הנורמטיבית.

הטיפולוגיה מציעה להבחין בין שלושה אבי טיפוס של בני נוער הנמצאים בתהליכי סיכון והתנתקות: א. סיכון והתנתקות על רקע חווית כישלון לימודי מתמשך מעיק, ב. סיכון והתנתקות, על רקע מצוקה רגשית קיומית ו-ג. סיכון והתנתקות, על רקע דפוסי התנהגות אנטי-סוציאליים. אצל מרבית בני הנוער מצויים סימנים של שלושת הטיפוסים גם יחד, אך יחד עם זאת, ההנחה היא, כי אצל כל נער ניתן לבדוד גורם דומיננטי אחד, המחולל את הניתוק והצובע את מכלול התחושות, המחשבות ודפוסי ההתנהגות.

ח. **הדרכה על הדרכה מערכתית** – כל משתתף מבנה תהליכי הדרכה צוותיים בבית ספרו סביב שלושה צירים מרכזיים של התפתחות צוות המורים- עיסוק בעולמו הפנימי של המורה כפרט וכחבר בצוות החינוכי, עיסוק בעולם הבין-אישי של המורה, עיסוק בעשייה פסיכו-חינוכיות-סוציאליות הנתמכת באסטרטגיות של הדיאלוג, האיתור, ניתוחי המקרה, הטיפולוגיה ועוד.

דרישות הקורס: השתתפות פעילה ונוכחות בכל המפגשים (תותר העדרות של עד 20%), קריאת חומר תיאורטי, הצגות מקרה

הגשת עבודה: ניתוח מקרה, התערבות מערכתית מתועדת, רפלקציה על התהליך.

היקף הקורס: 80 שעות בשנתיים – בשנה א' 40 ש', 2 ימים מרוכזים בשנה ב' +6 מפגשים

של 4 שעות אקדמיות.

מועדי הקורס: מפגש פתיחה – 22.09.19 – 09:00-15:45 ואז במהלך השנה 7 מפגשים בימי שלישי בין השעות 13:00-15:00 בתאריכים 5/11/19, 19/11/19, 3/12/19, 17/12/19, 31/12/19, 14/1/20, 28/1 ומפגש מסכם שנה ביום שני ה 02.03.20 בין השעות 09:00-15:45

מיקום: בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית הר הצופים, ירושלים.

עלות: שנה א': 765 ₪

שנה ב': 765 ש"ח

מפגשים	הנושא הנלמד	מספר יחידות לימוד לכל נושא*
מפגש ראשון	היכרות בינאישית חוויתית + יחידה עיונית בתיאוריות פסיכו-חינוכיות של בית הספר כמרחב ללמידה והתפתחות + רכישת מתודות לעבודת הדרכה קבוצתית	8
מפגש שני	א. יחידת לימוד תיאורטי – מושגי יסוד בפסיכו-אנאליזה	4

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

	פרויד והלא מודע ב. הצגת מקרה	
4	א. יחידת לימוד תיאורטי – ויניקוט – אובייקט מעבר ומרחב מעבר ב. הצגת מקרה	מפגש שלישי
4	א. יחידת לימוד תיאורטי – ויניקוט – אמא טובה דיה ותסכול אופטימלי ב. הצגת מקרה	מפגש רביעי
4	א. יחידת לימוד תיאורטי – קוהוט ואמפטיה ב. הצגת מקרה	מפגש חמישי
4	א. יחידת לימוד תיאורטי – כשל אמפטי וזעם נרקסיסטי ב. הצגת מקרה	מפגש שישי
4	א. יחידת לימוד תיאורטי – קוהוט צרכי העצמי וסוגי טרנספרנס ב. הצגת מקרה	מפגש שביעי
8	היכרות עם טיפולוגיות וכלים לאבחון דינאמי של המסגרות החינוכיות השונות הסתכלות על של התוכנית ומטרותיה עבודה על בניית קבוצות הדרכה בבית הספר. הצגות מקרים עם סוגיות "פרידה" וסיכום השנה	מפגש מסכם שנה
סה"כ 40 שעות שנתיות		

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: פסיכותרפיה קוגניטיבית התנהגותית בילדים ובבני נוער

קורס דו שנתי

מרכזת: שולמית בנזימן, פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה, מדריכה מוסמכת מטעם איט"ה, רכזת צוות לטיפול קוגניטיבי התנהגותי בשפ"ח ירושלים.

המרצים לשנה"ל הנוכחית: מטפלים/מדריכים מוסמכים לטיפול קוגניטיבי התנהגותי מטעם איט"ה.

שולמית בנזימן: פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה, מדריכה מוסמכת מטעם איט"ה, רכזת צוות לטיפול קוגניטיבי התנהגותי בשפ"ח ירושלים.

אביב ברין: פסיכולוג קליני וחינוכי מומחה, חבר מומחה ומדריך מוסמך באיט"ה, מורשה להיפנוזה. בעל ניסיון קליני והדרכתי עשיר.

נעמי דותן: פסיכולוגית חינוכית מומחית, מטפלת מוסמכת ב CBT ומדריכה מוסמכת מטעם איט"ה, ומדריכה מוסמכת ב- REBT מטעם מכון אליס בניו יורק. מרצה ומדריכה בתוכניות ההכשרה לפסיכותרפיה התנהגותית קוגניטיבית, פיתחה כלים רבים לעבודה ב CBT ("לשחק באמ"ת).

ד"ר קלאודיה לנג: פסיכולוגית קלינית בכירה ומנהלת מרפאת חרדה ביחידה לפסיכיאטריה של הילד במרכז הרפואי שיבא, תל השומר. מלמדת ומדריכה בתוכנית הכשרה של איט"ה.
ד"ר יופ מאירס: פסיכולוג קליני, מומחה ומדריך בטיפול, אבחון והערכה (משרד הבריאות). שימש כראש המגמה לפסיכולוגיה חינוכית וקלינית של הילד באוניברסיטה העברית שנים רבות. לשעבר יו"ר האגודה הישראלית לטיפול התנהגותי-קוגניטיבי (איט"ה). בוגר מכון אליס בניו-יורק ומכון בק בפילדלפיה. מחבר מאמרים וספרים בתחום הטיפול ההתנהגותי-קוגניטיבי.

אביגיל סגל בן-עמי: פסיכולוגית קלינית מומחית, חברה מומחית ומדריכה באיט"ה, רכזת מרכז חוסן עציון.

יעל רימון: פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה. חברה מומחית ומדריכה מטעם איט"ה. ניהלה שנים רבות שירותים פסיכולוגיים חינוכיים, בעלת ניסיון טיפולי רחב ורב שנים, מלמדת ומדריכה בתוכניות הכשרה של איט"ה.

בנוסף, יגיעו מרצים/מומחים אורחים למתן הרצאות בנושאים שונים כגון טיפול מקוון בחרדה חברתית, שילוב טכנולוגיה, וכד'.

תיאור כללי של הקורס:

טיפול קוגניטיבי התנהגותי מבוסס על מודל טיפולי קצר טווח וממוקד מטרה, אשר יעילותו הוכחה במחקרים רבים. מטרת הטיפול הינן פיתוח גמישות פסיכולוגית, וכן פיתוח דפוסי חשיבה גמישים המובילים להגברת היכולת לקבל ולהתמודד עם מחשבות ורגשות מגוונים, תוך שימת לב לתפקוד יעיל ומקדם רווחה נפשית והגברה של התנהגות מסתגלת.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

במהלך ההתערבות רוכשים מיומנויות וכלים שונים המסייעים לתהליכים של וויסות רגשי והתנהגותי, בתחום הגופני/פיזיולוגי, בתחום הרגשי, בתחום הקוגניטיבי (אמונות יסוד, סכימות) וכן דרכי פעולה והתנהגויות מסתגלות ויעילות יותר.

במהלך השנתיים, נלמד גישות של הגל השני וכן של הגל השלישי, המסייעות בהתמודדות עם נושאי עבר, דרכים לקבלת החלטות ופתרון בעיות, והתמודדות עם אתגרי חיים שונים, כולל אתגרים התפתחותיים בהווה ובעתיד.

בשנתו הראשונה, הקורס יעסוק בלימוד של שתי הגישות המרכזיות לטיפול קוגניטיבי התנהגותי (הטיפול הקלאסי לפי בק ו REBT של אליס), תוך התמקדות בפרוטוקולים המתאימים לילדים ובני נוער. במסגרת זו, נלמד נושאים דיאגנוסטיים שונים הקשורים לאתגרים התפתחותיים ופסיכופתולוגיה של גיל הילדות וההתבגרות, וזאת בהתאם לקלסיפיקציות של ה DSM 5. במסגרת זו, נלמד כלים דיאגנוסטיים לעריכת אבחנה מבדלת (ראיון קליני חצי מובנה, שאלונים ומבחנים), שיהוו העמקה של הידע הקיים אצל פסיכולוגים שעובדים במסגרות החינוכיות, בתחומי הדיאגנוסטיקה השונים ויהוו בסיס לתפיסה אינטגרטיבית ותהליכי המשגה של קשיי הילד בהקשרים השונים: הילד, משפחתו, והמסגרת החינוכית בה הוא לומד. לאחר מכן נלמד דרכים להמשגת המקרה הטיפולי מהם נגזרות דרכי טיפול בילד ובהוריו וכן בניית תוכנית התערבות במסגרת החינוכית.

יילמדו פרוטוקולים מרכזיים (evidence based) בהפרעות החרדה של גיל הילדות וההתבגרות (חרדת פרידה, חרדה חברתית ואילמות סלקטיבית, חרדה מוכללת) וטיפול בהפרעות הקשורות לספקטרום של OCD. למידת הפרוטוקולים הטיפוליים יכללו בנוסף לעבודה עם הילד והוריו, מרכיבים של התערבות מערכתית ויחידנית בבתי הספר ובניית תוכנית טיפולית בהתאם; תוך מתן דגש לתפקידו הייחודי של הפסיכולוג החינוכי וההזדמנויות לבצע עבודה אינטגרטיבית ומערכתית הכוללת טיפול בילד ובהוריו וכן מתן ייעוץ טיפולי למערכת הלימודית במ הילד לומד.

במהלך **השנה השנייה**, ילמדו דרכי טיפול בנושאים של ניהול כעס והתנהגות תוקפנית של ילדים בגילאים שונים, המבוססים על מודלים לעבודה על וויסות רגשי-חברתי (ert- emotional regulation therapy), וכן נלמד מודלים להתערבות טיפולית בילדים עם ADHD וכן בילדים מאתגרים חברתית. בנושאים אלה, יינתן דגש על התערבויות קבוצתיות ומערכתיות, הכוללות, בנוסף לעבודה עם הילד והוריו, עבודה קבוצתית ומערכתית, תוך שילוב מודלים המדגישים למידה חברתית-רגשית (sel- social emotional learning) וכן תוכניות המתמקדות בהגברת תחושת השייכות של התלמידים וצמצום מעשי הצקה ובריונות. כחלק מלמידה זו, נלמד מודלים לויסות רגשי של James Gross וכן את הגישות המתמקדות בפרוטוקול האחד (transdiagnostic protocol) המבוסס על הגישה של ברלו. בהמשך יילמדו מודלים לטיפול מטא-קוגניטיבי, טיפול ב פוסט-טראומה וכן גישות של הגל השלישי (ACT).

מטרות הקורס: הקורס מיועד להקנות לפסיכולוגים ידע ומיומנויות מגוונות בתחום הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי בילדים, בני נוער, הדרכת הורים והתערבויות קבוצתיות ומערכתיות, שיאפשרו באמצעות הלימודים העיוניים, התרגילים וההתנסויות וכן עריכת התערבויות תחת הדרכה, לעסוק בפרקטיקה ובהערכה קוגניטיבית התנהגותית, תוך יישום של ידע דיאגנוסטי, פרוטוקולים וכן שימוש באסטרטגיות ובטכניקות שונות הקשורים לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

אופן הלמידה: הלימוד במסגרת הקורס יכלול לימודים תאורטיים לצד לימוד של פרוטוקולים לטיפול בהפרעות שונות, התנסויות ותרגול של מושגים, אסטרטגיות וטכניקות שונות. דגש יינתן על דרכים להמשגה ותכנון התערבויות בתחום הפרט (ילד-הורה), המערכתית וכן בעבודה קבוצתית. בנוסף, כל פסיכולוג יידרש לעשות 5 התערבויות טיפוליות תחת הדרכה, על מנת להפנים את הנלמד וליישמו בשדה העבודה החינוכי.

דרישות הקורס:

- א. נוכחות מלאה
- ב. הגשת תרגילים, עבודות קריאה ועבודות של המשגה והתוויה טיפולית
- ג. ציון עובר במבדקים
- ד. כל פסיכולוג יידרש לטפל בשנה הראשונה ב-2 מטופלים ובשנה השנייה ב-3 מטופלים - תחת הדרכה
- ה. הצגת מקרה והגשת מקרה טיפולי בכתב בסיום כל שנת לימודים על פי כלל ה- single case
- ו. 20 שעות הדרכה קבוצתית לשנת הלימודים הראשונה ו 25 שעות הדרכה קבוצתית לשנת הלימודים השנייה, ע"י מדריך מומחה מטעם איט"ה (התערבויות פרטניות- הורים וילד, התערבויות קבוצתיות או מערכתיות)

***המעבר לשנה ב' מותנה בהשלמת כל החובות של שנה א'**

הקורס מיועד לפסיכולוגים מומחים או מתמחים לקראת מבחן המומחיות, בעלי ניסיון טיפולי ומוטיבציה להתמקצע בתחום. נדרשת המלצה של מדריך ומנהל הצוות/השפ"ח.

היקף הקורס, מועד ומיקום: הקורס הינו דו שנתי (200 שעות), 100 שעות שנתיות בכל שנת לימודים (התחייבות לשנתיים לימודים).

70 שעות אקדמאיות במהלך 14 מפגשים, אחת לשבועיים בימי ג' בשעות 15.00-19.30 + 4 ימים מרוכזים בחודש יולי בקמפוס של הר הצופים.

תעודת סיום - תינתן **רק** לאחר שנתיים, בסיום כל חובות לקורס

** שנה שלישית אופציונלית לפסיכולוגים המעוניינים בהכשרה רשמית של איט"ה

שכר לימוד: 2,750 ₪. לכל הקורס.

מבנה הקורס ותכנים: יתקיימו 14 מפגשים בני 5 שעות אקדמאיות ו-4 ימים מרוכזים בחודש יולי.

שם מרצה	מס' שעות אקדמיות	הנושא הנלמד	מפגשים
שולמית בנזימן	5	מבוא לטיפול קוגניטיבי התנהגותי: מרכיבים עיקריים בטיפול קוגניטיבי התנהגותי. תפיסות לינאריות לעומת אינטגרטיביות.	1
שולמית בנזימן	5	מבוא לטיפול קוגניטיבי התנהגותי: מחשבות אוטומטיות, סכימות, אפיון הטיות חשיבה.	2

שולמית בנזימן יעל רימון	5	<ul style="list-style-type: none"> מרכיבים של הבנייה קוגניטיבית : דרכי אתגור - יישום ותרגול של טכניקות. מרכיבי התוכנית הטיפולית. יישום טיפולי של תאוריות למידה : למידה קלאסית ותרומתה להתפתחות פתולוגיה. יישום בתכנית התערבות 	3
שולמית בנזימן	5	<ul style="list-style-type: none"> יישום טיפולי של תאוריות למידה : תאוריות למידה אופרנטית ותרומתה להתפתחות ושימור פתולוגיה. תאוריית למידה חברתית (בנדורה) יישום בתכנית התערבות. 	4
שולמית בנזימן	5	<ul style="list-style-type: none"> למידת קלסיפיקציות לפי DSM-5 : הפרעות מרכזיות בגיל הילדות וההתבגרות הפרעות חרדה בגיל הילדות וההתבגרות שימוש בכלים דיאגנוסטיים לעריכת תהליכי המשגה ואבחנה מובדלת 	5
ד"ר יופ מאירס	5	<ul style="list-style-type: none"> המשגה : הצגת של מודלים מרכזיים - Friedberg and Murphy and Christner (2006) McClure(2002) 	6
שולמית בנזימן	5	<ul style="list-style-type: none"> דרכי הערכה עקרונות הטיפול ותכנון התערבות (פרטנית, משפחתית ועם צוות בית הספר) 	7
ד"ר קלאודיה לנג	5	<ul style="list-style-type: none"> חרדת פרידה : קריטריונים, אטיולוגיה, שלבי טיפול, ייעוץ לצוות בית הספר 	8
שולמית בנזימן	5	<ul style="list-style-type: none"> הפרעה חרדה חברתית : קריטריונים, ודרכי הערכה. למידת פרוטוקולים (קלאסיים, תוך הכנסת אלמנטים חדשים). ייעוץ לצוות ביה"ס. 	9
ד"ר קלאודיה לנג	5	<ul style="list-style-type: none"> אילמות סלקטיבית – פרוטוקול לטיפול קוגניטיבי התנהגותי באילמות בורנית ("אוגי האוגר") הפרעת פניקה : קריטריונים לפי ה DSM-5, למידת האלמנטים המרכזיים בטיפול בהפרעה זו, השלכות להפרעות חרדה שונות 	10
אביגיל סגל-בן עמי	5	<ul style="list-style-type: none"> עבודה על תהליכים מוטיבציוניים : הראיון המוטיבציוני 	11
ד"ר יופ מאירס	5	<ul style="list-style-type: none"> טיפול ב GAD - הפרעה חרדה מוכללת, קריטריונים, דרכי הערכה, אלמנטים מרכזיים בטיפול, הכנסה של מרכיבים מטא-קוגניטיביים. 	12
יעל רימון	5	<ul style="list-style-type: none"> עבודה טיפול CBT בסרבנות בית ספר school refusal behavior : המודל של Kearney. 	13
אביב ברין	5	<ul style="list-style-type: none"> טיפול בהפרעה טורדנית כפייתית - OCD והפרעות שבספקטרום 	14
שולמית		<ul style="list-style-type: none"> מבוא לטיפול אמוטיבי רציונלי - Ellis- Rebt 	*15

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף פסיכולוגיה

בנזימן	7.5	• הצגות מקרה	
ד"ר יופ מאירס	7.5	• טיפול אמוטיבי רציונלי לילדים - Rebt •	*16
ד"ר נעמי דותן	7.5	• טיפול אמוטיבי רציונלי לילדים - Rebt – לשנות באמ"ת - מודל 10 השלבים • הצגות מקרה	*17
ד"ר יופ מאירס שולמית בנזימן	7.5	• בניית מודל אינטגרטיבי להמשגה ותכנון התערבות (ילד, משפחה/הורים, בית ספר) • הצגות מקרה • מבדק מסכם	*18
	100		סה"כ שעות

• מפגשים מרוכזים בחודש יולי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: קשב בבקשה!!! אבחון, טיפול ויעוץ לבעיות קשב וריכוז

המרצה: שימי גלעד, פסיכולוג חינוכי מומחה (בשילוב סיום של הסמכה להדרכה בשפ"ח ירושלים), מוסמך לשימוש בהיפנוזה טיפולית. בשנים האחרונות חוקר את התחום הרחב והמורכב של הפרעות קשב. כחלק מכך, כתבתי מדריך מקיף לפסיכולוגים בנושא וכן מאמר על אבחון הפרעת קשב בגיל צעיר אותו גם הצגתי בכנס BCCCD 19 בבודפשט יש לי נסיון רב בהעברה של הרצאות וסדנאות לצוותי חינוך (מורות, גננות), הורים, פסיכולוגים ועוד. בשנה האחרונה הובלתי קבוצת פיתוח בנושא קשב וריכוז בשפ"ח ירושלים.

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בתחום תפקודי הקשב והפרעות הקשב בזווית רחבה ומעמיקה. הקורס יכלול מידע תאורטי ומעשי בנוגע לאבחון של הפרעת קשב וכן סוגי התערבויות שונים (פרטני, ייעוץ להורים, ייעוץ לצוותי חינוך). כחלק מהקורס נלמד באופן שיטתי על פרמטרים שונים של תפקודי הקשב לפי גישות שונות, על סוגי טיפולים שונים והמחקר בנוגע ליעילותם. המשתתפים יכירו כלים מרכזיים וגישות שונות ויקבלו כלים מעשיים שישמשו אותם בעבודתם ב"שטח". במסגרת הקורס יוכשרו ויתנסו המשתתפים בשימוש במבדק ממוחשב (מוקסו) וכן יתרגלו בנייה ושימוש של תוכניות התערבות אינטגרטיביות המשלבות אלמנטים דיאלוגיים, התנהגותיים, אימוניים וייעוציים.

מטרות הקורס:

גיבוש הבנה מעמיקה של תחום תפקודי הקשב והריכוז מזווית תאורטית ומעשית. השאיפה היא שבוגרי הקורס יוכלו לערוך אבחון מושכל של הפרעת קשב ולתת מידע אמין ומעשי לילדים, הורים וצוותי חינוך. בנוסף, יוכלו להוביל התערבויות בשטח: טיפול פרטני, הדרכת הורים וקונסולטציה לצוות.

אופן הלמידה:

הקורס יחולק למספר חלקים שבכל אחד יהיה חלק תאורטי הרצאתי, חלק התנסותי וחלק מעשי. לדוגמא: בתחום האבחון השלב הראשון יהיה תאורטי (סקירה של פרמטרים אבחוניים, שיקולי דעת מקצועיים וכלים מעשיים באבחון הפרעת קשב), בהמשך, התלמידים יתנסו בפועל בכלים במסגרת הקורס (למשל יעבירו לעצמם מבדק ממוחשב) ולאחר מכן יתבקשו ליישם את הכלים שנלמדו בעבודתם בשטח (למשל להשתמש בכלים והמשגות שנלמדו בתהליך דיאגנוסטי בעבודתם השוטפת).

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים ולמומחים שרוצים ללמוד את הנושא מהבסיס.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות.

מועדי הקורס: 6 ימים מרוכזים: בתאריכים 2/9, 11/9, 19/9, 24/9, 7/10, 22/10 בין השעות 09:00-15:00

מקום הקורס: האוניברסיטה העברית קמפוס הר הצופים.

שכר לימוד: 765 ש"ח

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

סילבוס הקורס: קשב בבקשה!!! אבחון, טיפול ויעוץ לבעיות קשב וריכוז.

מספר שעות	נושא	מספר מפגש
6.6	<p>חלק ראשון:</p> <p>רקע תאורטי – תפקודי קשב והפרעת קשב. אטיולוגיה ופרמטרים מרכזיים של ההפרעה. סוגיות עדכניות בתחום: שכיחות הפרעת קשב וממשקים עם ההתפתחויות הדיגיטליות בחברה. חלק שני:</p> <p>עקרונות וכלים מרכזיים בתהליך האבחוני לימוד של כלי אבחון מרכזיים ותרגול שלהם (שאלונים מבוססי DSM, אכנבך, קונרס. הסתכלות על תפקודים קשביים בזמן ביצוע משימות אבחון, בדיקת גבולות ו-RTI כחלק מתהליך האבחון, מבדקי קשב וריכוז ספציפיים כגון Trail making, number cancelling, "יהלום 592"). משימה: תרגול של העברת הכלים בשטח וניתוח של התוצאות.</p>	1
6.6	<p>חלק ראשון:</p> <p>ניתוח המשימה מהמפגש הראשון וחשיבה משותפת על המקרים. תרגול של ניתוח דפוס תוצאות דיאגנוסטיים עם מספר תיאורי מקרה שאביא חלק שני:</p> <p>לימוד של מבדק המוקסו ותרגול של העברה וניתוח תוצאות</p>	2
6.6	<p>חלק 1:</p> <p>טיפולים תרופתיים ולא תרופתיים להפרעת קשב – סקירה של המידע הקיים. חלק 2:</p> <p>עקרונות בהתערבות עם הורים לילדים עם קשיים בתפקודי הקשב הכרות עם גישת KID SKILLS וכן למידה אינטגרטיבית של כלים מגישות של סמכות הורית ושל טיפול בילד באמצעות ההורים. משימה: לבנות תוכנית התערבות להורים בשטח או על פי תיאורי מקרה שאביא.</p>	3
6.6	<p>המשך לימוד עקרונות בהתערבות עם הורים לילדים עם קשיים בתפקודי הקשב. + דיון בנוגע לתוכניות שנבנו - ניתוח המשימה מהמפגש הקודם וחשיבה משותפת על המקרים. + תרגול באמצעות משחקי תפקידים.</p>	4
6.6	<p>חלק ראשון:</p> <p>עקרונות בעבודה עם צוותי חינוך בדגש על בנייה של תוכניות עבודה משותפות עם צוות חינוכי ועל הדרכה מידעית לצוותים. כל משתתף יקבל "ערכת" הדרכה לצוות חינוכי (מצגת ודפים נלווים) שיאפשרו להם להביא את המידע למסגרות החינוך בהן הם עובדים.</p>	5

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף פסיכולוגיה

	<p>חלק שני:</p> <p>עקרונות בעבודה פרטנית עם תלמידים עם קשיים בתפקודי הקשב – יינתנו כלים מעשיים דיאלוגיים, התנהגותיים ואימוניים.</p> <p>משימה: בניית תוכנית עבודה פרטנית עבור תלמיד בשטה / תיאור מקרה שאתן.</p>	
6.6	<p>חלק ראשון:</p> <p>ניתוח המשימה מהמפגש הקודם וחשיבה משותפת על המקרים.</p> <p>המשך - עקרונות בעבודה פרטנית עם תלמידים עם קשיים בתפקודי הקשב – יינתנו כלים מעשיים דיאלוגיים, התנהגותיים ואימוניים.</p> <p>מתן מענה לשאלות ונושאים נוספים שעלו + סיכום הקורס.</p>	6
40		

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית
בשיתוף מכון חרוב והמדרשה לפסיכולוגיה חינוכית

רכזות הקורס: טלי שלומי ושיפורה קלמנוביץ'

המנחות:

רכזות הקורס:

טלי שלומי: מנהלת תחום פגיעות מיניות ואוכלוסיות, מכון חרוב. בעלת תואר ראשון בעבודה סוציאלית ותואר שני במנהל עסקים. בעלת ידע וניסיון ניהולי ומקצועי רב, שצברה במהלך שנות עבודתה במשרד הרווחה במטה האגף לשירותים חברתיים ובמכון מאיר-גיוינט-מכון ברוקדייל בצוות ילדים ונוער.

שיפורה קלמנוביץ': פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, בשפ"ח ירושלים. בעבר עבדה במשך שנים רבות במיט"ל. רכזת התחום של מיניות ומניעת פגיעות מיניות בשפ"ח ובמחוז ירושלים, שפ"י. רכזת מרכז למתן מענה טיפולי לילדים שעברו פגיעה מינית בשפ"ח ירושלים. מטפלת מוסמכת בילדים שעברו התעללות, בעלת קליניקה פרטית.

מרצים, מדריכים ומנחי הקורס:

חפצי רנז: מנהלת את מרכז עלם לטיפול בפגיעות מיניות בילדים עפולה ועמקים. עו"ס קלינית ופסיכותרפיסטית, מטפלת ומדריכה. את החשיפה לתחום הטראומה המינית התחילה בעבודתה כעו"ס נערות במלכישוע, קהילה טיפולית לנוער מכור. שם החיבור בין התמכרויות ופגיעות מיניות שלח אותה להעמיק בנושא. התמחתה בטראומה במסלול MA והשתלמויות והכשרות של מכון חרוב ומשרד הרווחה.

ברברה רייכר: בעלת תואר שני בעבודה סוציאלית קלינית. מטפלת ומדריכה מוסמכת לטיפול משפחתי. ניהלה בעבר את המרכז הקליני של אל"י (האגודה להגנת הילד). עובדת באופן עצמאי כמטפלת, מדריכה ומרצה בנושאים הקשורים לפגיעות מיניות בילדים. יועצת למשרדי החינוך, הרווחה, והבריאות, ידית בית המשפט בנושאים של פגיעה מינית, ופירסמה מאמרים בארץ ובחו"ל בתחום זה.

איריס ישראלי: פסיכולוגית קלינית, מדריכה מטפלים המתמחים בטיפול בנפגעי טראומות מיניות וכן מרצה ומלמדת במסגרות שונות.

פיראס אבו שמעה:

בעל תואר ראשון בעבודה סוציאלית, ותואר שני בלימודי פסיכואנליזה. למד פסיכותרפיה בחברה הישראלית לפסיכואנליזה בירושלים. במהלך הכשרה פסיכואנליטית באיגוד הישראלי לפסיכולוגיה העצמי. עבד כמטפל עם מכורי סמים, נוער במצבי סיכון ומצוקה וילדי רחוב. וגם כמטפל בתחנה לבריאות הנפש לילד ונוער על שם אילן, בעל קליניקה פרטית במזרח ירושלים. מרצה, מדריך ומעביר סדנאות בתחום הפסיכותרפיה.

עדי יכין: מטפלת באומנות, טיפלה שנים רבות במיט"ל ומדריכה ובתחום של טיפול בילדים ובבני נוער שעברו פגיעה מינית ובילדים עם התנהגות מינית לא מותאמת ופוגעת.

גיא עינת: קרימינולוג, בוגר 'התוכנית הישראלית לפסיכותרפיה קוגניטיבית-התנהגותית'. קצין בריאות נפש במילואים. מנהל קליני למרכז 'אפיק' המטפל בילדים ונוער עם התנהגות מינית פוגעת - עמותת 'יחידיו', ב"ש. במסגרת התפקיד אמון על הכשרה והדרכת הצוות הטיפולי והמנהל לאבחון וטיפול בתחום הפגיעות המיניות; יועץ קליני ליחידה לטיפול בילדים ובני נוער עם התנהגות מינית פוגעת - עמותת בית לכל ילד; מפעיל מיזם 'שיחה' הכולל הפעלת קליניקה פרטית ומתן שירותי חינוך, ייעוץ, שיקום, טיפול והכשרה בתחום המיני-חברתי.

מדריך מקצועי במספר מרכזים טיפוליים ויחידות חוק נוער במשרד הרווחה: מרכז ההגנה 'בית לין'; היחידה לטיפול בנערה - קרית גת; יחידת חוק נוער רמת-גן; מדריך ומכשיר אנשי טיפול בתחום הפגיעות המיניות (מרכז ענב"ל, מרכז מאור, מרכז אל"י, מכון חרוב, ביי"ח שער מנשה ועוד).

מרב סבן: עובדת סוציאלית קלינית, מנהלת מרכז מיט"ל - מרכז טיפולי לילדים שעברו פגיעה מינית.

ד"ר פורטו בן הרוש: פסיכיאטר ילדים, מנהל מרכז לטראומה בהדסה.

מדינת ישראל

משרד החינוך

מינהל פדגוגי

אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי

אגף פסיכולוגיה

דניאלה מליק שטרן: חוקרת ילדים במרכז ההגנה בירושלים. סיימה לימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית, לימודי המשך בבר אילן בטיפול ילד ונוער, לימודי הדרכת סטודנטים באוניברסיטת חיפה, לומדת כעת למסטר בקרימינולוגיה באוניברסיטה העברית. חוקרת ילדים, מוסמכת לחקירות ילדים בעלי צרכים מיוחדים.

עופרה בן דוד: פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, רכזת התחום של מיניות ומניעת פגיעות מיניות במחוז תל אביב, שפ"י. מטפלת מוסמכת בילדים שעברו התעללות, בעלת קליניקה פרטית.

רחל סובר: פסיכולוגית קלינית מומחית ומדריכה. מדריכה במרכז סיוע וקבוצות רבות של מטפלים בתחום של פגיעות מיניות.

ד"ר נדיה מסארווה: פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, מנהלת שפ"ח ג'ת. רכזת ארצית בתחום של מיניות ומניעת פגיעות מיניות בחברה הערבית, שפ"י. חוקרת בתחום הפגיעות המיניות באוניברסיטת חיפה. מנחת קבוצות וצוותים מקצועיים. מטפלת דיאדית מומחית, ומטפלת מוסמכת בילדים שעברו התעללות, בעלת קליניקה פרטית.

איריס הלמן: פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה. מנהלת רכזי התחום של מיניות ומניעת פגיעות מיניות ברמה הארצית, שפ"י. מטפלת מוסמכת בילדים שעברו התעללות, בעלת קליניקה פרטית.

• יתכנו שינויים במרצים

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בהכשרת הפסיכולוגים לטיפול בילדים ובבני נוער שעברו פגיעה מינית. הקורס יאפשר העמקת הידע בתחום של מיניות בפרספקטיבה התפתחותית תוך התייחסות למתן מענה טיפולי לילדים ולבני נוער שעברו פגיעה מינית. תהיה התייחסות להתערבויות מערכתיות סביב חשד או גילוי של פגיעה מינית אצל ילדים ובני נוער. נלמד על הדינמיקה של פגיעה מינית, על איך לדבר עם ילדים כאשר יש חשד שנפגע מינית ועל סימני מצוקה ודרכי אבחון של ילדים אשר לא מדברים על הפגיעה. כמו כן, תהיה התייחסות להשלכות של פגיעה מינית, לילד/ה עם התנהגות מינית לא מותאמת ופוגעת, למרכיב המשפחתי ולפגיעות מיניות בתוך המשפחה. תוך למידה על הצורך בעבודה בשיתוף פעולה עם גורמים מקצועיים שונים, במהלך הקורס יתאפשר למידה על החשיבות של התייחסות תרבותית לנושא של פגיעות מיניות ויושם דגש בצורך לרגישות תרבותית בהתערבויות בין מקצועיות במקרים אלו. הקורס נועד לפסיכולוגים עם ניסיון רב בטיפול ויושם דגש על הבנת הייחודיות של טיפול בילדים שעברו פגיעה מינית.

מטרות הקורס:

להגדיל את המאגר של פסיכולוגים חינוכיים המתמחים בטיפול בילדים שעברו פגיעה מינית, ובני משפחותיהם, באמצעות הקניית ידע תיאורטי מתקדם וכלים יישומיים להתמודדות עם התופעה.

הקורס מיועד:

לפסיכולוגים חינוכיים מומחים (או לקראת סיום ההתמחות), כולל מדריכים ומנהלים: כאשר כחצי מהמשתתפים יהיו מהחברה הערבית.
נדרש ניסיון רב בטיפול בילדים, של לפחות שלוש שנים. ניתן לפנות למארגני הקורס במידה ולא עומדים בדרישה זו.

אופן הלמידה:

הקורס יישלב לימוד תיאורטי במשולב עם התנסות בשני טיפולים, שילווה בקבוצות יותר קטנות במסגרת הקורס בנוסף להדרכה אישית (או קבוצות הדרכה קטנות), מחוץ לשעות הקורס.

- יתקיימו 8 מפגשים ארוכים מ 9:00 עד 15:00 בחודש יולי 2020 ובחודש ספטמבר 2020 ובדצמבר 2020 (חנוכה). מאוקטובר, יתקיימו מפגשים שבועיים בין השעות 12:15-15:30 לסירוגין בימי שלישי של המדרשה וביום אחר בשבוע החלופי.
- מספטמבר 2020 ימי הלימוד יכללו יחידות לימוד פרונטאליות ויחידות שיתמקדו בעבודה הקלינית עם המטופלים.
- המרצים והמנחים כולם אנשי-מקצוע ומומחים בתחום מדיסציפלינות שונות המלמדים במכון הרוב..

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

- בחודש יולי יהיו שלושה מפגשים ארוכים ובספטמבר יתקיימו ארבעה מפגשים ארוכים. החל מספטמבר כל מפגש יכלול עבודה בקבוצה קטנה שילווה את הטיפולים של משתתפי הקורס.
- עם תחילת הלימודים במדרשה לאחר החגים, יחלו מפגשים שבועיים קצרים יותר. בשבוע של המדרשה הקורס יתקיים בימי ג' בין 12:15 עד 15:30. יום הלימודים בשבוע החלופי (השבוע שבו אין מדרשה), יקבע בחודשים הראשונים של 2020. בחנוכה 2020 יערך עוד יום לימודים אחד ארוך בין השעות 9:00-15:00.

דרישות הקורס:

טיפול ב-2 מקרים של ילדים שעברו פגיעה מינית וקבלת הדרכה אישית/או בקבוצת הדרכה קטנה. הדרכה זו הינה מחוץ לשעות הקורס. כל משתתף נדרש להתחיל טיפול עד לתחילת ספטמבר 2020. נוכחות מלאה ב-80% מהמפגשים. קריאת חומר תיאורטי שילווה את הנלמד.

היקף הקורס:

סה"כ אורך הקורס 100 שעות אקדמיות.

מועדי הקורס:

3 ימים מרוכזים ביולי 2020: יום שני, 02.07.2020; יום חמישי, 16.07.2020; יום שני, 20.07.2020
 4 ימים מרוכזים בספטמבר 2020: יום שני, 07.09.2020; יום שלישי, 15.09.2020; יום שני, 21.09.2020; יום שלישי, 29.09.2020
 יום מרוכז בחנוכה (טרם נקבע תאריך).
 ימי שלישי של המדרשה: 13.10.2020; 27.10.2020; 10.11.2020; 24.11.2020; 8.12.2020; מפגש ארוך בחנוכה; 22.12.2020; 5 מפגשים בשבועות בין תאריכים אלו יקבעו בתחילת 2020.

שכר לימוד: 1,600 שח.

* לשאלות, התלבטויות או בירורים ניתן לפנות לשיפרה קלמנוביץ:

klshifra@jerusalem.muni.il

תחנת רמות (שפי"ח ירושלים): 025710669

נייד: 0506400454

מבנה הקורס ותכנים:

מספר מפגש ותאריך	שעות	הנושאי הנלמד	מס' יח' לימוד לכל נושא
מפגש ארוך. יום שני: 6.07.2020	15:00-9:00	<ul style="list-style-type: none"> ❖ פגיעה מינית - מבוא ❖ תיאוריות התפתחותיות בשלבי התפתחות שונים ❖ השלכות נפשיות של טראומה לאורך ציר ההתפתחות (גיל הרך, חביון וגיל ההתבגרות) 	4
* חפצי רנד * שיפרה קלמנוביץ		<ul style="list-style-type: none"> ❖ סוגיות חשובות בהתערבות מערכתית בשלב החשיפה. מקום הפסיכולוג החינוכי סביב מקרים של פגיעה מינית שכולל התייחסות למעגלים שמעורבים באירוע. ❖ חובת דיווח והמשך קשר ושיתוף פעולה בין המסגרת החינוכית, הרווחה, המטפל וכד'... 	3

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

3	<ul style="list-style-type: none"> ❖ התפתחות מיניית נורמטיבית ולא מותאמת בגיל הרך ובבית ספר יסודי. ❖ התפתחות מיניית נורמטיבית ובריאה בגיל ההתבגרות כולל השפעות חברתיות ותרבותיות והתנהגות מינית לא מותאמת בגיל זה. ❖ האבחון הפסיכודיאגנוסטי לגבי פגיעה מינית, כלים אבחוניים: ביטויים או סימנים של פגיעה מינית במבחנים השלכתיים. 	15:00-9:00	<p>מפגש ארוך.</p> <p>יום חמישי: 16.07.2020</p> <p>* חפצי רנד</p>
4			* ברברה רייכר
7	<ul style="list-style-type: none"> ❖ הטיפול בילד - מאפיינים ייחודיים בטיפול בילד נפגע פגיעה מינית. השלכות לטווח קצר וארוך, סימפטומים, דרגת הנזק, מטרות טיפוליות, שלבי הטיפול, התהליך הטיפולי, תהליכי התנגדות, העברה - העברה נגדית, השלכה. 	15:00-9:00	<p>מפגש ארוך.</p> <p>יום שני: 20.07.2020</p> <p>* ברברה רייכר</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> ❖ טיפול בבני נוער 	15:00-9:00	<p>מפגש ארוך</p> <p>יום שני 7.9.2020</p> <p>* איריס ישראלי</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ דינמיקת הסוד ואלמנט ההכחשה, כיצד לעודד ולאפשר חשיפה ❖ תסמונת ההסתגלות לפגיעה מינית, "הסינדרום של סודיות" - למה ילדים לא מספרים. דינמיקה של הסוד וההכחשה. ❖ חשיפת הסוד: זיהוי ואבחון פגיעה מינית באינטימיק. הילד שחושף את הפגיעה ב"טעות", דרך ציור, חיבור, התנהגות... ❖ ❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות 		* ברברה רייכר
2			* פיראס אבו גוש
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ התנהגות מינית פוגעת, מעגל הפגיעה ❖ טיפול בילדים בעלי התנהגות מינית פוגעת ❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות 	15:00-9:00	<p>מפגש ארוך</p> <p>יום שלישי 15.9.2020</p> <p>* גיא עינת</p>
3			* פיראס אבו גוש
2			* עדי יכין
5	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ההיבט המשפחתי: חווית ההורים והאחים במשפחה שהילד נפגע מינית מאפיינים של משפחות הנמצאות בסיכון להתעללות מינית. פגיעה בתוך המשפחה: גילוי עריות, פגיעה בין אחאים. המשפחה / ההורה הלא פוגע כמערכת חיונית להחלמה ❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות 	15:00-9:00	<p>מפגש ארוך</p> <p>יום שני 21.9.2020</p> <p>* מרב סבן</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2			* פיראס אבו גוש * עדי יכין
5	❖ השלכות לטווח קצר וארוך - פגיעה עצמית, אובדנות, סמים, יחסי מין, נשירה, עבריינות	15:00 - 9:00	מפגש ארוך יום שלישי 29.9.2020 * איריס ישראלי * פיראס אבו גוש * עדי יכין
2	❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות		
2	❖ ה"תמונה הקלינית" של הילד שעבר פגיעה מינית. השפעות קצרות וארוכות טווח. השלכות נפשיות (כגון: הפרעה פוסט טראומטית מורכבת, סומטיזציה, דיסוציאציה וכד'...) ודרכי טיפול באוכלוסייה זאת ❖ הילד האסימפטומטי. האם כל ילד שעבר פגיעה מינית חייב טיפול? ❖ מתי נדרש הערכה פסיכיאטרית וחשיבה על טיפול תרופתי?..	12:15 - 15:30	מפגש קצר 1. יום ג': 13.10.2020 * ד"ר פורטו בן הרוש * פיראס אבו גוש * עדי יכין
2	❖ תפקיד חוקר הילדים וסמכויותיו קשרים בין הקהילה למוסדות הממשלתיים	12:15 - 15:30	מפגש קצר 2 אוקטובר 2020 * דניאלה מליק שטרן * פיראס אבו גוש * עדי יכין
2	❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות		
2	❖ השאלה הישירה, איך שואלים? מתי שואלים? השלכות של השאלה הישירה. התנסות חווייתית	12:15 - 15:30	מפגש קצר 3 יום ג' 27.10.2020 עופרה בן דוד * פיראס אבו גוש * עדי יכין
2	❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות		
2	❖ טראומטיזציה משנית, בקרב אנשי מקצוע - איפה כל זה פוגש אותי? התמודדות רגשית של המטפל.	12:15 - 15:30	מפגש קצר 4 נובמבר 2020 * ברברה רייכר * פיראס אבו גוש * עדי יכין
2	❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות		

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ העברה, העברה נגדית, השלכות... "סיפור" הילד משתחזר בחדר הטיפולים. 	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 5</p> <p>יום ג נובמבר 2020</p> <p>* מרב סבן</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות 		<p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ השלכות של פגיעה מינית עם התמקדות על התופעה של דיסוציאציה. 	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 6</p> <p>נובמבר 2020</p> <p>* ד"ר פורטו בן הרוש</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ שיטות טיפול ממוקדי טראומה: DBT ❖ הצגת מקרה - Case Study ← דיון. 	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 7</p> <p>יום ג נובמבר 2020</p> <p>* רחל סובר</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ רגישות תרבותית בטיפול (החברה הערבית, המגזר החרדי, דתיים וכד') 	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 8</p> <p>דצמבר 2020</p> <p>* נדיה מסארווה</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ פגיעה מינית באינטרנט וברשתות החברתיות. היכרות עם התופעה, התערבות מערכתיות בהקשר של פגיעה מינית "וירטואלית". ❖ דרכי טיפול בפגיעה מינית באינטרנט. האם זה דומה לטיפול בילדים/מתבגרים שעברו בפגיעה מינית באופן אחר? דרכי מניעה. 	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 9</p> <p>יום ג דצמבר 2020</p> <p>* איריס הלמן</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
5	<ul style="list-style-type: none"> ❖ עבודה עם הורים ❖ סדנא חוויתית וכלים טיפוליים נוספים 	9:00-15:00	<p>מפגש ארוך</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2	<p>לעבודה עם ילדים שעברו פגיעה מינית</p> <p>❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות</p>		<p>חנוכה</p> <p>דצמבר 2020</p> <p>* ברברה רייכר</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<p>❖ השלכות של פגיעה מינית על ההורים ועל המשפחה, כאשר הפגיעה מחוץ למשפחה.</p>	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 10</p> <p>דצמבר 2020</p> <p>* מרב סבן</p>
2	<p>❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות</p>		<p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2	<p>❖ ואיפה זה פוגש אותנו?</p> <p>❖ קונפליקטים ודילמות של איש המקצוע במפגש עם נפגע אלימות מינית</p> <p>❖ עמדות רגשיות כלפי ילדים נפגעי תקיפה מינית והתמודדות עם העמדות הרגשיות של המטפל.</p> <p>❖ משוב חשיבה ותכנון להמשך...</p> <p>❖ ליווי התנסות קלינית בקבוצות קטנות</p>	12:15 - 15:30	<p>מפגש קצר 11</p> <p>ינואר 2021</p> <p>* ברברה רייכר</p> <p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>
2			<p>* פיראס אבו גוש</p> <p>* עדי יכין</p>

מחוז ירושלים קורסי בחירה קיץ 2020

שם הקורס: "פסיכולוגיה חינוכית מערכתית משפיעה"

קורס מתקדם לפסיכולוגים חינוכיים מנוסים

הקורס נבנה על ידי חברי הפורום המערכת

מרה: אפרת שהם אלימלך, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנהלת שפ"ח מטה יהודה. יתכנו מרצים נוספים.

אוכלוסיית יעד: פסיכולוגים חינוכיים מומחים או בשלבי התמחות מתקדמים שלמדו קורס מערכתי בסיסי.

תיאור הקורס: הקורס הנוכחי, בהלימה עם התכנית האסטרטגית, מיועד להקנות לפסיכולוגים ידע ומיומנויות אשר יאפשרו להם ליצור עמדה רלוונטית ומשפיעה אל מול מערכות החינוך בהם הם עובדים. הקורס יתבסס על נושאים רלוונטיים ותיאוריות מגוונות להעמקת תפיסת תפקיד הפסיכולוג החינוכי, ההבנה מערכתית והיכולת לזיהוי צרכים ופערים בתוך המערכת, באופן שיאפשר תכנון התערבויות מתאימות. הקורס יתמקד בהקניית כלים לעבודה עם מנהלים ועם צוותי חינוך, במטרה להבין את הדינמיקה המערכתית ארגונית, ולקדם את בית הספר כסביבה מיטיבה עבור הילד, תוך הבנה של תהליכי שינוי. בהתאם לכך יתבסס הקורס על שלושה מרכיבים:

- ד. היבטים ומרכיבים של הסביבה החינוכית מתוך התבוננות במושגים "אקלים", "סביבה מיטיבה" והבנת האתגרים העכשוויים איתם מתמודדת מערכת החינוך כגון חוק השילוב וההכלה.
- ה. גישות וכלים להבנה, והתערבות מערכתית, מפרספקטיבות תיאורטיות שונות.
- ו. עבודה עם מנהלים תוך התייחסות לסוגיות ניהוליות ומנהיגותיות.

מטרות הקורס:

- ד. גיבוש תפיסה מעודכנת של מקום הפסיכולוג החינוכי כדמות משפיעה ומשמעותית במערכת החינוך.
- ה. רכישת ידע והבנה לגבי אתגרים של מערכת החינוך, מורכבות תפקיד המנהל, תהליכי שינוי ותהליכים מרכזיים הקשורים לקידום סביבה מיטיבה עבור התלמיד.
- ו. רכישת כלים ספציפיים להתבוננות ולהתערבות מערכתית.

אופן הלמידה: הלומדים יחשפו לתיאוריות, גישות ומודלים מרכזיים הרלוונטיים לעבודתו של הפסיכולוג החינוכי תוך שילוב של חומר תיאורטי, דיונים התנסויות חווייתיות ותיאורי מקרה. במהלך הקורס ידונו וינתחו אירועים ארגוניים- מערכתיים, דרכי אבחון והתערבויות ושאלות עקרוניות הנוגעות לקשר שבין תיאוריה למעשה, ולגיבוש זהות פרופסיונאלית בזיקה לזהות ולתפיסת תפקיד הפסיכולוג החינוכי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

דרישות הקורס: השתתפות רציפה ופעילה במפגשים, **ומטלת גמר**, אשר תכלול עבודה שיגיש הלומד ובה תיאור מומשג של אבחון והתערבות במערכת (או של תכנון התערבות), אשר יתבססו על החומר הנלמד ועל ההתנסות המעשית.

היקף הקורס: 6 מפגשים מרוכזים בני 6.6 שעות אקדמאיות כל אחד. סה"כ 40 שעות:

תאריכים: 2.7.20, 7.7.20, 8.7.20, 14.7.20, 15.7.20, 22.7.20 בשעות 9:00 - 15:00

סילבוס יפורסם בהמשך

קורסי בחירה מחוז דרום

שם הקורס: "דואט" - טיפול רפלקטיבי בילדים, בהורים ובצוותים חינוכיים

מראות: פרופ' נעמה עצבה פוריה, פסיכולוגית התפתחותית. ראשת המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית באוניברסיטת בן גוריון, ראשת מרכז "דואט", אוניברסיטה בן גוריון.

יפית חסן, פסיכולוגית חינוכית, מנהלת שפ"ח שדרות ומנהלת "הבית להורות".

תיאור כללי של הקורס: חווית המורה הפוגש את המח המיוחד של תלמיד לקוי למידה הנה מורכבת ולשם היכרות עמה, יש לעבור תהליך מעמיק של בחינה רפלקטיבית, לצד רכישת מיומנויות בו זמנית. בקורס נלמד על תיאוריות מרכזיות בתחום התפתחות המתבגר, ויצירת קשרים משמעותיים. יינתן דגש לתיאוריות ההתקשרות ולגישות התערבות מבוססות מנטליזציה, עליהן מבוסס מודל ההתערבות הטיפול הרפלקטיבי - "דואט". זהו מודל המבוסס על תוכנית התערבות שנוצרה במרכז לרפלקטיביות ב LA, אשר עבר פיתוח והתאמה לישראל על ידי פרופ' נעמה עצבה פוריה. עוד נעמיק את הידע בנוגע ללקויות למידה ובעיות התנהגות, ונחשוב על דרכי ההתמודדות השונים של מורים עם תלמידים החווים קשיים בנושאים אלו.

מטרות הלמידה: הקניית ידע תיאורטי וכלים להבנת תהליכי מנטליזציה וביטויי רפלקטיביות בקשר הטיפולי בעבודה עם צוותי חינוך ותלמידים לקויי למידה, תוך דגש על חשיבות הקשר הרפלקטיבי ביניהם. ההשתלמות תרחיב את הידע וההבנה בתחום ותסייע בפיתוח טכניקות לעבודה של צוותים חינוכיים בהתמודדות עם ילדים החווים קשיים בנושאים אלו.

נושאי הקורס: תיאורית ההתקשרות, גישות מנטליזציה בעבודה עם ילדים, לקויות למידה, בעיות התנהגות, חיזוק דימוי עצמי של הילדים, חיזוק הקשר מורה-ילד.

אופן הלמידה: הקורס ישלב למידה תיאורטית לצד תרגול מעשי של החומרים הנלמדים. המשתתפים יוזמנו להביא מקרים אותם הם פוגשים בשדה ויחד נעשה חשיבה ועיבוד למקרים אלו.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים המעוניינים להרחיב את החשיבה ואת אופני ההתבוננות על הקשר מורה-ילד, בייחוד בהקשר של לקויות למידה ובעיות התנהגות. העמקת ההבנה ושינוי המיינד לתפיסה הרפלקטיבית (מנטליזציה).

דרישות הקורס: נוכחות מלאה. קריאת חומר תיאורטי. השתתפות פעילה בהצגת המקרים, כתיבת עבודה.

מקום הקורס: באר שבע (לגבי המיקום המדויק תועבר הודעה בהמשך).

היקף הקורס: 40 שעות אקדמאיות

מועדי הקורס: במהלך 6 ימי מרוכזים אחת לשבוע, בימי רביעי בין השעות: 09:00-15:00 בתאריכים: 06/11, 30/10, 23/10, 25/09, 18/09, 11/09.

עלות: 765 ש"ח

מבנה הקורס והתכנים:

הנושא הנלמד	
מפגש היכרות, תיאורית ההתקשרות	מפגש ראשון
במפגש זה מוצג המושג "היכולת הרפלקטיבית", העומדת בבסיסה של התקשרות בטוחה. השפה הרפלקטיבית מאפשרת להבין התנהגות של אחר כמונעת מתוך מצבים מנטאליים, כגון מחשבות, מניעים, כוונות, רצונות ורגשות ולתרגם אותם למילים בקשר. כמו כן, מוגדרת מטרת העל של הקורס - "לחזק את היכולת להתבוננות דרכה ניתן יהיה להבין טוב יותר את המחשבות והרגשות העומדים בבסיס ההתנהגות שלי כמורה ושל הילדים והוריהם".	פרופ' נעמה עצבה-פוריה
גישות מנטליזציה	מפגש שני
נלמד על רמות שונות של מנטליזציה, נעמיק בהבדלים בין מנטליזציה אוטומטית לבין מנטליזציה נשלטת, נלמד כיצד היכולת למנטליזציה משתנה בלחץ, וכן על הפרעות במנטליזציה.	פרופ' נעמה עצבה-פוריה
לקויות למידה	מפגש שלישי
במפגש יוצג הנושא של לקויות קשב וריכוז תוך התייחסות למאפיינים של לקויות שונות וההתמודדויות של הילדים עם הקשיים השונים. תוצג האטיולוגיה של לקויות למידה ויערך דיון באופנים בהם ניתן לסייע לילדים להתמודד עם קשיים אלו במסגרת הכיתתית.	יפית חסן
בעיות התנהגות ו-ADHD	מפגש רביעי
במפגש זה נדון על אופני ההתפתחות של אסטרטגיות לוויות עצמי, והתרומה של פונקציות ניהוליות לוויות עצמי. נדבר על אימפולסיביות ועל הקושי להשהות תגובה. ננסה להבין מדוע ילדים עם לקויות למידה נוטים לחוות קשיים בוויות העצמי ולהתנהג באימפולסיביות. ועל האופנים בהם המורה יכול לתרום לתלמיד ברכישת אסטרטגיות לוויות עצמי.	יפית חסן
ערך עצמי, דימוי עצמי, וויסות עצמי רגשי והתנהגותי.	מפגש חמישי
במפגש זה נדון על מהות המושגים ערך ודימוי עצמי. נדון בהם הן בהקשר לתלמידים הסובלים מלקויות למידה, והן בהקשר למורים שעלולים לחוש קושי ותסכול נוכח התנגדות התלמיד ללמידה, התקדמות איטית בלמידה, ועוד. במפגש זה יוצגו גם מושג הוויות הרגשי ומודל "מעגל הביטחון".	פרופ' נעמה עצבה-פוריה
מודל "דואט" לטיפול רפלקטיבי עם צוותים חינוכיים, הצבת גבולות, העצמה, חיזוק יכולות, והגברת מוטיבציה.	מפגש שישי
לאחר שעסקנו בקשיים ובנקודות הקשות יותר בקרב ילדים בעלי לקויות למידה, נחשוב יחד כיצד המורה יכול להעצים, לחזק, ולהגביר את יכולות התלמידים הללו. נדון על החשיבות המכרעת שיש ביצירת קשר בטוח בין המורה לילד, וכיצד התקשורת הרפלקטיבית עשויה לסייע להם בכך. נדון על מספר סוגי תקשורת	פרופ' נעמה עצבה-פוריה + יפית חסן

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שונים. נחשוב יחדיו מהם היתרונות והחסרונות של סוגי התקשורת הללו. נדון באופנים השונים ליצירת תקשורת מיטיבה עם התלמידים וכיצד הדבר ישפיע על הקשר מורה-ילד, ועל הלמידה וההתפתחות של הילד.	
---	--

ספרות רלוונטית

- Atzaba-Poria, N. (2015). The Israeli reflective Parenting Program: rational, findings and implications. Unpublished manuscript. Psychology Department, Ben-Gurion University of the Negev, Beersheva, Israel.
- Fonagy, P. & Allison, E. (2012). What is mentalization? The concept and its foundations in developmental research. In N. Midgley & I. Vrouva (Ed.), *Minding the child* (pp. 11-34). UK: Routledge.
- Grienerberger, J., Popek, P., Stein, S., Solow, J., Morrow, M., Levine, N., Alexander, D., Ibarra, M., Wilson, A., Thompson, J., & Lehman, J. (2005). Reflective Parenting Program Workshop Training Manual. Unpublished manual, Wright Institute Los Angeles, Los Angeles,
- Slade, A. (2005). Parental reflective functioning: An introduction. *Attachment & Human Development*, 7, 269-281.
- Verschueren, K., & Koomen, H. M. (2012). Teacher-child relationships from an attachment perspective. *Attachment & Human Development*, 14(3), 205-211.
- Winnicott, D. W. (1971). *Playing and reality*. London: Routledge, 1971.
- Yatziv, T., Gueron-Sela, N., Meiri, G., Marks, K., & Atzaba-Poria, N. (2018). Maternal mentalization and behavior under stressful contexts: The moderating roles of prematurity and household chaos. *Infancy*, 21, 312-331.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: התערבות במצבי משבר וחירום

שם המרצה: יפית חסן, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנהלת השרות הפסיכולוגי בשדרות.

תיאור כללי של הקורס: הפסיכולוג החינוכי עסוק בחלק ניכר מזמנו בהתערבויות מערכתיות ופרטניות בזמן משבר. הן יכולות להיות בעקבות משברים נקודתיים (אלימות, פגיעות מינית, סיכון אובדני, תאונות דרכים, מחלה וכד'), או במצבי חירום ארציים ועל רקע איומים ביטחוניים. ההכשרה בתחום כוללת התייחסות לתשתית החוסן של המערכת החינוכית, למידה של התערבות מערכתית בזמן משבר והכשרה בסיסית בנושא עקרונות ההתערבות בנפגעי טראומה.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים.

אופן הלמידה: למידה תיאורטית, סימולציות, משחקי תפקידים, עבודה בקבוצות. במהלך הקורס ישולבו הצגות מקרה והלמידה הינה חווייתית, תוך התייחסות לדפוסי ההתמודדות של כל לומד.

דרישות הקורס: הצגת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס.

מקום הקורס: שפ"ח שדרות

היקף הקורס: 56 שעות.

מועדי הקורס: הקורס יתקיים במהלך 7 מפגשים מרוכזים בין השעות: 09:00 – 16:00 .

בתאריכים: 23/12/19, 24/12/19, 25/12/19, 30/12/19, 13/01/20, 10/02/20, 2/3/20
(תאריך רזרבי: 09/03/20)

עלות הקורס: 791 ₪

מדינת ישראל
משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף פסיכולוגיה

מבנה הקורס

מספר היחידות	התוכן	הנושא הנלמד
1	היכרות עם המנחה, היכרות עם הלומדים, חווה בין המנחה ללומדים.	מפגש ראשון
2	עבודה חווייתית על אירועי חיים של הלומדים וזיהוי מוקדי הכוח להתמודדות (גשר מאחד ודומיו) התייחסות לתהליכי אבל נורמטיביים וטראומתיים	מושגי יסוד
2	הגדרה של מצבי חירום והבנה של השפעתם על המערכת החינוכית (שבירת רצפים)	הבחנה בין טראומה וחירום
1	בניית חוסן אישי, כיתתי ומערכתי	בניית חוסן
1	התארגנות מוקדמת למצבי חירום במערכת החינוך	צל"ח
1	התארגנות באירועים רחבי היקף, כולל הצורך בניוד עובדים. עבודה בחדרי מצב	התארגנות בזמן חרום
1	עבודה עם צוות הניהול וחדר מורים, עבודה בכתות, הודעות להורים ותמיכה לפסיכולוג המתערב	תהליכי עבודה מערכתיים בטראומה
1	הבטים ייחודיים של הגיל הרך בעבודה בחירום הרך	עבודה בחירום בגיל הרך
1	מניעת שחיקה וטראומה משנית אצל מטפלים	מי יציל את המציל
4	המפגש עם תוקפנות – תפקיד הפסיכולוג החינוכי בהתערבות רב מימדית מול בעיות התנהגות, הבנה של ההשפעה הרחבה של המפגש עם תוקפנות, מחקרים עדכניים בנושא, הבנת פשר התוקפנות, התערבויות פרטניות, משפחתיות ומערכתיות מתוך תפיסה תאורטית רחבה עם יישומים פרקטיים	התמודדות עם בעיות התנהגות
4	הסוד, הבושה, הנטייה לפיצול המאפיינים טראומה מינית. עבודה בתוך ספק ושאלות ישירות. מפיצול לאינטגרציה - עבודה עם הגורמים השונים בבית הספר ובקהילה בתחום זה.	מאפייני הטראומה המינית והתמודדות עם אירועים מיניים בבית הספר
4	מבוא, גורמי סיכון וחוסן, הערכת סיכון אובדני	מניעת אובדנות
4	התערבות ראשונית עם תלמיד, משפחה, ומערכת	מניעת אובדנות
1	חובת הדיווח, סודיות, אישור הורים לטיפול ועוד	אתיקה בחירום
3	הצגות מקרה של משתתפי הקורס שילוו את הקורס עד לסיומו	ניתוח מקרים
5	CBT, גישות טיפול גוף-נפש (ביו פידבק, דמיון מודרך, EMDR ועוד), גישות באמצעות הבעה ויצירה (ביבליותרפיה, אמנות ועוד)	התערבות במצבי משבר וטראומה בגישות שונות
1	התייחסות בעבודה עם הורים, משפחה והצוות החינוכי	החשיבה האקולוגית
1		סיכום הקורס

רשימה ביבליוגרפית תתווסף בקרוב.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם הקורס: הנחיית קבוצות במערכת החינוך

מנחה: חיאית צפניה, יו"ר הפורום המערכתי באגף פסיכולוגיה ובמחוז מרכז.
פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנחת קבוצות, צוות ניהול שפ"ח כפר-סבא, קליניקה פרטית.

מטרת הקורס: למידה על תהליכים קבוצתיים ומיומנויות הנחיית קבוצה בכלל, ובמערכת החינוך בפרט, ברמה תיאורטית וחוייתית.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים חינוכיים מתמחים ומומחים המנחים או מעוניינים להנחות קבוצה במסגרת עבודתם.

הלמידה בקורס: תאפשר רכישת כלים בסיסיים לתכנון, הבנת הדינמיקה והנחייה של קבוצה תוך התמקדות בקבוצות של צוותי חנוך וילדים, הנערכות במסגרות החינוך ובשפ"ח.

אופן הלמידה: למידה תיאורטית, התנסות, התבוננות בתהליכים קבוצתיים ב"כאן ועכשיו" והבאת מקרים לצורך תרגול ולמידה.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה (בהתאם לכללי המדרשה), קריאת חומר תיאורטי והצגת מקרה.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות.

מועדים: 12 מפגשים מתוכם 11 מפגשים בימי ד' בשעות 13:00 - 15:30 :
13/11/19 , 20/11/19 , 04/12/19 , 01/01/20 , 15/01/20 , 22/01/20 , 22/01/20 , 05/02/20 , 19/02/20 ,
01/04/20 , 18/03/20 , 04/03/20

ויום למידה ארוך בתאריך 25.12 בין השעות 9:15 - 15:15

מיקום: שפ"ח יואב (צומת מסמיה)

עלות: 765 ש"ח

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

מבנה המפגשים:

יחידות לימוד	הנושא הנלמד	
3	הקמת קבוצה לומדת, היכרות בקבוצה, הגדרת הסטינג, מאפייני השלב הראשון בקבוצה.	מפגש 1
3	הקשר בין תיאוריה לאקלים קבוצתי ומערכתי דרך התיאוריות של ביון ותיאוריית ההתקשרות. הגורמים התרפויטיים בקבוצות של מבוגרים (יאלום) וילדים (אצל שכטמן). תרגול מקרה	מפגש 2
3	סוגי קבוצות, מטרת הקבוצה והקשר למבנה ולתוכן, תכנון קבוצה, סטינג, ושלבי התפתחות קבוצה על פי מודלים התפתחותיים שונים: מקנזי ולוסלי וביון. תרגול מקרה	מפגש 3
7	המשך שלבי התפתחות קבוצה על פי מודלים התפתחותיים שונים: תיאוריית יחסי אובייקט טוקמן, ואורן. הקבוצה כשלם על פי ביון ופוקס, הלא מודע הקבוצתי, תפקידים בקבוצה. תפקיד המנחה (רוזנווסר), הנחיה בקו. תרגול מקרה	מפגש 4
3	מודל הקונפליקט המוקדי, דרכי התערבות, עבודה עם ה"כאן ועכשיו" (יאלום). תרגול מקרה	מפגש 5
3	שיח רגשי בקבוצה על פי גישות ממוקדות רגש, אינטליגנציה רגשית ומודל של חלי ברק. תרגול	מפגש 6
3	עבודה עם קונפליקטים והתנגדות על פי מודלים ותיאוריות שנלמדו בשיעורים הקודמים, חלי ברק ועוד. תרגול	מפגש 7
3	הנחיית קבוצת מורים: רציונאל, תפיסת תפקיד הפסיכולוג החינוכי, תפיסת תפקיד המורה, הקונטקסט המערכתי, סטינג, עבודה עם המנהל, מרחב פוטנציאלי קבוצתי ע"פ ויניקוט. תרגול	מפגש 8
3	אקלים חינוכי מיטבי, הדגמה וחשיבה על סדנאות לחדר מורים בנושאים רלוונטיים. תרגול	מפגש 9

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

3	הנחיית קבוצות ילדים (מתוך שכטמן): רציונאל, סוגי קבוצות, תיאוריות, הנחייה, עבודה עם התנגדות, פעילות קבוצתית. תרגול	מפגש 10
3	תהליכי סיום ופרידה בקבוצה ברמה תיאורטית (צבי עמלי, זיו וברהב, מודלים ותיאוריות שנלמדו) ודרך התבוננות על התהליכים הקבוצתיים שהתרחשו, עיבוד חוויות הלמידה. תרגול	מפגש 11
3	סיום ופרידה בקבוצה, סיכום התהליך הקבוצתי	מפגש 12

ביבליוגרפיה:

אורן, א' (2017). "מנחה וקבוצה כיחסי הורה-ילד המשתנים עם השנים." מודל מטאפורי להתפתחות הקבוצה בשלבים. מקבץ, כתב העת להנחיה וטיפול קבוצתי, כרך 22, גיליון 1, עמ' 85-108

ברון, ר' ס', קר נ' לי ומילר, נ' (2004). תהליך קבוצתי, החלטה קבוצתית, פעולה קבוצתית. קרית ביאליק: הוצאת "אח" בע"מ.

דור חיים, פ. (2011). 'קבוצה ודינמיקה קבוצתית בראי הפסיכולוגיה החינוכית.

. <https://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2574> נדלה מאתר פסיכולוגיה עברית

דור חיים, פ' (2016). הנחיית קבוצות מנקודת המבט של תיאוריית ההתקשרות התקשרות בטוחה והתקשרות בלתי בטוחה בקבוצה. מקבץ כתב העת הישראלי להנחיה וטיפול קבוצתי כרך 21 גיליון 1, עמ' 9-23.

היקסון, א' (2004). פעילויות יצירתיות בעבודה קבוצתית. קרית ביאליק: הוצאת "אח" בע"מ.

זיו, י' וברהב, י' (2001). מסע קבוצתי המדריך למנחה קבוצות. תל אביב: הוצאת גל בע"מ.

יאלום, א' ולשץ', מ' (2006). טיפול קבוצתי תיאוריה ומעשה. כנרת, זמורה-ביתן, דביר- מוציאם לאור בע"מ ולהוצאת הספרים ע"ש י"ל מאגנס האוניברסיטה העברית בע"מ.

עמלי, צ' (2013). שלום ילד, שלום אדם – חוויות הפרידה ושיח פרידה בחיים ובקשר טיפולי. הרצאה באגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית. יום עיון בנושא פרידות. מכון מופת, תל-אביב. נדלה מהרשת.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

רוזנוסר, נ' ולירון, נ' (עורכים) (1998). הנחיית קבוצות מקראה. הוצאת המרכז לחינוך קהילתי ע"ש חיים ציפורי.

רוטאן, ג' ס' וסטון, ו' נ' (2004). פסיכותרפיה קבוצתית, גישה פסיכודינמית, תפקידי המטפל הקבוצתי. קרית ביאליק: הוצאת "אח" בע"מ.

שכטמן, צ' (2010). ייעוץ וטיפול קבוצתי בילדים ומתבגרים תיאוריה, מחקר וטיפול. הוצאת ספרים אקדמית יזרעל.

שאל, ד' (2012). איך יכול מנהל ביה"ס לסייע לתהליכים רגשיים מיטיבים בבית ספרו. נדלה מאתר פסיכולוגיה עברית

<https://www.hebpsy.net/articles.asp?t=0&id=2742>

אתרים:

אתר "קבוצות" <http://www.igroups.co.il/articles.asp>

מקבץ- כתב עת. אתר עמותת ישראלית להנחיה וטיפול קבוצתי

<https://www.isragroupttherapy.org.il/magazines/%D7%9E%D7%A7%D7%91%D7%A5-%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%9E%D7%91%D7%A8-2017>

האתר של חלי ברק שטיין <https://www.helibarak.com/articles>

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הרשמה

לפרטים אודות דרכי ההרשמה לקורסים באוניברסיטת חיפה

לפרטים אודות דרכי ההרשמה לקורסים במכללת לוינסקי לחינוך

לפרטים אודות דרכי ההרשמה לקורסים באוניברסיטה העברית

לפרטים אודות דרכי ההרשמה לקורסים במכללת ספיר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הרשמה מחוז חיפה-צפון:

מידע אודות ההרשמה מחוז חיפה וצפון:

אוניברסיטת חיפה

שנה"ל תש"פ

2019/2020

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

המדרשה הארצית ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה חינוכית, שפ"י

תאריך _____

טופס בקשה ללימודים במדרשה תש"פ

יש להירשם במקביל לרישום הידני גם באופן מקוון – **לרישום מקוון לחצו כאן**.

חשוב להדגיש - שהרישום תופס רק לאחר שהתשלום והרישום הידני הגיעו למיקי.

יש להירשם באופן מקוון ובמקביל לשלוח טופס חתום עם המלצה של מנהל/ת השפ"ח והמחאת התשלום לידי:

הפקולטה למדעי החברה (לידי גבי מיקי וינקלר)
אוניברסיטת חיפה
שדרות אבא חושי 199
הר הכרמל, חיפה 3498838

חובה על כל תלמיד להירשם ללוח המודעות של המדרשה בכתובת <http://app.hevra.haifa.ac.il/~miki-messages> אחרת לא יקבל מידע חיוני ללימודיו. באתר אנו מפרסמים מידע והודעות שונות כגון: פרסום חדרי לימודי, ביטולי שיעורים. אי ביצוע פעולת הרישום על ידי התלמיד ללוח המודעות הינה על אחריותו!

מועד אחרון לרישום מקוון : 1.9.2019 ההמחאה צריכה להתקבל בדואר עד 15.9.19

כדאי להקדים ולהירשם, מספר המקומות בכל קורס מוגבל וההרשמה נעשית לפי סדר הגעת הטפסים וההמחאות. ניתן לשלוח המחאה דחוויה למועד התחלת הקורס.

הערה לתשומת לב הנרשמים: התשלומים כוללים 150 ₪ דמי הרשמה לקורס, שלא יוחזרו גם אם הלומד יחליט לבטל את השתתפותו במרוצת חודש יוני ועד לפתיחת קורסי הקיץ. מי שיבטל את השתתפותו החל מהשיעור השני לא יקבל החזר תשלום כלשהו.

מאחלות לכולנו שנת למידה פוריה
עדה שנפלד, אסנת יפה מנור
רכזות שלוחת חיפה וצפון של המדרשה.

אליסה אלון
פסיכולוגית מחוזית
מחוז צפון

ד"ר דניאלה פלד
פסיכולוגית מחוזית
מחוז חיפה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

תאריך _____

הטופס החתום והמחאת התשלום צריכים להגיע בהקדם האפשרי לידי:

גב' מיקי וינקלר

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי החברה

שדרות אבא חושי 199

הר הכרמל, חיפה 3498838

חובה על כל תלמיד להירשם ללוח המודעות של המדרשה אשר כתובתו :

<http://app.hevra.haifa.ac.il/~miki-messages>, אחרת לא יקבל מידע חיוני ללימודיו. באתר אנו

מפרסמים מידע והודעות שונות כגון : פרסום חדרי לימודי, ביטולי שיעורים.

אי ביצוע פעולת הרישום על ידי התלמיד ללוח המודעות הינה על אחריותו!

כדאי להקדים, כי מספר המקומות בכל קורס מוגבל וההרשמה נעשית לפי סדר הגעת הטפסים וההמחאות.

ניתן לשלוח המחאה דחוויה למועד התחלת הקורס.

שם הפסיכולוג/ית: _____ מחוז _____

כתובת: _____

ת.ז. _____ כתובת דוא"ל: _____

שפ"ח: _____ טל. בשפ"ח: _____

טל. נייד: _____ טל. פרטי: _____

ותק בעבודה כפסיכולוג: _____ מס' רישום בפנקס הפסיכולוגים: _____

טרום-מתמחה / מתמחה / מומחה / מדריך (נא להקיף בעיגול)

סדר עדיפות של הקורסים המבוקשים:

1. מס' קורס _____ שם הקורס: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

2. מס' קורס _____ שם הקורס: _____

3. מס' קורס _____ שם הקורס: _____

נא לפרט את הידע והניסיון לפי הקריטריונים לקורס שבקשת:

1. _____

2. _____

3. _____

הערות והמלצות מנהלת השפ"ח:

שם מנהלת השפ"ח _____

חתימת מנהלת השפ"ח _____

לא יתקבל טופס ללא חתימת מנהל השפ"ח! ההרשמה נקלטת רק לאחר העברת טפסי הרישום, והתשלום בפועל.

הערה לתשומת לב הנרשמים:

התשלומים כוללים 150 ש"ח דמי הרשמה לקורס, שלא יוחזרו גם אם הלומד יחליט לבטל את השתתפותו במרוצת חודש ספטמבר ועד לפתיחת שנה"ל. מי שיבטל את השתתפותו החל מהשיעור השני לא יקבל החזר תשלום כלשהו.

במקביל לרישום בטופס זה יש להירשם בטופס המקוון, ולצרף 2 המחאות:

1. תשלום של 150 ש"ח עבור דמי ההרשמה.
2. המחאה נוספת על יתרת הסכום לתשלום עבור הקורס (אותה ניתן לרשום ליום פתיחת הקורס)

לקישור לטופס המקוון - [לחצו כאן](#).

במקרה של ביטול ההרשמה לא יוחזר סכום הרישום (150 ש"ח)

חובה על הנרשם לוודא הגעת התשלום לידי מיקי וינקלר באוניברסיטת חיפה

(אפשרי במייל mvinkler@univ.haifa.ac.il)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הרשמה מחוז מרכז:

מכללת לוינסקי לחינוך
מעל 100 שנים של הכשרת מורים
לימודי תעודה ופיתוח מקצועי

מידע אודות ההרשמה

מחוז מרכז ומחוז תל אביב:

מכללת לוינסקי לחינוך לימודי תעודה ופיתוח מקצועי

סגל לימודי תעודה ופיתוח מקצועי:

פרופ' יוסי רענן, ראש אקדמי

משה אבולו, מנהל

טליה ליבנה, ראשת מינהל

שרון חמישה, מזכירה

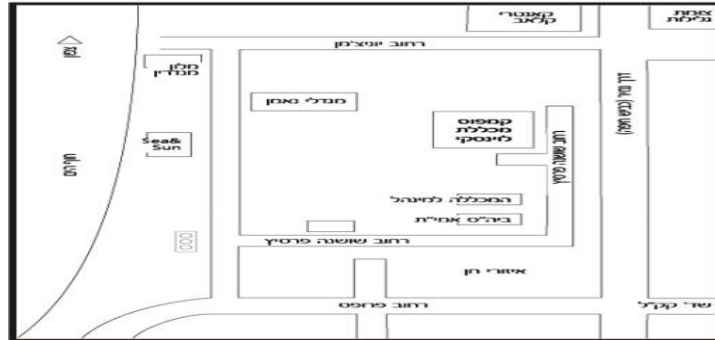
לרשות המשתמשים במכללה עומדים השירותים הבאים:

המשתלמים רשאים להשתמש בספרייה האקדמית של המכללה. לצורך השאלת ספרים הם יידרשו להפקיד בגזברות המכללה פיקדון על סך 200 שקלים, שיוחזר להם עם סיום הלימודים.

- הודעות על שינוי במערכת הלימודים או במיקום הכיתות יישלחו למשתלמים באמצעות מסרונים לטלפון הנייד.
- במכללה פועלת קפיטריה כשרה, ופועלת חנות לציוד משרדי. לרשות המשתלמים מגרשי חנייה לא תשלום

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הליך הרישום לשנת הלימודים תש"פ

הרישום לקורסי המדרשה לפסיכולוגיה חינוכית מתבצע באמצעות כתובת המייל של לימודי תעודה ופיתוח מקצועי של מכללת לוינסקי לחינוך: shefi@levinsky.ac.il

התשלום יתבצע אך ורק באמצעות כרטיסי אשראי. לומדים שאין ברשותם כרטיס אשראי יצרו קשר עם מזכירות לימודי תעודה ופיתוח מקצועי במכללה, לקבלת אישור חריג לתשלום בצ'ק, שיועבר למכללה עד שבועיים לפני תחילת הלימודים.

להרשמה המקוונת יש לצרף את טופס ההרשמה המופיע בעמוד הבא של חוברת זו (הטופס מצוי גם באתר), הכולל את חתימת מנהל השפ"ח, כקובץ סרוק מצורף.

ההרשמה הראשונה אינה בבחינת מתן אישור סופי לקבלה לקורס. אישור סופי לקבלה לקורס יישלח אליכם במייל בסמוך לסיום תקופת הרישום.

טופס שיגיע ללא פרטי אמצעי תשלום לא יתקבל.

תאריך אחרון: הטופס החתום ע"י מנהל/ת השפ"ח והתשלום צריכים להגיע עד ליום 31.7.2019. פסיכולוגים הנקלטים לעבודה בתחנות שפ"ח לאחר 1.8.2019 יוכלו להירשם עד 1.9.19 על בסיס מקום פנוי.

גמלאים ומדריכים חיצוניים בשפ"חים: יכולים להירשם אחרי 1.8.2019 על בסיס מקום פנוי ולפי שיקולי דעת של הפסיכולוג המחוזי ורכז השלוחה של המדרשה.

ביטול הרשמה: עד שבועיים לפני מועד פתיחת הקורס, ניתן לקבל החזר תשלום בקיזוז 150 ₪ דמי הרשמה. לאחר מועד זה, ביטול הרשמה לקורס יחויב בעלות מלאה של הקורס.

חתימת מנהל: חתימה על הטופס משמעה עמידה של הלומד בדרישות ההרשמה לקורסים ואישור המנהל ללימודיו.

בשאלות מקצועיות נא לפנות למנהלי השפ"חים או לרכזות המדרשה ירדנה יערי לוי או יעל שפר תמיר ולא למזכירות היחידה ללימודי תעודה ופיתוח מקצועי של מכללת לוינסקי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

לאנשי המזכירות אין ידע או סמכות לקבוע בשאלות מקצועיות, בדרישות מוקדמות לקורסים וכו'.

ליצירת קשר:

רכזת המדרשה של מחוז מרכז - ירדנה יערי לוי . מייל: yardena_524@walla.com

רכזת המדרשה של מחוז תל-אביב-יעל שפר תמיר. מייל: yaelscha@gmail.com

טלפון המכללה: 03-6902465/483 פקס: 03-6902493

הרשמה נעימה ולימודים פוריים!

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

טופס הרשמה – מדרשה מחוז מרכז ומחוז תל אביב

למילוי על ידי מזכירות המכללה:

תאריך קבלת הטופס: _____

אישור אמצעי תשלום: _____ (במידה וחסר – להשיב הטופס לנרשם)

קיום חתימת מנהל/ת: _____ (במידה וחסר – להשיב הטופס לנרשם)

תאריך משלוח הטופס: _____

לכבוד: טליה ליבנה / שרון חמישה
 לימודי תעודה ופיתוח מקצועי, מכללת לוינסקי לחינוך
 רח' שושנה פרסיץ 15 ת"א 61481
 פקס: 03-6902493 טלפון: 03-6902465/483 shefi@levinsky.ac.il

שם הפסיכולוג: _____ מס' ת. ז. _____

כתובת למשלוח דואר: _____

שפ"ח (אם עובד בשניים צייני זה שדרכו ההשתלמות): _____
 טל. בשפ"ח: _____ טל נייד: _____ טל. פרטי: _____

דואר אלקטרוני (בכתב ברור) _____

ותק בעבודה כפסיכולוג: _____ מס' רישום בפנקס הפסיכולוגים: _____

מוסד לימודי ומגמת לימוד שסיימת תואר MA: _____

בוגר תכנית השלמה לפסיכולוגיה חינוכית כן/לא מתאריך _____

מעמד מקצועי: פרקטיקנט / מתמחה / מומחה / מדריך (נא להקיף בעיגול)

מחיר	שמות הקורסים שנבחרו
₪	1.
₪	2.
₪	3.
₪	סה"כ לתשלום

לנרשמים לקורסי המשך, ל"ל ב וקורס ניהול שנה ב', נא ציינו היכן ומתי למדתם קורס א:

- קורס לקוית למידה א: תאריך סיום לימודים _____ בידי אישור סיום כן/לא
- קורס ניהול שנה א: תאריך סיום לימודים _____ בידי אישור סיום כן/לא

הערות ובקשות הלומד: _____

הערות והמלצות מנהל התחנה: _____

שם מנהל/ת השפ"ח _____ חתימת מנהל/ת

השפ"ח _____

לתשלום: מס' הכרטיס

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

שם בעל הכרטיס : שם משפחה: _____ שם פרטי: _____
ת.ז. של בעל הכרטיס : _____
תוקף הכרטיס : _____ סכום כולל: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הרשמה דרך האוניברסיטה העברית, מחוז ירושלים:

מידע אודות ההרשמה מחוז ירושלים: האוניברסיטה העברית

נהלי הרשמה למדרשה ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה חינוכית- תש"פ

מחוז ירושלים –האוניברסיטה העברית

מועדי הרשמה: ההרשמה לשנת תש"פ תחל בתחילת חודש יולי 2019 ותסתיים בתאריך 31.7.19.

פסיכולוגים הנקלטים לעבודה בתחנות שפ"ח לאחר 1.8.2019 יוכלו להירשם עד 1.9.19, **על בסיס מקום פנוי.**

הרשמה לקורס במחוז אחר: ההרשמה לקורסים בכל שלוחות המדרשה תתאפשר על בסיס מקום פנוי החל מ- 1.8.19

גמלאים ומדריכים חיצוניים בשפ"חים: יכולים להירשם אחרי 1.8.2019 על בסיס מקום פנוי ולפי שיקולי דעת של הפסיכולוג המחוזי ורכז השלוחה של המדרשה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

התשלום: מתבצע בשני תשלומים: 150 ₪ דמי הרשמה וטיפול בעת ההרשמה + תשלום יתרת עלות הקורס לאחר אישור הקבלה לקורס ועל פי הנחייתנו.

ביטול הרשמה: עד שבועיים לפני מועד פתיחת הקורס, ניתן לקבל החזר תשלום בקיזוז 150 ₪ דמי הרשמה. לאחר מועד זה, ביטול הרשמה לקורס יחויב בעלות מלאה של הקורס.

לתשומת לבכם- דמי ההרשמה אינם מוחזרים בכל מקרה, אלא במקרה והקורס המבוקש לא ייפתח, או במקרה והקבוצה כבר מלאה בעת שנרשמת.

נהלי הרשמה (אנא קראו בעיון): שימו לב לשינויים באופן ההרשמה והתשלום-

ההרשמה לקורסי המדרשה לשנת תש"פ, תתקיים השנה, באמצעות טופס רישום ובהמשכו טופס תשלום מקוון ומאובטח של האוניברסיטה העברית.

לצורך הרשמה עליכם להיכנס לקישור, שיופיע בסיום נהל זה, למלא את כל פרטיכם בעמוד הראשון, לבחור בקורס/ קורסים המבוקשים על ידיכם להרשמה ולבצע תשלום מידי בכרטיס אשראי על סך של 150 ₪, דמי הרשמה וטיפול, לכל אחד מהקורסים המבוקשים.

בהמשך, לאחר בדיקת מצב ההרשמות ואת קבלתכם לקורס/ ים המבוקש, נשלח לכם קישור לביצוע התשלום על הפרשים.

לתשומת לבכם- ההרשמה באמצעות הטופס שבקישור והתשלום המידי לאחריו, מהווים את ההרשמה לשנת תש"פ ולא יהיה טופס הרשמה נוסף. כמו כן, מילוי טופס הפרטים ללא ביצוע תשלום בכרטיס אשראי של דמי ההרשמה והטיפול לאחריו, אינו מהווה הרשמה ולא יישמר מקום בקבוצה ללא מילוי הטופס וביצוע שלום מידי של דמי ההרשמה בהמשכו.

לאחר סיום תקופת ההרשמה והתשלום הראשוני, נודיע לנרשמים על קבלתם או אי קבלתם לקורסים המבוקשים. כל עוד הקורסים לא יתמלאו תתאפשר הרשמה נוספת על בסיס מקום פנוי.

לא יתאפשר החל משנה זו, תשלום באמצעות השירותים הפסיכולוגים. על הנרשמים לשלם ישירות לאוניברסיטה העברית ולבצע את ההתחשבות בעצמם מול השפ"ח בו הנם עובדים, במידה ומתאפשרת עבורם השתתפות בתשלום.

על מנהל השפ"ח שלכם לאשר את הרשמתכם ועליו לוודא, שהקורס אליו נרשם המשתלם מתאים לשלב הוותק וההתמקצעות שלו. במסגרת טופס ההרשמה, יהיה עליכם לאשר כי מנהל השפ"ח, אכן אישר את הקורסים אותם בחרתם.

ההרשמה לקורס ליקויי למידה ב' מותנית בסיום כל החובות לקורס ליקויי למידה א'.

שימו לב- לא ניתן להירשם לקורסים "מרוכזים", בהם תאריכי המפגשים חופפים, גם לא בתאריך אחד. אנא בדקו את התאריכים בטרם תרשמו.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

לטופס רישום – [לחצו כאן](#).

בשאלות מקצועיות נא לפנות למנהלי השפ"חים או לרכזת פיתוח מקצועי ומדרשה מחוז
ירושלים: מילכה הדר: מייל: milcadiv@gmail.com

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

הרשמה מחוז דרום:

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
השרות הפסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

המדרשה לפסיכולוגיה חינוכית - מחוז דרום

רישום לשנת הלימודים תש"פ

2019/2020

הרישום לקורסים של מחוז דרום הינו דרך הלינק לאתר של מכללת ספיר:

לקישור לרישום [לחצו כאן](#).

בשאלות בנושאים אדמיניסטרטיביים יש לפנות למרכז מידע – המרכז ללימודי חוץ,
מכללת ספיר.

077-9802802

שלוחה 2

בשאלות מקצועיות נא לפנות למנהלי השפ"חים או לרכזת המדרשה ד"ר ליטל שחר
שפירא (ולא למזכירות המכללה) באמצעות המייל: midrashadarom@gmail.com